अजिरकोट गाउँपालिका

खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता गुरुयोजना

(Water Supply, Sanitation and Hygiene Master plan)

अजिरकोट गाउँपालिकाको कार्यालय

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

भच्चेक, गोरखा

२०७६

सारसंक्षेप

वि. सं २०७२ सालमा गएको भूकम्पका कारण गोरखा जिल्लामा रहेको अजिरकोट गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धित पुर्वाधारहरुमा उल्लेखनीय क्षति पुगेको थियो । यसलाई ध्यानमा राखी, यस क्षेत्रका पुर्वाधार विकासका लागि मार्गचित्र तयार गर्न र पूरै गाउँपालिकामा खानेपानी र सरसफाईको सेवा विस्तारका लागि यो गुरुयोजना तयार पारिएको छ। यस गुरुयोजना निर्माणको निम्ती आवश्यक विस्तृत विधी तथा प्रकृया अपनाइएको थियो । आवश्यक तथ्याङ्क र सूचनाहरुको संकलनका निम्ती साविकका र पुराना योजनाहरुको अध्ययन गरीयो। पुर्णिमा परियोजनासँगको सहकार्यमा सूचनाहरु संकलनका लागी फारमहरु तयार पारियो । त्यसपछि अध्ययन टोलीको गठन गरी गाउँपालिका स्तरीय कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरियो । विभिन्न श्रोतबाट तथ्याङ्क संकलन भएपछी अध्ययन टोलीका सदस्यहरुद्वारा त्यस तथ्याङ्कको बिश्लेषण गरियो जस पश्चात बनाइएको मस्यौदा गुरुयोजनामा छलफल र पूनरावलोकनका निम्ती एकदिने गाउँपालिका स्तरीय कार्यशाला गरियो । प्रतिवेदन तयार भैसकेपछि यसमा राय, सुझाव संकलन गर्न तेश्रो कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरियो।

अजिरकोट गाउँपालिका साविकका ५ वटा गाविसहरु (घ्याञ्चोक, खरीबोट, हंसपुर, सिमजुङ र मुञ्चोक) मिलेर बनेको छ। यस गाउँपालिकाको कार्यालय वडा नं ३ को भच्चेक बजारमा रहेको छ। कुल जनसंख्या १४,८०२ र कुल क्षेत्रफल १९८.०५ वर्ग किलोमिटर रहेको यस गाउँपालिकामा ३,६१८ घरधुरी र हरेक घरधुरीमा औसत ४ सदस्य रहेका छन्। यस गाउँपालिकामा ३२ वटा विद्यालयहरु रहेका छन भने साक्षर पुरुषको (९१%) दाँजोमा साक्षर महिलाको (८०%) सङ्ख्या कम रहेको देखिन्छ । यहाँ आधुनिक तथा सामान्य सेवा दिने १२ वटा स्वास्थ्य संस्था रहेका छन्।

यस गाउँपालिकामा फोहोरमैला व्यवस्थापन र फोहोर पानीको निकासमा केही समस्या रहे पनि सबै वडा खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा भैसकेका छन्। स्वच्छताका सुचक हेर्दा चर्पी प्रयोगको स्थिती (९९%) राम्रो देखिएको छ भने महिनावारी सरसफाई व्यवस्थापन **स्थिति** (५१%) को अवस्था भने संतोषजनक छैन। स्वच्छताका सुचक हेर्दा घरधुरीमा खानेपानी प्रशोधन **स्थिति** (४५%) तुलनात्मक रुपमा कमसल रहेकोले यहाँका बासिन्दामा खानेपानी प्रति सन्तुष्टी नभएको पाइयो। वडा नं २, ३ र ५ मा खाल्टे चर्पीको संख्या उल्लेखनीय रहेको भएता पनि वडा नं १ र ४ मा भने सबै घरपरिवारले आधुनिक चर्पी प्रयोग गरेको पाइयो । यसको प्रमुख कारण यी दुई वडामा खानेपानीको पर्याप्त उपलब्धता हुनु रहेको छ । यहाँका केही विद्यालयहरुमा छात्र- छात्रा मैत्री चर्पीको र स्वच्छ पानीको सेवा उपलब्ध गराउनु पर्ने टड्कारो आवश्यकता देखिन्छ।

पुर्व उत्तरबाट पश्चिम दक्षिणको दिशामा भू-धरातल फैलीएको अजिरकोट गाउँपालिकामा १०४ खानेपानीका सम्भाव्य र मौजुदा श्रोत रहेका छन् जस मध्ये ९१ हाल प्रयोगमा आइरहेका श्रोत हुन् भने १३ प्रस्तावित श्रोत रहेका छन् । यहाँ विद्यमान ५८ खानेपानी वितरण परियोजना छन्, जस मध्ये ३३ पूर्ण रुपमा सन्चालित, १७ अर्ध रुपमा सन्चालित र ८ पूर्ण रुपले सन्चालनमा नआएका परियोजना छन् । वडा नं ५ (मुच्चोक) मा सबैभन्दा धेरै खानेपानी परियोजना रहेका छन् । विद्यमान खानेपानी परियोजनाको अध्ययन गर्दा धेरै परियोजनाहरु पुर्ण रुपमा सन्चालनमा नआएका र सन्चालनमा रहेका परियोजनाबाट 'एक घर एक धारा' अवधारणा अन्तर्गत पर्याप्त मात्रामा खानेपानी नपुगेको अवस्था भेटियो । सेवा नपुगेका स्थानका जनसंख्याका लागी अन्दाजी १ करोड २५ लाखको लगानीमा जम्मा १२ वटा परियोजना प्रस्तावित गरिएका छन् जसले ६२२ उपभोक्तालाई लाभान्वित गराउने लक्ष्य बोकेको छ । त्यसैगरी खानेपानी सुविधाको स्तरोन्नतीका निम्ति २७ वटा पुर्नस्थापना गर्नुपर्ने आयोजनाको छनौट गरिएको छ । यी आयोजना निर्माण गर्न १८ करोड ७३ लाख रकम लाग्ने अनुमान गरीएको छ । प्रस्तावित आयोजनाबाट १९०६ घरधुरी लाभान्वित हुनेछन् ।

निर्धारित लक्ष्यलाई पुरा गर्न खानेपानी तथा सरसफाईका निम्ती विभिन्न प्राथमिकिकरण नीति तयार पारिएको भएता पनि भौगोलिक कठिनाइ, भुकम्प जस्ता विपद जोखिम तथा सरसफाई तर्फको जड मानसिकताले यस योजनालाई चुनौती दिइरहेको देखिन्छ । यस अवस्थामा गाउँपालिका भित्रै रहेका सरोकारवाला संस्था (गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति, विद्यालय, संचारकर्मी, उपभोक्ता समिति, महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र स्वास्थ्य कार्यकर्ता) ले खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा आफ्नो स्तरबाट पुऱ्याउने सहयोगले यस गुरुयोजनाको मुल मर्म सार्थक हुने विश्वाश गरिएको छ ।

विषय सूचि

सारसंक्षेप १

EXECUTIVE SUMMARY .... ङ्कचचद्बच! ख्कद्बण□कचण थद्ब□ घङ्गद्दञथङ्गघ.

१. परिचय ७

१.१ परिभाषा ७

१ २.प्रतिवेदनको उद्देश्य तथा समेटिएका क्षेत्र ८

१.३ प्रतिवेदन तयारी विधी एवं प्रकृया ९

१.४ अध्ययनको सीमा ११

२. सामाजिक-आर्थिक विवरण १२

२.१ स्थान र पहुँच १२

२.२ भु–उपयोगको विवरण १४

२.३ जनसांख्यिक विवरण १४

२.३ समग्र शैक्षिक स्थिति १५

२ ४.स्वास्थ्य सेवाको वर्तमान स्थिति १८

२.५ जन प्रतिनिध्यी तथा कर्मचारीको विवरण १८

३. खानेपानी तथा सरसफाईको विद्यमान स्थिति २१

३.१ पानीको स्रोतहरूको सूचि २२

३.२ सामुदायिक खानेपानीको वर्तमान स्थिति २२

३.३ सरसफाई तथा स्वच्छताको वर्तमान स्थिति २३

३.३.१ सरसफाईको स्थिति २३

३.३.२ स्वच्छता स्थिति २४

३.४ विद्यालयमा खानेपानी र सरसफाईको अवस्था २५

३.५ खानेपानी प्रणालीको प्राथमिकता २९

४. योजना छनौट र लागत इस्टिमेट ३०

४सेवा १. विहिन स्थानका लागी खानेपानी योजना ३०

४पुर्नःस्थापना गर्नुपर्ने आयोजना २. .... ३२

४सार्वजनिक शौचालय ३., फोहोरमैला व्यवस्थापन र ढल निकास तथा भलपानी व्यवस्थापन ३५

४.४ विद्यालयमा खानेपानीको योजना ३५

४.५ सेवा नपुगेको र संकटासन्न जनसंख्याका लागी योजना ३६
४६. प्राथमिकीकरण रणनीति ३७
५. योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र अद्यावधिकिकरण ३८
६. सरोकारवालको भूमिका ४०
७. सर्वसुलभ खानेपानी र पूर्ण सरसफाईका सूचकहरु ४४
८. खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति ४७
८गाँउपालिका स्तरीय खानेपानी १., सरसफाई तथा स्वच्छता समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार ४७
८वडापालिका स्तरी खानेपानी २., सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार ४८
८.३ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति ४९
९. प्रमुख सुझाव ५०
१०. निचोड ५१
अनुसूचि १: पानीका श्रोतहरुको विस्तृत जानकारी ५३
अनुसूचि २: निजि धारा वितरण भएका खानेपानी प्रणालीहरुको विवरण ७७
अनुसूचि ३ : सार्वजनिक खानेपानी प्रणालीहरुको विवरण ७९
अनुसूचि ४: चर्पी भएका विद्यालयहरुका सूचि ८२
अनुसूचि ५: सेवा नपुगेको जनसंख्याका निम्ती प्रस्तावित परियोजनाका विवरण ८५
अनुसूचि ६: विद्यमान खानेपानी परियोजनाको पुनःस्थापना ८७
अनुसूचि ७: खानेपानी प्रणालीहरुको विस्तृत विवरण ९२
अनुसूचि ८ : गाउँपालिकाका वडा १०५

चित्र सूचि

चित्र नं १ : अपनाइएको प्रक्रिया तथा विधि....................१०
चित्र नं २ : गाउँपालिकाको नक्शा....................१३
चित्र नं ३ : भू–उपयोगको विवरण....................१४
चित्र नं ४ : विद्यालयको विवरण....................१७
चित्र नं ५ : स्वास्थ संस्थाको विवरण....................२०
चित्र नं ६ : खानेपानीका विद्यमान तथा प्रस्तावित परियोजना....................२१
चित्र नं ७ : उनी गाउँको लागि प्रस्तावित परियोजना....................९३
चित्र नं ८ : भिरकुना गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना....................९४
चित्र नं ९ : खोर्सारा–खलङ्गा गाँउको लागि प्रस्तावित परियोजना....................९५
चित्र नं १० : कुलमुन गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना....................९६
चित्र नं ११ : कुखुरीथुम्का–भेडिथाप–बकोर गाँउको लागि प्रस्तावित परियोजना....................९७
चित्र नं १२ : सिमलधाप गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना....................९८
चित्र नं १३ : घट्टातिलर गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना....................९९
चित्र नं १४ : सिमजुङ् गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना....................१००
चित्र नं १५ : मुचोक गाँउको लागि प्रस्तावित परियोजना....................१०१
चित्र नं १६ : खमरे ढिस्का प्रस्तावित परियोजना....................१०२
चित्र नं १७ : झ्याला चिपचिपे प्रस्तावित परियोजना....................१०३
चित्र नं १८ : लामे गाउँ प्रस्तावित परियोजना....................१०४
चित्र नं १९ : वडा १....................१०५
चित्र नं २० : वडा २....................१०६
चित्र नं २१ : वडा ३....................१०७
चित्र नं २२ : वडा ४....................१०८
चित्र नं २३ : वडा ५....................१०९

तालिका सूचि

तालिका नं १ : जनसांखिक विवरण १५
तालिका नं २ : विद्यार्थीको विवरण १५
तालिका नं ३ : गाउँ कार्यपालिकाका जन प्रतिनिधिहरूको विवरण २१
तालिका नं ४ : गाउँ कार्यपालिकाका कर्मचारीहरुको विवरण .... **ङ्कचचद्वच! ख्द्वद्वण□कचण थद्व□ घङ्गद्दञथङ्गघ.**२२
तालिका नं ५ : पानीका स्रोतहरुको सूचि.. २२
तालिका नं ६ : खानेपानीका सेवा पँहुचको वर्तमान अवस्था २३
तालिका नं ७ : खुल्ला दिसा मुक्त घोषणाको अवस्था २४
तालिका नं ८ : स्वच्छता स्थिती २४
तालिका नं ९ : चर्पी निर्माणको अवस्था.. २५
तालिका नं १० : खानेपानी तथा सरसफाईको व्यवस्था भएका विद्यालयका जानकारी २६
तालिका नं ११ : विद्यामान खानेपानीको पुर्न: स्थापना.. २९
तालिका नं १२ : सेवा नपुगेका जनसंख्याका निम्ती परिचालित परियोजना ३०
तालिका नं १३ : पुर्नःस्थापना गर्नुपर्ने खानेपानी परियोजना...३२
तालिका नं १४ : विद्यालयमा खानेपानीको योजना.. ३५
तालिका नं १५ : सेवा नपुगेको र संकटासन्न जनसंख्याका लागि नयाँ खानेपानी योजना ३७
तालिका नं १६ : सरोकारवालको भूमिका..४०
तालिका नं १७ : समन्वय समितिको..४९
तालिका नं १८ : अजिरकोट गाउँपालिकाका पानीका श्रोतहरु ५३
तालिका नं १९ : अजिरकोट गाउँपालिकाका निजि धारा वितरण भएका खानेपानी प्रणालीहरु............. ७७
तालिका नं २० : अजिरकोट गाउँपालिकाका सार्वजनिक खानेपानी प्रणालीहरु ७९
तालिका नं २१ : अजिरकोट गाउँपालिकाका चर्पी भएका विद्यालयहरु ८२
तालिका नं २२ : अजिरकोट गाउँपालिकाका सेवा नपुगेको जनसंख्याका निम्ती प्रस्तावित परियोजनाहरु... ८५
तालिका नं २३ : अजिरकोट गाउँपालिकाका पुर्नःस्थापनाका परियोजनाहरु ८७

१. परिचय

विगतका केही दशकमा नेपालका ग्रामिण क्षेत्रमा खानेपानी र सरसफाई क्षेत्रमा उल्लेखनीय प्रगति भएको छ तर वि. सं २०७२ सालको भूकम्प र त्यसपछि गएका पराकम्पहरूका कारण गोरखा लगायत अन्य केही जिल्लाहरुको जनजीवन तथा आर्थिक अवस्थामा ठूलो प्रभाव पर्नुका साथै खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको पुर्वाधारमा पनि उल्लेखनीय क्षति भएको थियो । विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूले यी जिल्लाहरूमा भूकम्प प्रभावित बासिन्दालाई पुनर्वास र पुनः निर्माण गतिविधी मार्फत सहयोग पुऱ्याईरहेको सन्दर्भमा खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छताको पुर्वाधारमा टेवा पुऱ्याउने लक्ष्यले यस गुरुयोजनाको अवधारणा अघि सारीएको छ ।

१.१ परिभाषा

विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :

क) "सरसफाई" भन्नाले मानव मलमुत्रको सुरक्षित बिसर्जनका लागि सेवा र सुविधाहरुको उचित व्यवस्था भन्ने बुझिन्छ । यसले फोहोरमैला संकलन र फोहोर पानीको विसर्जन मार्फत स्वच्छता कायम गर्ने कार्यलाई पनि समेट्छ । जनस्वास्थ्य प्रवर्द्धनका लागि गरिएका विभिन्न कृयाकलापहरुको समग्र कार्य नै सफाइ हो ।

ख) "स्वच्छता" आफू र वरिपरिको वातावरण सफा गरी रोगको विस्तार रोक्न र बिरामी हुनबाट बच्न अपनाइने सम्पूर्ण व्यवहारहरुलाई समेट्छ । स्वच्छताले व्यक्ति र समुदायको स्वस्थ आनीबानी समेतलाई जनाउँछ ।

ग) "सफा र स्वच्छ अवस्था" भन्नाले सफा र स्वच्छ चरणका सूचकहरु पुरा गरेपछि सम्बन्धित समितिबाट अनुमोदन एवं प्रमाणीकरण भएको अवस्थालाई जनाउँछ ।

घ) "पूर्ण सरसफाइ उन्मुख अवस्था" भन्नाले यस गुरुयोजनामा उल्लेखित सफा र स्वच्छ पूर्ण सरसफाइ उन्मुख दुवै चरणका सूचकहरु पुरा गरेपछि सम्बन्धित समितिबाट अनुमोदन एवं प्रमाणीकरण भएको अवस्थालाई जनाउँछ ।

ङ) "सार्वजनिक शौचालय" भन्नाले सार्वजनिक स्थानमा हिंडडुल गर्ने जो कोही व्यक्तिले प्रयोग गर्न सक्ने प्रयोगकर्ता-मैत्री शौचालयलाई बुझाउँछ ।

च) “संस्थागत शौचालय” भन्नाले विद्यालय, कार्यालय, स्वास्थ्य संस्था जस्ता सार्वजनिक निकायहरुमा निमार्ण गरिएका प्रयोगकर्ता-मैत्री शौचालयलाई बुझाउँछ।

छ) “सामाजिक समावेशीकरण” भन्नाले समुदायका सबै लिङ्ग, जात, जाति, वर्ग, धर्म, व्यवसाय र सबै क्षेत्रका व्यक्तिको योजना तर्जुमा र निर्णय प्रक्रिया र सेवा सुविधामा पहुँच रहेको अवस्था बुझाउँछ।

ज) “विपद् व्यवस्थापन” भन्नाले बाढी-पहिरो, आगलागी, भूकम्प र रोगव्याधि जन्य महामारी जस्ता प्राकृतिक एवं मानव सृजित विपद् सम्बन्धी पूर्व तयारी, उद्धार, पुर्नलाभ, पुनर्स्थापना र पुर्न:निर्माण व्यवस्थापनको समष्टिगत व्यवस्थापनको समष्ठिगत व्यवस्थालाई बुझाउँछ।

झ) “प्रयोगकर्ता-मैत्री खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका सुविधाहरु” भन्नाले शारीरिक रुपले असक्षम र अपाङ्गता भएका बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिक आदि सबैलाई प्रयोग गर्न सजिलो हुने प्रयोगकर्ता-मैत्री सुविधाहरुलाई बुझाउँछ।

ञ) “बानी व्यवहार विकास” भन्नाले शौचालयको प्रयोग, साबुन पानीले हात धुने, महिलाको महिनावारी व्यवस्थापन लगायत अन्य सरसफाइ र स्वच्छता सम्बन्धी आनीबानीको निरन्तर प्रक्रियालाई बुझाउँछ।

ट) “दिगो सरसफाइ” भन्नाले स्वचालित र नियमित रुपमा संचालित सरसफाइलाई बुझाउँछ।

ठ) “सुरक्षित पानी” भन्नाले मानव स्वास्थ्यलाई हानी गर्ने भौतिक, जैवीक र रसायनिक पदार्थहरु नरहेको खानेपानीलाई बुझाँउछ।

ड) “सरोकारवाला” भन्नाले सरकारी, गैरसरकारी कार्यालय तथा निकाय, राजनीतिक दल, विद्यालय, सहकारी, निजीक्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चार क्षेत्र, उपभोक्ता समितिहरु लगायतका सरोकारवालाहरुलाई बुझाउँछ।

१.२ प्रतिवेदनको उद्देश्य तथा समेटिएका क्षेत्र

खानेपानी आपूर्ति, सरसफाई र स्वच्छता जस्ता आधारभूत सेवा प्रवाह गर्ने पूर्वाधारको समग्र विकास गर्नका लागि मार्ग चित्र तयार गर्नु र यी पुर्वाधारको हिसाबमा पूरै गाउँपालिकामा सेवा विस्तार गर्नका लागि आवश्यक तथ्याङ्क संकलन गर्नु नै यो अध्ययनको मूल उदेश्य रहेको छ।

कार्यसूचीमा उल्लेख भए अनुसार, यस अध्ययनको दायरा तथा कार्य क्षेत्र निम्न रहेका छन्:

- गाउँपालिकामा कम्तीमा तीनवटा गुरुयोजना सम्बन्धी कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गर्ने ।
- जनसंख्या, आर्थिक अवस्था, शिक्षा र स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित दितिय श्रोतबाट उपलब्ध हुने तथ्याङ्क संकलन गर्ने ।
- उपलब्ध खानेपानीका स्रोतहरुको पहिचान गरी सुख्खा याममा श्रोतको प्रवाह वहाव मापन गर्ने ।
- समुदायहरू, विद्यालयहरू र अन्य संस्थाहरूका लागि उपलब्ध सुविधाहरूका विवरण तयार पार्ने ।
- 'एक घर एक धारा' को अवधारणा लागु गर्ने दिशामा कार्ययोजना बनाउने ।
- खुला दिसामुक्त क्षेत्र, स्वच्छता व्यवहार र ६ क्षेत्रका सुविधाहरू - शौचालयको प्रयोग, साबुन पानीले हात धुने, महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन, खाद्य स्वच्छता, घरमा पानीको उपचार तथा फोहोर व्यवस्थापन विषयमा तथ्याङ्क संकलन गर्ने ।
- परियोजना अनुमानित लागतको आंकलन गर्ने तथा प्राथमिकता निर्धारण गर्ने ।

१.३ प्रतिवेदन तयारी विधी एवं प्रकृया

यस प्रतिवेदनमा समेटिएको खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता गुरुयोजना तयारीको लागि चित्र नं. १ मा प्रस्तुत गरिएको प्रक्रिया तथा विधि अपनाइएको थियो ।

आवश्यक तथ्याङ्क र सूचनाहरुको संकलनका निम्ती सर्वप्रथम नजिकैका गाउँपालिकाहरुमा भएका गुरुयोजना र यी क्षेत्रमा भएका पुराना अध्ययनहरुका साथै आवधिक योजनाहरुको अध्ययन गरियो । पूर्णिमा कार्यक्रमसँगको सहकार्यमा सम्बन्धित संघसंस्थाबाट त**थ्यांक** र सूचनाहरु संकलनका लागी फारमहरु तयार पारिएको थियो । त्यसपछि अध्ययन टोलीको गठन गरीयो र गाउँपालिका स्तरीय कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरियो । स्थलगत सर्वेक्षक विभिन्न श्रोतबाट तथ्याङ्क संकलन भएपछि कार्यदलका सदस्यहरुद्वारा त्यस तथ्याङ्कको बिश्लेषण गरियो । त्यस पश्चात बनाइएको मस्यौदा गुरुयोजनामा छलफल र पूनरावलोकनका **निम्ती** एकदिने गाउँपालिका स्तरीय कार्यशाला गोष्ठीको आयोजना गरियो । अन्त्यमा अन्तिम प्रतिवेदनमा उल्लेखनीय सुधार गरी गाउँपालिकाबाट अनुमोदन गरियो ।

चरण ९	अन्तिम गुरु योजना तयारी र गाउँपालिकाबाट अनुमोदन
चरण ८	मस्यौदा योजनामा छलफल र पूनरावलोकन गर्न १ दिने गाउँपालिका स्तरीय कार्यशाला
चरण ७	मस्यौदा गुरु योजना तयारी

चित्र नं १ : अपनाइएको प्रक्रिया तथा विधि

१.४ अध्ययनको सीमा

खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता गुरुयोजना, अजिरकोट गाउँपालिकामा खानेपानी र सरसफाईका पुर्वाधारका विकासको निम्ति पूर्णरुपमा सहयोगी हुने अपेक्षा राखिएको भएता पनि यसका केही सीमा रेखाहरु रहेका थिए । यस रणनीतिक योजनाको आधारमा जति पनि खानेपानी योजनाहरु प्रस्तावित छन्, ती योजनाहरु सबै कार्यान्वयन नहुन पनि सक्छन् । कतिपय योजनाहरु सहज तरिकाले कार्यान्वयनमा ल्याउन सकिने हुन्छ भने कतिपय योजनाहरु आर्थीक स्रोत, मानविय स्रोत र अन्य प्राविधिक कठिनाईका कारणले कार्यान्वयन गर्न सम्भव नहुन सक्छन् । बसाइँसराइ र अन्य क्षेत्रमा भएका जिविकोपार्जनका अवसरहरुको सिर्जनाका कारण गुरुयोजनाले समेटेका क्षेत्रमा जनसंख्या घट्ने क्रममा रहेको हुँदा केही वर्षपछि कुनै स्थानमा खानेपानी पूर्वाधारको आवश्यकता अहिलेको तुलनामा कम हुन सक्ने देखिन्छ । सम्भावित सिमिततालाई मध्यनजर राख्दै, खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी बानी व्यवहार परिवर्तनमा सकारात्मक रुपमा सफलता हासिल गर्नका लागी गाउँपालिकामा रहेका सरोकारवाला संघसंस्थाहरुले सबै सम्बन्धित निकायसँग समन्वय र सहकार्य गर्दै स्थानिय स्रोत साधनको पहिचान गर्न सकेमा खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छताको दीगो विकासमा सहयोग पुग्ने विश्वास गरिएको छ ।

२. सामाजिक-आर्थिक विवरण

२.१ स्थान र पहुँच

गण्डकी प्रदेश, अर्न्तगत गोरखा जिल्लामा रहेको अजिरकोट गाउँपालिका २०७३ साल, फाल्गुन २७ गतेका दिन नेपाल सरकारको एक स्थानीय तहको रूपमा स्थापित भएको थियो । यस गाउँपालिकाको मुख्यालय वडा नं. ३ स्थित भच्चेक बजारमा रहेको छ । अजिरकोट गाउँपालिकाका पूर्वमा बारपक सुलिकोट गाउँपालिकाका वडा नं. १, २, ३ र ४, पश्चिममा लमजुङ जिल्ला अर्न्तगत दोर्दी गाउँपालिकाको वडा नं. ६ र दुध पोखरी गाउँपालिकाको वडा नं. १, २ र ४, उत्तरमा चुमनुब्री गाउँपालिकाको वडा नं. ३ र दक्षिणमा सिरानचोक गाउँपालिकाको वडा नं. १ र ८ रहेका छन् । यस गाउँपालिका ५ वडा घ्याच्चोक, खरीबोट, हंसपुर, सिमजुङ, र मुच्चोक मिलेर गठन भएको छ । चित्र नं. २ मा अजिरकोट गाउँपालिकाको नक्शा देखाइएको छ ।

अजिरकोटका अधिकांश सडक कच्ची र मौसमी रहेका छन् । गाँउपालिका केन्द्र बाहेकका अन्य वडामा वाह्रै महिना सडक यातायातको पहुँच पुग्न सकेको छैन । गोरखा बजारबाट सिरानचोक हुदै भच्चेक बजार भएर सिरानडाँडासम्म जाने सडकको निर्माण कार्य २०७५/२०७६ को आर्थिक वर्षमा द्रुत गतिमा भैरहेको छ ।

गाउँपालिकाभित्र रहेका महत्वपूर्ण पर्यटकीय तथा धार्मिक, सांस्कृतिक स्थलहरुसम्म पक्की सडकको पहुँच नपुगेता पनि कच्ची सडक भने खुलिरहेका छन् । व्यवस्थित बसपार्क तथा सडकका पुल पुलेसाहरुको निर्माण प्राथमिकताका साथ अगाडी बढाउनु पर्ने अवश्यकता भने देखिएको छ । भच्चेक बजारबाट खरीबोट हुदै लमजुङ जाने र भच्चेकबाट काफलडाँडा, खिम्पु वडा नं. २, सिमजुङ वडा नं. ४ हुदै घ्याच्चोकसम्म अस्थाई रुपमा सवारी साधन संचालन भैरहेको छ ।

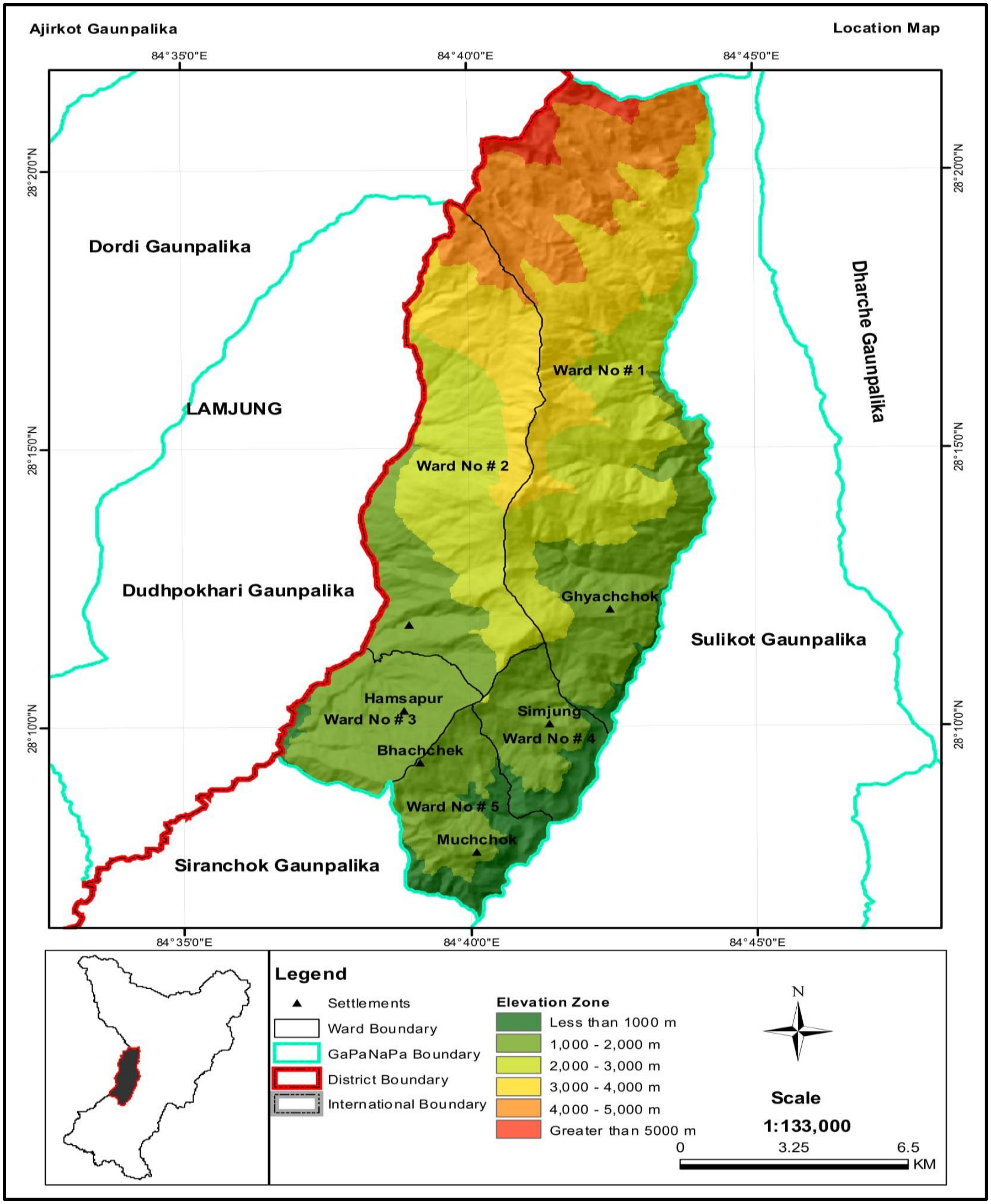

चित्र नं २ : गाउँपालिकाको नक्शा

२.२ भु-उपयोगको विवरण

अजिरकोट गाउँपालिकाको धेरै भूभाग वनजङ्गलले ढाकिएका भएपनि वडा नं. १ का केहि भूभाग भने वनझर रहेका छन् । वडा नं. ३, ४ र ५ मा ८० प्रतिशत भन्दा बढी कृषियोग्य जमिन रहेपनि वडा नं. १ र २ मा यसको मात्रा कम रहेको विवरण प्राप्त भएको छ । चित्र नं. ३ मा यस गाउँपालिकाको भू-उपयोगको विवरण चित्राङ्कन गरिएको छ ।

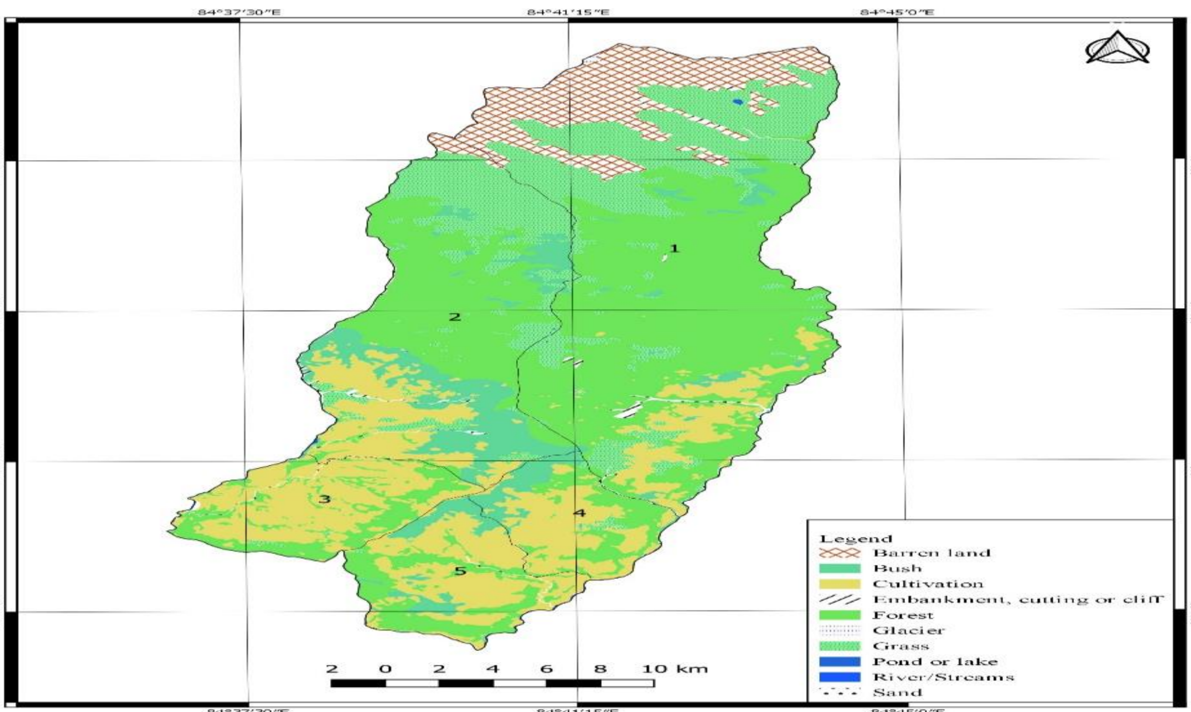

चित्र नं ३: भू-उपयोगको विवरण

२.३ जनसांख्यिक विवरण

यस गाउँपालिकाको विस्तृत जनसांख्यिक जानकारी तालिका नं. १ मा प्रस्तुत गरिएको छ । वि.सं. २०६८ सालको जनगणना अनुसार यस गाउँपालिकाको कुल जनसंख्या १४,८०२ छ भने कुल क्षेत्रफल १९८.०५ वर्ग किलोमिटर रहेको छ । यस गाउँपालिकाको घनत्व १३०/वर्ग किलोमिटर (३३०/वर्ग माइल) रहेको छ र हरेक घरधुरीमा औसत ४ सदस्य रहेको पाइन्छ ।

तालिका नं १: जनसांख्यिक विवरण

वडा नं	घरधुरी	जम्मा जनसंख्या	क्षेत्रफल (वर्ग किलोमिटर)
१	४१६	११९७	९६.८
२	५३८	२४५३	५२.४
३	९२४	३६५८	१७.६
४	८४१	३७१५	१३.४
५	८९९	३७७९	१७.८
जम्मा	**३६१८**	**१४८०२**	**१९८**

*श्रोतः १: जनगणना २०६८, केन्द्रिय तथ्याङ्क विभाग

२.३ समग्र शैक्षिक स्थिति

गाउँपालिकामा रहेका घरधुरीमध्ये १० प्रतिशत घरधुरीमा रहेका ३,१६१ उत्तरदाताहरुबाट प्राप्त शिक्षा सम्बन्धी तथ्याङ्क तालिका नं. २ मा देखाइएको छ । जसका अनुसार शिक्षित पुरुषको दाजोमा शिक्षित महिलाको सङ्ख्या कम रहेको पाइएको छ । कुनै पनि प्रकारको शिक्षा नपाएका महिलाको संख्या बढी भएता पनि अनौपचारिक शिक्षामा महिलाको सहभागिता बढी देखिएको छ । करिब ४.६% उत्तरदाताहरुले कुनै पनि प्रकारको शिक्षा नपाएको तथ्याङ्कले **देखाउंछ** । यस क्षेत्रमा सरसफाई तथा स्वच्छताको दयनीय अवस्था दर्शाएको छ जसले सरसफाई तथा स्वच्छताको क्षेत्रमा प्रगतीशिलताका लागि सबै वर्गलाई शिक्षित बनाउनु अत्यन्त जरुरी रहेको कुरा पुष्टी गर्दछ ।

तालिका नं. २ :विद्यार्थीको विवरण

क्र.सं	शिक्षा	पुरुष	महिला
१	प्राथमिक	५३४	४१९
२	माध्यमिक	६५८	५०१
३	उच्च माध्यमिक	२९०	२३४
४	स्नातक वा सो भन्दा माथि	८५	७४
५	अनौपचारिक	८४	१३७
६	नभएको	४८	९७
जम्मा		**१६९९**	**१४६२**

शिक्षा क्षेत्र अन्तरगत १५ वर्ष माथिको साक्षरता दर ८६% रहेको छ जुन उमेर समुहमा पूरुष ९१% र महिला ८०% साक्षरता भएको देखिन्छ । यस गाँउपालिकामा ३० वटा विद्यालयहरु रहेका छन्, यस मध्ये पूर्व प्राथमिक ४ वटा, आधारभूत १९ वटा र माध्यमिक ७ वटा विद्यालय रहेका छन् । माध्यमिक विद्यालय सबै वडामा रहेका छन् । बसाइँसराई र नीजि विद्यालयको स्थापनाका कारण खासगरी प्राथमिक विद्यालयहरु बन्द गरिएका छन् । यी विद्यालयहरुमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थिको **कुल संख्या** ३,३५३ रहेको छ । हाल अध्ययनरत विद्यार्थिहरु मध्ये १,८०१ महिला र १,७५२ पूरुष रहेका छन् । सबै भन्दा वढि विद्यार्थिहरु आधारभुत तहमा (२,१४७ जना) अ**ध्ययन**रत छन् । माध्यमिक तहमा अ**ध्ययन**रत गर्नेको **सं**ख्या ८७८ जना छन् भने पूर्व प्राथमिकतमा ५२८ जना रहेका छन् । **यी** विद्यालयहरुमा १४३ शिक्षकहरु कार्यरत रहेको देखिन्छ । फलस्वरुप शिक्षक विद्यार्थी अनुपात सन्तोषजनक रहेको छ । यस गाउँपालिकामा शिक्षक विद्यार्थी अनुपात पूर्व प्राथमिक तहमा ९.२६, आधारभुत तहमा १५.३३ र **माध्या**मिक तहमा १९.५१ रहेको छ । सबै वडामा विद्यालयको उपस्थिति तथा अनुकुल शिक्षक विद्यार्थी अनुपात रहँदा पनि भर्नादर भने राष्ट्रिय औसत भन्दा न्यून रहेको छ । एक कक्षामा भर्ना दर ९४.८ प्रतिशतमात्र रहेको छ । सो भर्नादर माध्यमिक तहको अझै न्युन रहि ७०.१ प्रतिशतमा कायम भएको देखिन्छ । कक्षा छाडने दर समेत उल्लेखनिय रहेको छ । सवैभन्दा वढिदर कक्षा ८ मा (करिब ४%) देखिन्छ । वडा नं. ४ अन्तरगत एउटा प्राविधिक विद्यालय पनि रहेको छ । अजिरकोट गाउँपालीकामा सर्वेक्षण गरिएका विद्यालयको विवरण चित्र नं. ४ मा देखाइएको छ । (श्रोतः अजिरकोट आवधिक योजना २०७६/७७)

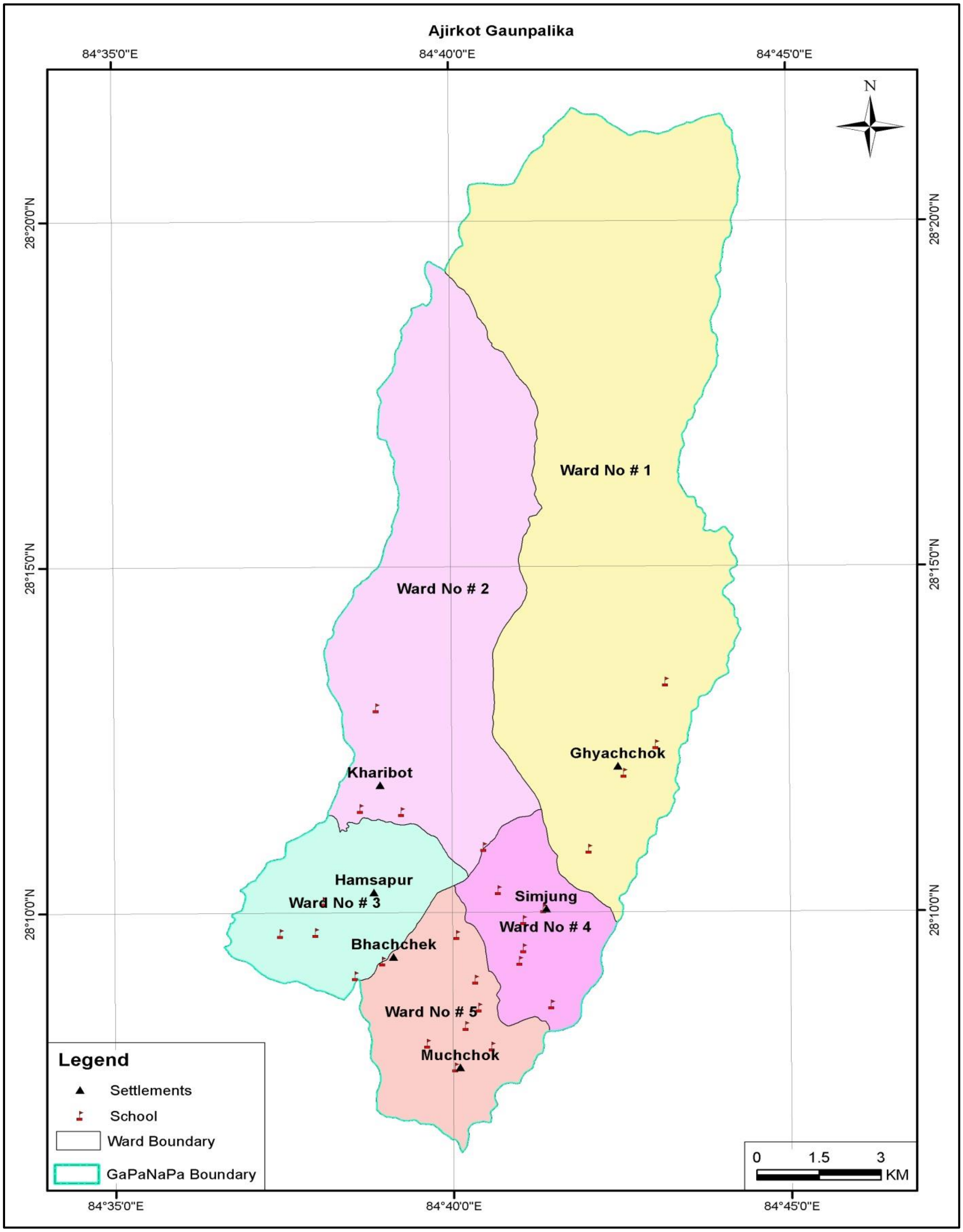

चित्र नं. ४: विद्यालयको विवरण

२.४ स्वास्थ्य सेवाको वर्तमान स्थिति

अजिरकोट गाउँपालिकामा १२ वटा स्वास्थ्य संस्था रहेका छन् भने सात वटा स्वास्थ्य चौकि रहेका छन् । हरेक वडामा केही प्रकारको स्वास्थ व्यवस्था उपस्थित रहेको देखिन्छ । वडा नं. ४ मा एक प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र रहेको छ भने वडा पाँचमा एक उप स्वास्थ्य चौकि र २ वटा निजी क्लिनिक समेत रहेका छन् । यी स्वास्थ संस्थाहरुमा ४९ जना अहेव तथा १ डाक्टर रहेका छन् । अन्य स्वास्थ संस्थामा १८ जना कार्यरत रहेका छन् । कुल १० वटा स्वास्थ्य संस्थाहरु मध्ये ७ वटामा प्रसुति सेवा, ३ वटामा ल्याव सेवा, ६ वटामा परामर्श सेवा, ६ वटामा खोप सेवा र एक एक वटामा एक्सरे र एस.सि.टि. सेवा उपलव्ध रहेका छन् । **भच्चेक** बजारमा रहेको स्वास्थ्यचौकी भौतिक पुर्वाधारको हिसाबमा गाउँपालिकाकै अब्बल संस्थाको रुपमा स्थापित भएको पाइयो । अजिरकोट गाउँपालीकामा रहेको स्वास्थ संस्थाको विवरण चित्र नं. ५ मा देखाइएको छ ।

२.५ जन प्रतिनिधी तथा कर्मचारीको विवरण

यस गाउँको कार्यपालिकाका निर्वाचित जनप्रतिनि**धी** र कर्मचारीहरूको सूची तालिका नं. ३ र ४ मा उल्लेख गरीएको छ ।

तालिका नं. ३: गाउँ कार्यपालिकाका जनप्रतिनिधिहरूको विवरण

क्र.सं.	पद	नाम	सम्पर्क नं
१	अध्यक्ष	फणिन्द्र प्रसाद धिताल	९८५६०४३४३३
२	उपाध्यक्ष	चन्द्र माया गुरुङ	९८५६०४०७०७
३	कार्यपालिका सदस्य	मनु गुरुङ	९८२४१५४८०२
४	कार्यपालिका सदस्य	भिमलाल तामाङ्ग	९८१३३४५५०१
५	कार्यपालिका सदस्य	तयाराज गुरुङ	९८५६०४०६२३
६	कार्यपालिका सदस्य	जंग बहादुर गुरुङ	९८५६०७१२३२
७	कार्यपालिका सदस्य	झल प्रसाद देवकोटा	९८४३२२५०९८
८	कार्यपालिका सदस्य	सरस्वती धिताल	९८२४१४९४४५
९	कार्यपालिका सदस्य	गोपी माया गुरुङ	९८४९६८३०२९
१०	कार्यपालिका सदस्य	लक्ष्मी (परियार) वि.क.	९८४९६८३०२९
११	कार्यपालिका सदस्य	कृष्ण बहादुर घले	९८२४१४९४४५
१२	कार्यपालिका सदस्य	तेज बहादुर शेर्पा	९८१६१२१६२७

तालिका नं. ४ : गाउँ कार्यपालिकाका कर्मचारीहरूको विवरण

क्र.सं.	पद	नाम	सम्पर्क नं
१	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	लोकेन्द्र ज्ञवाली	९८५६०१००५५
२	सूचना प्रविधि अधिकृत	राज तामाङ्ग	९८६३३९३६३७
३	इन्जिनियर	लक्ष्मण न्यौपाने	९८६९००३२०६
४	सव इन्जिनियर	कुशल श्रेष्ठ	९८६००६३३३५
५	सव इन्जिनियर	धन बहादुर गुरुङ	९८२११८६४८७
६	सव ओभरसियर	यम बहादुर थापा	९८१७१११४१४
७	एम.आइ.एस. अपरेटर	सन्जय गुरुङ	९८४६०७५७९४
८	ना.सु.	रिता अधिकारी	९८४६०४२४०७
९	हे.अ.	किरण श्रेष्ठ	९८४३२२४५३४
१०	हे.अ. छैटौं	ठाकुर प्रसाद भट्ट	९८१४१८१२९५
११	सूचना अधिकारी	सुरेश दवाडी	९८४१७५१३७९
१२	फिल्ड सहायक	करिष्मा गुरुङ	९८१७१४८९४५
१३	फिल्ड सहायक	सुजिता दवाडी	९८४६५३६५१७
१४	रोजगार संयोजक	प्रकाश बस्नेत	९८५६०६१८०४
१५	**कृषी प्राविधिक**	जीवन घर्ती मगर	
१६	कार्यालय सहयोगी	चन्द्र कला अधिकारी	

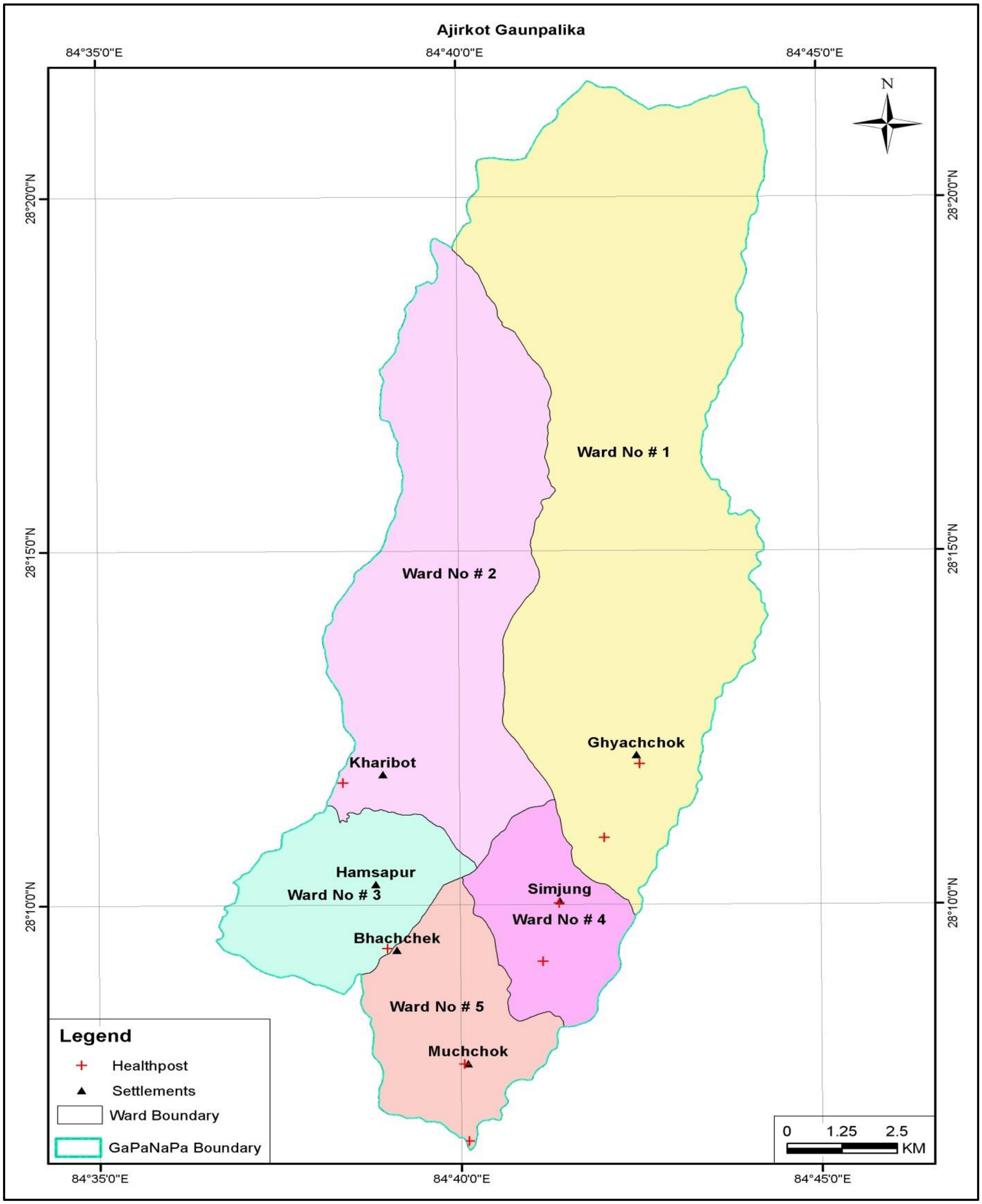

चित्र नं. ५ : स्वास्थ संस्थाको विवरण

३. खानेपानी तथा सरसफाईको विद्यमान स्थिति

यस गाउँपालिकामा रहेका विद्यमान ५८ खानेपानी परियोजनाहरु मध्ये केही परियोजनाहरु पुर्ण रुपमा सन्चालनमा नआएका र धेरै सन्चालनमा रहेका परियोजनाबाट एक घर एक धारा अवधारणा अर्न्तगत पर्याप्त मात्रामा खानेपानी नपुगेको अवस्था छ । यसरी सेवा नपुगेका जनसमुदायका लागी साबिकका खानेपानी परियोजनाहरुको पुनःस्थापना तथा नयाँ खानेपानी परियोजनाको प्रस्तावना गरिएको छ । चित्र नं. ६ मा अजिरकोट गाउँपालिकामा रहेका एक घर एक धारा अवधारणा अन्तरगत रहेका परियोजना तथा नयाँ खानेपानी परियोजनाको चित्राङ्कन गरिएको छ ।

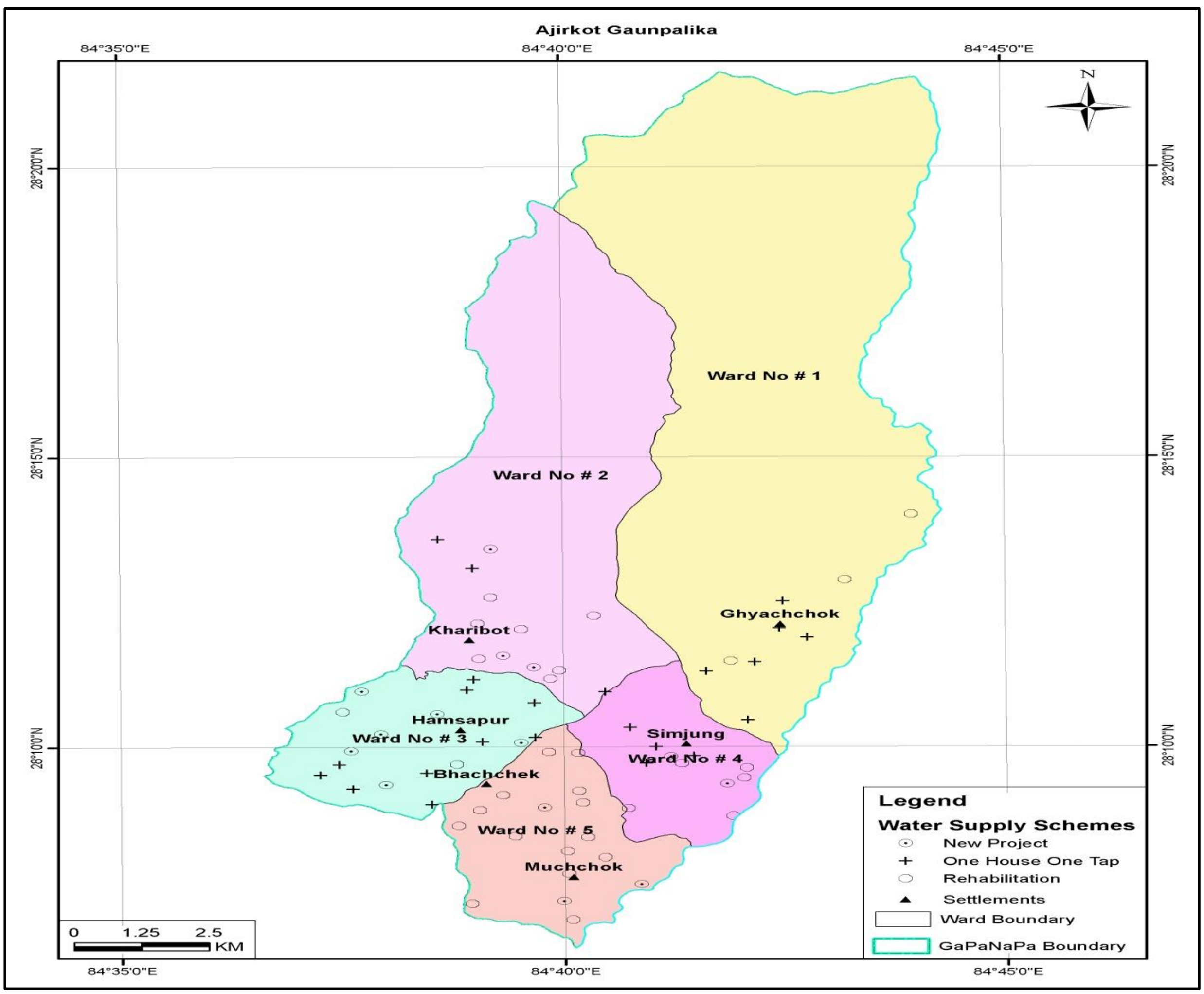

चित्र नं. ६: खानेपानीका विद्यमान तथा प्रस्तावित परियोजना

३.१ पानीको स्रोतहरूको सूचि

परियोजना रहेको स्थानका आधारमा अजिरकोट गाँउपालिकाको भू-धरातल पुर्व उत्तरबाट पश्चिम दक्षिणको दिशामा फैलीएको छ । यो भू-धरातलको उत्तरपट्टी काफलडाँडा, खरिबोट र उत्तर पश्चिमका पाखामा घ्याञ्चोक वस्तीहरु रहेकाले यहाँ तुलनातमक रुपमा खानेपानीका श्रोतहरु अवधिक र सदाबाहार रहेको पाइयो । तालिका नं. ५ मा देखाइए अनुसार वडा नं. २ र वडा नं. १ मा तुलनात्मक रुपमा दिगो पानीका श्रोत रहेका छन् । यस्तैगरी वडा नं. ५ मा सबैभन्दा धेरै श्रोत संख्या भएता पनि यी श्रोतहरु उदगमस्थल अन्य वडामा रहेका छन् ।

तालिका नं. ५: पानीका स्रोतहरूको सूचि

वडा नं	वडाको नाम	खानेपानीका श्रोत (संख्या)	अन्य कार्यका लागी प्रयोजनमा आएका खानेपानीका श्रोत (संख्या)	हाल प्रयोगका आइरहेका श्रोत (संख्या)	नयाँ परियोजनाका लागी प्रस्तावित श्रोत (संख्या)
१	घ्याञ्चोक	१६	-	१६	०
२	खरीबोट	१०	-	७	३
३	हंसपुर	२२	-	१६	६
४	सिमजुङ	२७	-	२६	१
५	मुञ्चोक	२९	-	२६	३
जम्मा		**१०४**		**९१**	**९३**

३.२ सामुदायिक खानेपानीको वर्तमान स्थिति

तालिका नं. ६ मा देखाइए अनुसार वडा नं. ५ मा सबैभन्दा बढी संख्यामा खानेपानीका प्रणालीहरु पाइएको थियो । तुलनात्मक रुपमा घना वस्ती भएका कारण वडा नं. ४ र वडा नं. ३ मा क्रमशः १३ र १२ वटा खानेपानी प्रणाली रहेको पाइएको छ । वडा नं. १ र वडा नं. ३ मा एक धाराको हिसाबले प्रणालीहरु सन्चालनमा रहेका छन् । वडा नं. ३ मा रहेको गल्छी भच्छेक खानेपानी प्रणाली गाउँपालिकाको सबैभन्दा वृहत प्रणाली हो । तर अत्याधिक लामो मुखालहन र गहिरो 'यु प्रोफाइल' रहेको कारणले गर्दा दिगो सन्चालनमा अवरोध देखिएको छ । यस्तै वडा नं. ४ र ५ मा रहेका केही खानेपानी आयोजनाका श्रोतबाट उपलब्ध पानीमा चुन (क्याल्सियम कार्बोनेट) मिसिएको पाइएको छ । यसको कारण वितरित पानीको

गुणस्तरमा ह्रास आएको र पाइपको भित्री भागमा चुनको लेप लागि पाइपको प्वाल सानो हुने समस्या देखिएको छ । वडा नं. ५ अन्तर्गत फल्पु गाउँको खानेपानी प्रणालीको श्रोतमा वडा नं. ३ भच्चेक बजारको प्रदुषित निकास पानी (वेस्ट वाटर) मिसिने भएकाले फल्पुका उपभोक्ताले पानीको गुणस्तरमा गुनासो गरेको पाइयो।

तालिका नं. ६: खानेपानीका सेवा पहुँचको वर्तमान अवस्था

वडा नं	वडाको नाम	पानी वितरण परियोजनाका संख्या	पानी परियोजनाका प्रकार (ग्राभिटी/ लिफ्ट)	लाभान्वित घरधुरी	खानेपानी परियोजनाको अवस्था		
					पूर्ण रुपमा सन्चलित	अर्ध रुपमा सन्चलित	पूर्ण रुपले सन्चालनमा नआएका *
१	घ्याच्चोक	९	ग्राभिटी	४८१	६	२	१
२	खरीबोट	८	ग्राभिटी	४३३	४	३	१
३	हंसपुर	१२	ग्राभिटी	१०८१	७	३	२
४	सिमजुङ	१४	ग्राभिटी	११२३	९	४	१
५	मुच्चोक	१५	ग्राभिटी/ सोलार लिफ्ट	९०७	७	५	३
जम्मा		**५८**			**३३**	**१७**	**८**

*श्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण,२०७६

*(>८०% संरचनाले काम नगरेको अवस्थामा)

३.३ सरसफाई तथा स्वच्छताको वर्तमान स्थिति

३.३.१ सरसफाईको स्थिति

अजिरकोट गाँउपालिकाका शहरउन्मुख वस्तीहरुमा भच्चेक बजार, झ्याँवा बजार, वालुवा घ्याच्चोक र काफलडाँडा मुख्य रहेका छन् । यी वस्तीहरुमा मलपानी, निकास पानी तथा परेको पानीलाई विसर्जन गर्न आवश्यक पूर्वाधार नहुनुका साथै व्यवस्थापनका सेवा प्रदान नभएका कारणले पानी जम्ने, जथाभावी बगेर जाने र पूछारका वस्तीका साथै अरु पानीका श्रोतहरु प्रदुषण हुने आदि समस्याहरुले सेवाग्राहीलाई मार्कामा पारेको छ । सडक निर्माण गर्दा सडकमा परेको पानी तर्काउने नालामा घरबाट वा अन्य सार्वजनिक निकायका भवनबाट निस्केको पानी मिसाउने कार्यले पनि जटिलता थपेको छ । तालिका नं. ७ मा यस गाउँपालिका खुल्ला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा भएको कुरा देखाइएको छ ।

तालिका नं. ७: खुल्ला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणाको अवस्था

वडा नं	वडाको नाम	जममा घरघुरी	खुला दिसा मुक्त क्षेत्र घोषणा भएको ? (छ/छैन)
१	घ्याङ्चोक	१५३	छ
२	खरीबोट	१७०	छ
३	हंसपुर	११८	छ
४	सिमजुङ	१५७	छ
५	मुङ्चोक	२३४	छ

३.३.२ स्वच्छता स्थिति

तालिका नं. ८ मा देखाइए अनुसार वडा नं. १ मा चर्पी प्रयोगको स्थिती राम्रो देखियो भने महिनावारी सरसफाई व्यवस्थापन **स्थिति**को अवस्था भने **सन्तो**षजनक पाइएन । वडा नं. ४ मा महिनावारी सरसफाई व्यवस्थापन **स्थितिमा** केही सुधार देखीनुका साथै अरु स्वच्छता क्षेत्रको अवस्था पनि राम्रो नै पाइयो । घरधुरीमा खानेपानी प्रशोधन **स्थितिमा** कम प्राप्ताङ्कको कारण भने त्यहाँका बासिन्दामा खानेपानी प्रतीको **सन्तु**ष्टी हुनसक्ने अनुमान छ । समग्रमा सबै वडामा चर्पी प्रयोगको स्थिति तथा खानेकुरा स्वच्छता **स्थिति** भने **सन्तो**षजनक देखिएको थियो ।

तालिका नं. ८: स्वच्छता स्थिति

वडा नं.	वडाको नाम	चर्पी प्रयोगको स्थिति (%)	साबुनपानीले हात धुने स्थिति (%)	घरघुरी खानेपानी प्रषोधन स्थिति (%)	खानेकुरा स्वच्छता स्थिति (%)	फोहोर व्यवस्थापन स्थिति (%)	महिनावारी सरसफाई व्यवस्थापन स्थिति (%)
१	घ्याङ्चोक	१००	९८.५८	५६.२१	९९.०२	६७.३२	४५.८६
२	खरीबोट	९७.०५	९३.५३	५४.१२	१००	५७.६५	४८.९२
३	हंसपुर	१००	९८.३१	१७.८०	९९.५८	६५.५४	६०.७३
४	सिमजुङ	९९.३६	९९.२६	३२.४८	९९.६८	७६.४३	६१.८९
५	मुङ्चोक	९८.२९	५८.८३	६४.५३	९६.१५	९४.८७	३८.०६

तालिका नं. ९ मा देखाइए अनुरुप सर्वेक्षण गरिएका घरधुरीमा वडा नं. २, ३ र ५ मा खाल्टे चर्पीको संख्या उल्लेखनीय रहेको भएता पनि वडा नं. १ र ४ मा भने सबै घरपरिवारले आधुनिक चर्पी प्रयोग गरेको पाइयो, जसको प्रमुख कारण यी दुई वडामा खानेपानीको सेवा पुग्नु मानीएको छ ।

तालिका नं. ९: चर्पी निर्माणको अवस्था

वडा नं.	वडाको नाम	जम्मा घरधुरी	चर्पीको संख्या	चर्पीका प्रकार		कैफियत
				आधुनिक चर्पी (पानी खन्याएर प्रयोग गर्न सक्ने)	साधारण खाल्डे चर्पी	
१	घ्याङ्चोक	१५३	१५३	१५३	०	
२	खरीबोट	१७०	१६५	६१	१०४	
३	हंसपुर	११८	११८	१०५	१३	
४	सिमजुङ	१५७	१५६	१५६	०	
५	मुञ्चोक	२३४	२३०	२०४	२५	

३.४ विद्यालयमा खानेपानी र सरसफाईको अवस्था

तालिका नं. १० मा अजिरकोट गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयमा रहेको खानेपानी र सरसफाईको अवस्था दर्शाइएको छ। सर्वेक्षण भएका सबै विद्यालयहरुमा चर्पीको प्रबन्ध भएता पनि सबैमा छात्र- छात्रा मैत्री चर्पीको प्रबन्ध भएको भने पाइएन। त्यसैगरी सबै विद्यालयहरुमा खानेपानीको प्रबन्ध भएता पनि १३ विद्यालयहरुमा स्वच्छ खानेपानीको प्रबन्ध गर्नुपर्ने कुराको जानकारी पाइएको थियो ।

तालिका नं. १०: खानेपानी तथा सरसफाईको व्यवस्था भएका विद्यालयको विवरण

वडा नं	वडाको नाम	विद्यालयको नाम	विद्यार्थीको संख्या		छात्र मैत्री चर्पीको प्रबन्ध भएको विद्यालयका संख्या	छात्रा मैत्री चर्पीको प्रबन्ध भएको विद्यालयका संख्या	खानेपानीको प्रबन्ध भएको विद्यालयका संख्या	छात्र मैत्री चर्पीको प्रबन्ध गर्नुपर्ने विद्यालयका संख्या	छात्रा मैत्री चर्पीको प्रबन्ध गर्नुपर्ने विद्यालयका संख्या	स्वच्छ खानेपानीको प्रबन्ध गर्नुपर्ने विद्यालयका संख्या
			छात्र	छात्रा						
१	घ्याङ्ग्रोक	माहादेवस्थान नि. मा. वि.	४४	४०	√	√	१	-	-	१
		धनशिरा मा. वि.	१०६	१०५	√	√	१	-	-	-
		मिलिम प्रा. वि.	३४	३४	√	√	१	-	-	-
		देवलस्वारा नि. मा. वि.	२०	१५	√	√	१	-	-	-
२	खरीबोट	स्यार्तन नि. मा. वि.	५०	६५	√	√	१	-	-	१
		प्रभा मा. वि.	१०८	१२१	√	√	१	-	-	-
		श्री बुद्द नि. मा. वि.	४०	३६	√	√	१	-	-	-
		श्री ज्ञानज्योती उ.मा.वि.	२२९	२४५	√	√	१	-	-	-
३	हंसपुर	जिवनज्योती मा.वि.	१००	११०	-	-	१	१	१	१
		बुद्दज्योती मा. वि.	३९	४३	-	-	१	१	१	-
		सितल डाँडा प्रा. वि.	३५	२९	√	√	१	-	-	१
		श्री भञ्ज्येक प्रा. वि.	१३	२०	√	√	१	-	-	-
		पार्बती प्रा. वि.	१२	१५	√	√	१	-	-	-

वडा नं	वडाको नाम	विद्यालयको नाम	विद्यार्थीको संख्या		छात्र मैत्री चर्पीको प्रबन्ध	छात्रा मैत्री चर्पीको प्रबन्ध	खानेपानी को प्रबन्ध	छात्र मैत्री चर्पीको	छात्रा मैत्री चर्पीको	स्वच्छ खानेपानीको
			छात्र	छात्रा						

					भएको विद्यालयका संख्या	भएको विद्यालयका संख्या	भएको विद्यालय का संख्या	प्रबन्ध गर्नुपर्ने विद्यालयका संख्या	प्रबन्ध गर्नुपर्ने विद्यालयका संख्या	प्रबन्ध गर्नुपर्ने विद्यालयका संख्या
४	सिमजुङ	कालिका प्रा. वि.	३६	३५	-	-	१	१	१	१
		श्री हिमालय मा.वि.	१८४	१९५	√	√	१	-	-	-
		शिवालय प्रा. वि.	६३	४६	-	-	१	१	१	१
		श्री उमा महेश्वर प्रा. वि.	१४	१७	-	-	१	१	१	-
		श्री चन्द्रकला प्रा.वि.	४५	५०	-	-	१	१	१	-
		श्री जिवन ज्योती नि. मा. वि.	१०५	९५	√	√	१	-	-	-
५	मुच्चोक	श्री तारा चन्द्र मा. वि.	७०	६०	-	-	१	१	१	१
		श्री मुच्चोकटार आधारभूत विद्यालय	६८	६५	√	√	१	-	-	१
		भालेढुङ्गा लक्ष्मी प्रा. वि.	१०	२०	√	√	१	-	-	१
		चतुरमाला ऊ. मा. वि.	२००	२८५	-	-	१	१	१	१
		ज्ञानज्योती आधारभूत विद्यालय	२०	२२	√	√	१	-	-	१

वडा नं	वडाको नाम	विद्यालयको नाम	विद्यार्थीको संख्या		छात्र मैत्री चर्पीको प्रबन्ध भएको विद्यालयका	छात्रा मैत्री चर्पीको प्रबन्ध भएको विद्यालयका	खानेपानी को प्रबन्ध भएको विद्यालय	छात्र मैत्री चर्पीको प्रबन्ध गर्नुपर्ने विद्यालयका	छात्रा मैत्री चर्पीको प्रबन्ध गर्नुपर्ने विद्यालयका	स्वच्छ खानेपानीको प्रबन्ध गर्नुपर्ने विद्यालयका
			छात्र	छात्रा						

					संख्या	संख्या	का संख्या	संख्या	संख्या	संख्या
५	मुञ्चोक	जनप्रभात नि .मा. वि.	२४	२७	√	√	१	-	-	१
		झाक्रपुरी आधारभूत विद्यालय	१३	२४	√	√	१	-	-	१

३.५ खानेपानी प्रणालीको प्राथमिकता

तालिका नं. ११ मा विद्यमान खानेपानी परियोजनाको पुनःस्थापनाको जानकारी उल्लेख गरिएको छ । स्थलगत अध्ययनको आधारमा भौगोलिक कठिनाइ, विपद जोखिम तथा सरसफाईको स्तरलाई ध्यानमा राखी प्राथमिकता निर्धारण गरिएको छ भने घरधुरीका संख्या पनि सर्वेक्षण अनुरुप कुल संख्याको १० प्रतिशत नै राखिएको छ । एक घर एक धारा अवधारणा अन्तरगत पर्याप्त मात्रामा खानेपानी नपुगेको अवस्थामा सानोतीनो मर्मत वा पुनःस्थापना तथा पुनःनिर्माण गर्नुपर्ने परियोजनाका सूचि तयार पारिएको छ ।

तालिका नं. ११: विद्यमान खानेपानी परियोजनाको पुर्नःस्थापना

वडा नं	वडाको नाम	प्राथमिक तह	सानोतीनो मर्मत गर्नुपर्ने परियोजनाका संख्या	घरधुरीका संख्या	पुर्नःस्थापना तथा पुनःनिर्मण परियोजनाका संख्या	पुनःस्थापना तथा पुनःनिर्माण गर्नुपर्ने जनसंख्या
१	घ्याङ्चोक	A	१	५०	३	१०५
२	खरीबोट	A	१	३८	६	२९५
३	हंसपुर	A	२	१४९	२	१७५
४	सिमजुङ	A	२	९३	५	६४३
५	मुञ्चोक	A	७	२४५	१३	७४६
जम्मा			१३		२९	

*A-न्युन जोखिम, B- मध्यम जोखिम, C- उच्चजोखिम

न्युन जोखिम - ०.०-३.९; मध्यम जोखिम - ४.०-६.९; उच्चजोखिम - ७.०-१०

४. योजना छनौट र लागत इस्टिमेट

४.१ सेवा विहिन स्थानका लागी खानेपानी योजना

यस गाउँपालिकामा खानेपानी तथा सरसफाईको हाल अवस्थाको सर्वेक्षण गरे पश्चात, खानेपानीको सेवा नपुगेका केही जनसंख्या रहेको जानकारी प्राप्त भएको छ । तसर्थ, स्थलगत सर्वेक्षण तथा सार्वजनिक परामर्श पश्चात प्रस्तावित नयाँ परियोजना तालिका नं. १२ मा देखाइ**एको** छ । पुर्व जनसंख्याको दर हेर्ने हो भने अजिरकोटको जनसंख्या घट्दो क्रममा रहेको छ । त्यसैले परियोजना प्रस्तावनाका लागि जनसंख्या पुर्वानुमान नगरी हालको सर्वेक्षणको आधारमा परियोजनाको लाभान्वित जनसंख्या तोकिएको छ । प्रस्तावना गर्नुपर्ने नयाँ परियोजनाका लागी प्रती इकाई निर्माण लागतका आधारमा जम्मा खर्च निकालीएको छ भने पाइप लाइन तथा धाराको पुन:निमार्ण खर्च भने सुचारु परियोजनाका आधारमा अनुमान गरिएको छ ।

वडा नं. ३ अर्न्तगत प्रस्तावित २८ लाखको अनुमानित लागतमा कुलमन खानेपानी परियोजना निर्माण हुने यस गाउँपालिकाको ठूलो परियोजना रहेको छ । यस परियोजनाले सेवा नपुगेका १४० जनसंख्यालाई लाभान्वित गर्ने लक्ष्य बोकेको छ । त्यसैगरी वडा नं. ३ कै सिमलधाप खानेपानी परियोजना ३ लाखको न्यून लागतमा निर्माण हुन सक्ने अनुमान छ जसले १२ घरधुरीलाई सेवा प्रदान गर्न सक्ने देखिएको छ । समग्रमा मोटामोटी १२५ लाखको लागतमा निर्माण हुन सक्ने १२ प्रस्तावित परियोजनाले सेवा नपुगेका ६२२ जनसंख्यालाई सेवा प्रदान गर्ने अनुमान छ ।

तालिका नं. १२: सेवा नपुगेका जनसंख्याका निम्ती परिचालित परियोजना

वडा नं	वडाको नाम	जोखिम तह	सेवा नपुगेका जनसंख्याका निम्ती परिचालित परियोजना	जनसंख्या	धारा संख्या	जम्मा लागत खानेपानी (लाखमा)	जम्मा लागत ढल निकास* (लाखमा)	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5
२	खरीबोट	A	लामे खानेपानी परियोजना	५०	१०	१०	५					
		B	उनी गाँउ खानेपानी परियोजना	३०	७	६	३					
		A	भिरकुना खानेपानी परियोजना	५५	१२	११	५.५					
३	हंसपुर	A	खोर्सा खलङ्गा खानेपानी परियोजना	६०	१२	१२	६					
		A	कुलमन खानेपानी परियोजना	१४०	३०	२८	१४					
		A	बकोर खानेपानी परियोजना	१२०	२५	२४	१२					
		A	सिमलधाप खानेपानी परियोजना	१२	३	३	१.२					
		B	घट्टाटिलर खानेपानी परियोजना	२५	७	५	२.५					
४	सिमजुङ	A	फुरबुझे खानेपानी परियोजना	३५	७	७	३.५					
५	मुञ्चोक	B	दरबोट खानेपानी परियोजना	४०	१०	८	४					
		B	खमारे खानेपानी परियोजना	१५	३	३	१.५					
		A	झ्याला खानेपानी परियोजना	४०	७	८	४					
		जम्मा			**१३३**	**१२५**	**६२**					

A-न्युन जोखिम, B- मध्यम जोखिम, C- उच्चजोखिम

न्युन जोखिम -०.०-३.९; मध्यम जोखिम -४.०-६.९; उच्चजोखिम -७.०-१०

*- ढल निकास भन्नाले भलपानी व्यवस्थापन र घर संस्था आदिबाट निस्केको निकास पानीको व्यवस्थापन भन्ने बुझिन्छ ।

४.२ पुनःस्थापना गर्नुपर्ने आयोजना

अजिरकोट गाउँपालिकामा विभिन्न खानेपानी परियोजना भएता पनि धेरै परियोजनाहरु पुर्ण रुपमा सन्चालनमा नआएको र 'एक घर एक धारा' अवधारणा अन्तरगत सन्चालनमा रहेका विद्यमान परियोजनाबाट पर्याप्त मात्रामा खानेपानी नपुगेको अवस्था छ । ती मध्ये केही पुनःस्थापनाका लागी प्रस्तावित परियोजनाहरुको सूचि तालिका १३ मा उल्लेख गरिएको छ। पुर्व जनसंख्याको दर हेर्ने हो भने अजिरकोटको जनसंख्या घट्दो क्रममा रहेको छ । त्यसैले पुर्नःस्थापना परियोजना प्रस्तावनाका लागी जनसंख्या पुर्वानुमान नगरी हालको सर्वेक्षणको आधारमा परियोजनाको लाभान्वित जनसंख्या तोकिएको छ । पुनःस्थापना गर्नुपर्ने परियोजनाका लागी प्रति इकाई **निर्माण** लागतका **आधारमा** जम्मा खर्च निकालीएको छ भने पाइप लाइन तथा धाराको निर्माण खर्च भने सुचारु परियोजनाका आधारमा अनुमान गरिएको छ।

वडा नं. ४ अर्न्तगत प्रस्तावित **झ्यावा** (१, २) खानेपानी परियोजना ४ करोड ८८ लाखको अनुमानित अधिकतम लागतमा पुनःनिर्माण हुने ठूलो परियोजना रहेको छ। यस परियोजनाले अल्प सेवा पुगेका ९९ घरधुरीलाई लाभान्वित गर्ने लक्ष्य बोकेको छ। त्यसैगरी वडा नं. १ को **धनशिरा २** खानेपानी परियोजना ७ लाख २० हजारको न्यून लागतमा पुनःनिर्माण हुन सक्ने अनुमान छ जसले ४ घरधुरीलाई सेवा प्रदान गर्न सक्ने देखिएको छ । समग्रमा मोटामोटी १८ करोड ७३ लाखको लागतमा पुनःनिर्माण हुन सक्ने २७ प्रस्तावित परियोजनाले अल्प सेवा पुगेका १९०६ घरधुरीलाई सेवा प्रदान गर्ने अनुमान छ।

तालिका नं. १३: पुनः स्थापना गर्नुपर्ने खानेपानी परियोजना

वडा नं.	जोखिम तह	पुनःस्थापनाका परियोजनाका सूचि	गाँउको नाम	हाल धारा संख्या	घरधुरी संख्या	जम्मा लागत खानेपानी (लाखमा)	जम्मा लागत ढल निकास* (लाखमा)	Y1	Y2	Y3	Y4	Y5
१	A	मत्थर खानेपानी परियोजना	मत्थर	८	४८	४८	२४					
	A	धनशिरा १ खानेपानी परियोजना	धनशिरा	१८	१०७	१०७	५४					
	B	धनशिरा २ खानेपानी परियोजना	चीसाङ	४	७	७	४					

२	A	मलकिरी खानेपानी परियोजना	खरीबोट (मलकिरी)	३७	८०	८०	४०					
वडा नं	**जोखिम तह**	**पुनःस्थापनाका परियोजनाका सूचि**	**गाँउको नाम**	**हाल धारा संख्या**	**घरधुरी संख्या**	**जम्मा लागत खानेपानी (लाखमा)**	**जम्मा लागत ढल निकास* (लाखमा)**	**Y1**	**Y2**	**Y3**	**Y4**	**Y5**
२	A	गिद्धेभिर खानेपानी परियोजना	केप्रुङ	११	३८	३८	१९					
	A	न्याउरेखर्ग खानेपानी परियोजना	सिस्ने	७	३२	३२	१६					
	A	अपुन खानेपानी परियोजना	अपुन	२५	७५	७५	३८					
	A	भिरकुना खानेपानी परियोजना	भिरकुना	१	१२	१२	६					
३	A	काफलडाँडा खानेपानी परियोजना	काफलडाँडा	-	८७	८७	४४					
	A	बुद्दसिंह खानेपानी परियोजना	बुद्धसिङ	२७	८८	८८	४४					
४	A	झ्यावा (१, २) खानेपानी परियोजना	झ्यावा	९९	४८८	४८८	२४४					
	A	माउसूली खानेपानी परियोजना	माउसुली	२	१०	१०	५					
	A	सिमजूङ गुरुङ बस्ती खानेपानी परियोजना	सिम्जुङ गुरुङ बस्ती	३३	९६	९६	४८					
	A	ढोडेनी खानेपानी परियोजना	ढोडेनी	५	२४	२४	१२					
	A	लामे खानेपानी परियोजना	लामे	५	२५	२५	१३					
५	A	उपल्लो पानसिंह खानेपानी परियोजना	राम्चे	१३	७८	७८	३९					
	A	तल्लो पानसिंह	मानेगाँउ	१२	४२	४२	२१					

		खानेपानी परियोजना	साउने	१८	७८	७८	३९					
	A	दुधसिरा खानेपानी परियोजना	ढिस्का	२०	७०	७०	३५					
वडा नं	**जोखिम तह**	**पुनःस्थापनाका परियोजनाका सूचि**	**गाँउको नाम**	**हाल धारा संख्या**	**घरधुरी संख्या**	**जम्मा लागत खानेपानी (लाखमा)**	**जम्मा लागत ढल निकास* (लाखमा)**	**Y1**	**Y2**	**Y3**	**Y4**	**Y5**
५	A	काफलबोटे जामुने खानेपानी परियोजना	तल्लो कुसुन्डे	२४	६८	६८	३४					
	A	जलकिनी खानेपानी परियोजना	उपल्लो कुसुन्डे	१३	४२	४२	२१					
	A	ज्यामिरे खोला खानेपानी परियोजना	रातामाटा	११	२४	२४	१२					
	A	पाल्लेपानी खानेपानी परियोजना	तल्लोओलाङ	९	४४	४४	२२					
	A	ताम्रे धाप खानेपानी परियोजना	फाल्पु	१९	४४	४४	२२					
	A	भोर्ले खोला खानेपानी परियोजना	चनउटे	१०	३३	३३	१७					
	A	गौरीस्वरा कुवा खानेपानी परियोजना	खुमलटार	८	३३	३३	१७					
	A		लुकुना	३	८	८	४					
	A	मुच्चोकटार खानेपानी परियोजना	मुञ्चोक टार	१८	६५	३५	३३					
	A	झ्यालाफाट खानेपानी परियोजना	झ्याला	३	२७	२७	१४					
	जम्मा				**१९०६**	**१८७३**	**९४१**					

A-न्युन जोखिम, B- मध्यम जोखिम, C- उच्चजोखिम

न्युन जोखिम -०.०-३.९; मध्यम जोखिम -४.०-६.९; उच्चजोखिम -७.०-१०

*- ढल निकास भन्नाले भलपानी व्यवस्थापन र घर संस्था आदिबाट निस्केको निकास पानीको व्यवस्थापन भन्ने बुझिन्छ ।

४.३ सार्वजनिक शौचालय, फोहोरमैला व्यवस्थापन र ढल निकास तथा भलपानी व्यवस्थापन

अजिरकोट गाउँपालिकाका मुख्य बजार रहेको भच्चेक बजार र बालुवा बजारमा सार्वजनिक शौचालयको साथसाथै भलपानी, फोहोर र ढल व्यवस्थापनको आवश्यकता छ र यसको अवस्था गम्भीर रहेको छ । यसका साथै यस गाउँपालिकाका हरेक वडा कार्यलयमा पनि सार्वजनिक शौचालयको आवश्यकता रहेको छ । वडा कार्यलय, विद्यालय र स्वास्थ्य चौकी रहेका स्थानमा बजार विस्तार हुने प्रकृया रहेकाले यी स्थानहरुको सरसफाइका पूर्वाधारको निर्माण गर्ने कार्यको थालनी यथासक्य चाँडो गर्न सिफारिश गरिन्छ ।

४.४ विद्यालयमा खानेपानीको योजना

यस गाउँपालिकाका विद्यालयहरुमा खानेपानी सर्वेक्षण गरेपछी सबै विद्यालयहरुमा खानेपानीको प्रबन्ध भएता पनि केही विद्यालयहरुमा स्वच्छ खानेपानीको प्रबन्ध गर्नुपर्ने जानकारी पाइएको थियो । तालिका नं. १४ मा अजिरकोट गाँउपालिकाको विद्यालयमा रहेको खानेपानीको योजनाको बारे जानकारी दिइएको छ । वडा नं. ३ अन्तरगत प्रस्तावित बुद्दज्योती मा.वि., सितलडाँडा प्रा.वि., वडा नं. ५ अन्तरगत प्रस्तावित श्रीमुच्चोकटार आधारभूत विद्यालय र ज्ञानज्योती आधारभूत विद्यालय ३ लाखको अनुमानित अधिकतम लागतमा परियोजना रहेको छ भने बाँकी वडाको सबै विद्यालयमा १ लाखको न्यून लागतमा पुनःनिर्माण वा निर्माण हुन सक्ने अनुमान छ ।

तालिका नं. १४: विद्यालयमा खानेपानीको योजना

वडा नं	वडाको नाम	जोखिमको तह	विद्यालयको नाम	जम्मा खर्च (लाखमा)
१	घ्याङ्चोक	A	महादेवस्थान नि. मा. वि.	१
			धनशिरा मा. वि.	१
			मिलिम प्रा. वि.	१
			देवलस्वारा नि. मा. वि.	१
२	खरीबोट	A	श्री स्यार्तन नि. मा. वि.	१
			प्रभा मा. वि.	१
			श्री बुद्दज्योती नि. मा. वि.	१
			श्री ज्ञानज्योती उ. मा. वि.	१
३	हंसपुर	A	जिवनज्योती मा. वि.	१
			बुद्दज्योती मा. वि.	३

			सितलडाँडा प्रा. वि.	३
			श्री भच्चेक प्रा. वि.	१
वडा नं	वडाको नाम	जोखिमको तह	विद्यालयको नाम	जम्मा खर्च (लाखमा)
३	हंसपुर	A	पार्वती प्रा. वि.	१
४	सिमजुङ	A	कालिका प्रा. वि.	१
			श्री हिमालय मा. वि.	१
			शिवालय प्रा. वि.	१
			श्री उमा महेश्वर प्रा. वि.	१
			श्री चन्द्रकला प्रा. वि.	१
			श्री जिवनज्योती नि .मा. वि.	१
५	मुच्चोक	A	श्री ताराचन्द्र मा. वि.	१
			श्री मुच्चोकटार आधारभूत विद्यालय	३
			भालेढुङ्गा लक्ष्मी प्रा. वि.	१
			ज्ञानज्योती आधारभूत विद्यालय	३
			चतुरमाला ऊ. मा. वि.	१
			जनप्रभात नि .मा. वि.	१
			झाक्रपुरी आधारभूत विद्यालय	१
			जम्मा	३४

A-न्युन जोखिम, B- मध्यम जोखिम, C- उच्चजोखिम

न्युन जोखिम -०.०-३.९; मध्यम जोखिम -४.०-६.९; उच्चजोखिम -७.०-१०

४.५ सेवा नपुगेको र संकटासन्न जनसंख्याका लागी योजना

तालिका नं. १५ मा सेवा नपुगेको र संकटासन्न जनसंख्याका लागि प्रस्तावित योजनाहरुको विस्तृत जानकारी देखाइएको छ । स्थलगत अध्ययनको आधारमा भौगोलिक कठिनाइ, विपद जोखिम तथा सरसफाईको स्तरलाई ध्यानमा राखी प्राथमिकता निर्धारण गरिएको छ भने घरधुरीका संख्या पनि सर्वेक्षण अनुरुप कुल संख्याको १० प्रतिशत नै राखिएको छ । यस प्रकारका नयाँ खानेपानी परियोजना वडा नं. १ मा भने प्रस्तावित गरिएको छैन ।

तालिका नं. १५ : सेवा नपुगेको र संकटासन्न जनसंख्याका लागी नयाँ खानेपानी योजना

वडा नं	जोखिमको तह	वडाको नाम	सेवा नपुगेको र संकटासन्न जनसंखयाका लागी परियोजना	घरधुरी संख्या	जनसंख्या
२	A	खरीबोट	लामे खानेपानी परियोजना	१०	५०
	B		उनी गाँउ खानेपानी परियोजना	६	३०
	A		भिरकुना खानेपानी परियोजना	११	५५
३	A	मुञ्चोक	खलङ्गा खानेपानी परियोजना	१२	६०
	A		कुलमन खानेपानी परियोजना	२८	१४०
	A		बकोर खानेपानी परियोजना	२४	१२०
	A		सिमलधाप खानेपानी परियोजना	३	१२
	B		घट्टाटिलर खानेपानी परियोजना	५	२५
४	A	सिमजुङ	फुरबुझे खानेपानी परियोजना	७	३५
५	B	हंसपुर	दरबोट खानेपानी परियोजना	८	४०
	B		खमारे खानेपानी परियोजना	३	१५
	A		झ्याला खानेपानी परियोजना	८	४०
	जम्मा			१२५	६२२

A-न्युन जोखिम, B- मध्यम जोखिम, C- उच्चजोखिम

न्युन जोखिम -०.०-३.९; मध्यम जोखिम -४.०-६.९; उच्चजोखिम -७.०-१०

४.६ प्राथमिकीकरण रणनीति

हरेक योजनाको सहि कार्यानवयनका लागी एकपछी अर्को गर्दै कार्यहरुलाई निरनतरता दिनु जरुरी हुन्छ। निम्न प्राथमिकीकरण रणनीतिद्वारा खानेपानी तथा सरसफाईको क्षेत्रमा उल्लेखनिय प्रगती हुने लक्ष्य लिइएको छ।

खानेपानी

सर्वप्रथम हालमा रहेका उपभोक्ताहरुलाई पर्याप्त खानेपानी पुऱ्याउनु नै यस योजनाको पहिलो उपलब्धी रहेको हुन्छ। त्यसका लागि हाल सन्चालित खानेपानी परियोजनाहरुको मर्मत गर्ने कार्यलाई पहिलो

प्राथमिकता दिनु जरुरी छ । मर्मतबाट असम्भब भएमा नयाँ योजना निर्माण गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्दछ । त्यस पश्चात निरन्तर सन्चालनका लागी हेरालुको नियुक्ति गर्ने तर्फ ध्यान दिनुपर्छ । त्यसका अलावा पानी महशुल तोक्ने तथा मर्मत कोषलाई निरन्तरता दिनुपर्छ । उपभोक्ता समितिको बैठक नियमित रुपमा कम्तीमा २ महिनामा १ पटक र खानेपानी मुहानको पानीको गुणस्तर बर्षको कम्तिमा २ पटक परिक्षण अनिबार्य गर्नाले खानेपानीको स्वच्छता व्यवस्थित भैरहन्छ । प्रयोगमा नआएका पानीको श्रोत संरक्षण गरी नयाँ बन्ने खानेपानी योजनामा १ घर १ धाराको अवधारणा लागु गर्नु पर्दछ ।

सरसफाई

सरसफाई क्षेत्रको प्रगतीका निम्ती सर्वप्रथम यस क्षेत्रमा चलिरहेको अभियानलाई निरन्तरता दिनु जरुरी छ । दैनिक घरायसी कार्यबाट निस्किएको फोहरमैला ब्यवस्थापनका लागी स्थानको छनौट गर्ने र त्यस बारेमा जानकारीका लागी सरसफाई सम्बन्धी जनचेतनामुलक सुचना बोर्ड राख्ने जस्ता काम गर्नु पर्दछ । ठाउँ ठाउँमा डस्टबिनको ब्यवस्था गर्ने तथा घरधुरीबाट निस्कने धुवाँ लगायत अरु प्रदुषणका तत्वमा कमीका लागी धुवाँ रहित चुलोको प्रयोगमा जोड दिनु पर्दछ । त्यसैगरी विद्यालयहरुमा सरसफाईको व्यवस्थापन, विद्यालय क्षेत्र र वजार क्षेत्रमा चर्पी र फोहर व्यवस्थापन गर्नुपर्छ तथा सार्वजनिक शौचालयको आवश्यकता अनुसार स्थापना र ब्यवस्थापन गर्नुपर्छ । चर्पी खोल्सा खोल्सीमा मिसाउने र जथाभाबी फोहोर फाल्नेलाई दण्ड जरिवानाको ब्यवस्था गरी उचित फोहोर ब्यवस्थापन गर्नेलाई प्रोत्साहन गर्नका निम्ती पुरस्कारको ब्यवस्था गर्ने हो भने सरसफाईको क्षेत्रमा उल्लेखनिय प्रगति गर्न सकिन्छ । सार्वजनिक शौचालयको लागत प्रतिदिन २५० लाभग्राहीका लागि १८७४ पर्ने अनुमान गरिएको छ ।

५. योजना कार्यान्वयन, अनुगमन र अद्यावधिकिकरण

यस गुरुयोजनाको मूल उदेश्य प्राप्तीका निम्ती अजिरकोट गाउँपालिकामा भरिपूर्ण अवसरका साथै केही चुनौती पनि रहेका छन् । ती मध्ये केही चुनौती र अवसर तल उल्लेख गरिएका छन् ।

चुनौतीहरु

भूकम्पपछिको आवास निर्माणमा भएको ढिलाइले पक्की शौचालय निर्माणमा कम प्राथमिकता, भूकम्पको कारण अधिकांश संस्थागत चर्पी समेत क्षति भएको, शौचालय निर्माणमा बाह्य सहयोग को अपेक्षा, गाउँपालिकामा बिद्यमान खानेपानी योजनाहरु अधिकांश मर्मत सम्भारको अभाबमा सुचारु रुपमा

सञ्चालन नहुनु, अधिकांश खानेपानी उपभोक्ता समितिहरु निस्क्रिय र उदासिन हुनु, पानी महशुल संकलन तथा मर्मत संभार कोषको यथोचित ब्यवस्था नहुनु, भूकम्पका कारण खानेपानी योजनाहरुमा क्षति भएको कारण खानेपानीको उपलव्धतामा असहजता, भूकम्प तथा जलवायु परिवर्तनका कारण खानेपानी योजनाहरुको मूहानहरुमा पानीको मात्रामा कमी हुनु, गाउँपालिकाको बिकट स्थानहरुमा जनचेतनाको अभावमा सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी आनीबानीमा अझै यथोचित सुधारको कमी हुनु र खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता कार्यक्रमको लागि यथेष्ट मात्रामा गाउँपालिकासंग बजेटको अभाव हुनु जस्ता चुनौतीहरु छन् ।

अवसरहरु

संघिय संरचना अनुरुप स्थानीय तहको निर्वाचन मार्फत जनप्रतिनिधिहरु निर्वाचित भई स्थानीय सरकारको गठन हुनु, निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरु विकास निर्माण तथा समुदायको दैनिक आवश्यकताप्रति सकारात्मक र जवाफदेही हुनु, स्वच्छ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता सम्बन्धी आनीबानीहरुको महत्व र आवश्यकताप्रति समुदायहरुको जनचेतनामा अभिबृध्दि हुनु र आनीबानीहरुमा सकारात्मक परिवर्तन हुनु, खानेपानी उपभोक्ता समितिहरु तथा समुदायहरु पुनः खानेपानी योजनाहरुको सुचारु रुपमा सञ्चालन गर्न सक्रिय हुने अवस्था देखिनु र सम्पूर्ण वडाहरु लगायत सिंगो गाउँपालिका नै खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता रणनीतिक योजनाप्रति सकारात्मक हुनु र लागु गर्न प्रतिबद्ध हुनु जस्ता अवसरहरु छन् ।

उल्लेख गरिएका चुनौती र अवसरलाई ध्यानमा राखेर यस गुरुयोजनाको निर्माण गरिएको छ । स्थानिय सरकार तथा सरोकारवालाहरुको सहकार्यले स्वच्छता तथा खानेपानीको पुर्वाधार विकासको दिशा निर्देशमा टेवा पुगेको छ । यहाँका जनमानसमा बढ्दो खानेपानी तथा सरसफाई प्रतिको सकारात्मक सोचका कारण यो गुरुयोजना सजिलै लागु गर्ने कुरा प्रति विश्वस्त छौँ । तथापी, केही भुकम्पिय क्षती, भौगोलिक विकटता तथा बजेटको अभाव लगायत चुनौती भएता पनि तिनलाई आत्मसाथ गरी पुर्वाधार विकासमा न्यून असर पर्ने तवरले यो गुरुयोजना अघि बढेको छ ।

६. सरोकारवालको भूमिका

गाउँपालिकामा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको पुर्वाधार विकासका लागि वहुल सरोकारवालको भूमिका तथा जिम्मेवारी रहेको हुन्छ। केही सरोकारवाला संस्था तथा अगुवा व्यक्तिहरुको जिम्मेवारी तल तालिका नं. १६ मा दिइएको छ।

तालिका नं. १६: सरोकारवालको भूमिका

क्र.स.	सरोकारवालाहरु	कार्यक्षेत्र

१.	व्यक्ति	- चर्पीको समुचित प्रयोग, सरसफाइ, मर्मत सम्भार, व्यक्तिगत सरसफाइ गर्ने - स्वस्थकर बानी व्यवहार अवलम्बन गर्ने - घर आगँनको सरसफाइ गर्ने - सरसफाइ प्रति सचेत नागरिकको रुपमा सार्वजनिक दायित्व निर्वाह् गर्ने
२.	घरपरिवार	- चर्पीको निर्माण, समुचित प्रयोग, सरसफाइ र मर्मत सम्भार गर्ने - सरससफाइ सम्बन्धी समाजिकीकरण गर्ने - घर आगँन र वरिपरीको सरसफाइ र बगैचा व्यवस्थापन गर्ने - स्वच्छकर बानी व्यवह्ार विकासका लागि परिवारका सदस्य र छिमेकीलाई अभिप्रेरणा गर्ने - घरधुरीबाट निस्किने फोहोरमैलाको वर्गीकरण र समुचित व्यवस्थापन गर्ने
३	गाउँपालिका खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति	- रणनीतिक योजना तथा कार्ययोजना तर्जुमा गर्न सहयोग - बजेट तथा मानव संसाधन, नेतृत्व, समन्वय र सूचना तथा अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने - कार्यावयन भएका नीति र कार्यक्रमको सही अनुगमन र सुपरिवेक्षण गर्ने - पूर्ण सरसफाइ सम्बन्धी कार्ययोजना तर्जुमा तथा कार्यान्यवन गर्ने - खानेपानी मुहान संरक्षण, पानीको शुद्धिकरण र स्वच्छता कायम राख्ने

क्र.म	सरोकारवालाहरु	कार्यक्षेत्र
४.	विद्यालय	- सरसफाइका विषय वस्तुलाई पाठ्यपुस्तकमा समावेश गर्ने - पूर्ण सरसफाई सम्बन्धी कार्ययोजना तर्जुमा तथा कार्यान्यवन गर्न - बाल–मैत्री, लैगिंक–मैत्री चर्पी, यूरिनल तथा खानेपानी सुविधा निर्माण, प्रयोग, सरसफाई तथा मर्मत सम्भार गर्ने - विद्यालयको पानीको स्वच्छता र वरिपरिको सरसफाई कायम राख्ने तथा स्वच्छकर बानी व्यवहार विकासका लागि विद्यार्थी र समुदायलाई अभिप्रेरित गर्ने - विद्यालयका अन्य निकायबाट फोहोरमैलाको वर्गीकरण र समुचित व्यवस्थापन गर्ने - विपद्को समयमा खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता सम्बन्धी सचेतना र सामग्री वितरणमा सहयोग प्राप्त गर्ने - समुदाय तथा अध्ययनकर्ताहरुका लागि सरसफाई सिकाइ केन्द्रका रुपमा विकास हुने सफा र स्वच्छ विद्यालय तथा कलेज प्रवर्द्धन गरी नमुनाको रुपमा प्रस्तुत हुने
५.	उपभोक्ता समिति (खानेपानी तथा सरसफाई , वन व्यवस्थापन समिति)	- लक्षित समूह तथा संगठन समुदायलाई संगठित, सूसुचित र सक्रिय बनाएर नीति नियम, आचार संहिता तर्जुमा गर्ने र लागु गराउने - अवस्था विश्लेषण, तथ्याक संकलन गर्न सहयोग पुऱ्याउने - विपद्को समयमा खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता सम्बन्धी सचेतना र सामग्री वितरणमा सहयोग पुऱ्याउने - कार्यान्वयन भएका नीति तथा कार्यक्रमको अनुगमन र सहजीकरण गर्ने
६.	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका र स्वास्थ्य कार्यकर्ता	- प्राविधिक ज्ञान, सीप र सचेतना विस्तार तथा सामुदायिक सशक्तिकरण र सक्रियतामा वृद्धि गर्नका निम्ती अभिमुखीकरण र ट्रिगरिङ्ग गराउने - अवस्था विश्लेषण, तथ्यांक संकलन विपद्को समयमा खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता सम्बन्धी सचेतना र सामग्री वितरणमा सहयोग गर्ने - महिला भएकै कारणले पिछडिएका महिला वर्गमा सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालनमा सहजीकरण गर्ने

क्र.म	सरोकारवालाहरु	कार्यक्षेत्र
७.	अभिभावक, शिक्षक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति	- स्वच्छताको विकासमा उपयोगी ज्ञान, सीप, अभ्यास र सचेतना विस्तार गर्ने - विद्यार्थी, विद्यालय परिवार र समुदायको सशक्तिकरण र सक्रियता वृद्धि गर्नुका साथै अभिमुखीकरण र तालिम सञ्चालन गर्ने - विपद्को समयमा खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता सम्बन्धी सचेतना र सामग्री वितरणमा सहयोग पुऱ्याउने - विद्यालय व्यवस्थापन समितिले भने सरसफाई तथा स्वच्छताको नारालाई मूलमन्त्र मानी सफा र स्वच्छ विद्यालय प्रवर्धन गरी नमुनाको रुपमा प्रस्तुत हुने
८.	विद्यार्थी, बाल क्लब	- विद्यालय सेवा क्षेत्रभित्र सरसफाई क्यालेन्डर बनाई कार्यक्रम संचालन गर्ने - सरसफाईका सुविधाहरु एवं कक्षा कोठा र वरिपरिको वातावरणीय सरसफाई गर्ने - विद्यार्थी तथा बालक्लबले अविभावकहरुलाई सरसफाई प्रवर्दन गर्न अभिप्रेरित गर्नुका साथै अनुगमन र सहजीकरण गर्न सहयोग पुऱ्याउर्ने कार्यक्रम गर्ने
९.	स्थानीय क्लव र समूह	- प्राविधिक ज्ञान, सीप र सचेतना विस्तार गर्ने, सामुदायिक सशक्तिकरण र सक्रियता वृद्धि तथा अभिमुखीकरण र ट्रिगरिङ्ग गर्ने - अवस्था विश्लेषण, तथ्यांक संकलन, सचेतनामूलक कार्यक्रम संचालनमा सहजीकरण गर्ने - विपद्को समयमा खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता सम्बन्धी सचेतना र सामग्री वितरणमा सहयोग र अनुगमन र सहजीकरण गर्ने
१०.	सहकारी तथा अन्य वित्तीय संस्था	- सरसफाई सामग्री उत्पादन तथा बजारीकरणमा सहयोग गर्ने - लगानी गर्ने सहुलियत व्याजदरमा ऋण प्रदान गर्ने
११.	राजनीतिक दल	- राजनैतिक प्रतिवद्धताका साथ गाउँपालिकास्तरमा रहेका आफ्ना भातृ संगठनहरु र कार्यकर्ता परिचालन गरी स्रोतको खोजी तथा परिचालन गर्ने

क्र.म	सरोकारवालाहरु	कार्यक्षेत्र
		- पार्टीको घोषणापत्र मार्फत खानेपानी र सरसफाई प्रवद्र्धनका लागि ठोस प्रतिवद्धता गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिने - सरसफाई अभियानको अनुगमनमा सक्रिय सहभागिता जनाइ हौसला प्रदान गर्ने - गाउँपालिकामा भएको राजनीतिक संयन्त्रलाई परिचालन गर्ने
१२.	सरकारी, गैर सरकारी संस्था र निजी संघ संस्था	- लैंगिक, अशक्त र बाल–मैत्री चर्पी, यूरिनल तथा खानेपानी सुविधा निर्माण, प्रयोग तथा मर्मत सम्भार गर्न आवश्यक सहयोग गर्ने - स्वच्छकर बानी ब्यवहार विकासका लागि कर्मचारी र सेवाग्राहीलाई अभिप्रेरणा गर्ने - फोहोरमैलाको वर्गीकरण र समुचित व्यवस्थापन गर्ने - विपद्को समयमा खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छता सम्बन्धी सचेतना र सामग्री वितरणमा सहयोग पुऱ्याउने
१३.	संचारकर्मी	- सन्देशमूलक सामग्रीहरुको प्रचारप्रसार गर्ने तथा अध्ययन अवलोकन र सफल कथाहरुको प्रचारप्रसार गरि चालु परियोजनाको अनुगमन गर्ने
१४.	निजी क्षेत्रका व्यवसायी आदि	- सरसफाई सामग्री उत्पादन तथा बजारीकरणमा सहयोग र लगानी गर्ने - दिसा लेदो ब्यवस्थापन (ODF) सम्बन्धी कार्यहरु तथा फोहोरमैलाको वर्गीकरण र व्यवस्थापन गर्ने

७. सर्वसुलभ खानेपानी र पूर्ण सरसफाईका सूचकहरु

यो गुरुयोजना लागु भएपछी पूर्ण सरसफाई अभियान अन्तर्गत सफा र सवच्छ क्षेत्र एवं पूर्ण सरसफाई उन्मुख क्षेत्रको स्व-अनुगमन वा प्रमाणीकरणका लागि अनुगमन गर्दा निम्न लिखित सूचकहरुलाई आधार मानिने छ।

१. योजना तर्जुमा तथा व्यवस्थापन

योजना तर्जुमा तथा व्यवस्थापनको अनुगमन र प्रमाणीकरणका लागि तलका सूचकहरुलाई मुख्य आधार मान्नु वान्छनीय हुनेछ।

- समन्वय समिति सक्रिय रहेको,

- खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता गुरुयोजना तर्जुमा भएको
- क्षमता विकासको लागि तालिमहरु सञ्चालन गरिएको

२. चर्पीको समुचित प्रयोग

चर्पीको समुचित प्रयोगको अनुगमन र प्रमाणीकरणका लागि तलका सूचकहरुलाई मुख्य आधार मान्नु वान्छनीय हुनेछ ।

- प्रत्येक घरधुरी, संघसंस्था र आवश्यकता अनुसार सार्वजनिक स्थानहरुमा चर्पी निमर्ण भइ प्रयोग भएको,
- साबुन पानी सहितको सुरक्षित, सफा चर्पी भएको,
- खुला ठाँउमा दिसा नभेटिएको,
- संघसंस्थाका र सार्वजनिक शौचालय प्रयोगकर्ता मैत्री भएको

३. व्यक्ति सरसफाई

व्यक्ति सरसफाईको अनुगमन र प्रमाणीकरणका लागि तलका सूचकहरुलाई मुख्य आधार मान्नु वान्छनीय हुनेछ ।

- प्रत्येक घरले उपर्युक्त स्थानमा साबुनपानी सहितको हातधुने स्थान बनाएको,
- घर, विद्यालय संघसंस्था र सार्वजनिक शौचालयहरुमा साबुन पानीले हातधुने सुविधा (स्थान र साबुन पानी) भएको,
- घर, विद्यालय, स्वास्थ्थ संस्था, कार्यालयहरुमा साबुनपानीले हातधुने, महिलाको मासिक धर्म व्यवस्थापन लगायतका व्यक्तिगत सरसफाई सम्बन्धी ज्ञान र अभ्यास भएको,
- व्यक्तिगत सरसफाईमा ध्यान पुऱ्याएको (समुदायका सदस्य, विद्यालयका विद्यार्थी/ शिक्षक/ कर्मचारी, होटेल र रेष्टुराका कर्मचारी/ व्यवस्थापक समेत)

४. सुरक्षित पानीमा पहुँच तथा प्रयोग

सुरक्षित पानीमा पहुँच तथा प्रयोगको अनुगमन र प्रमाणीकरणका लागि तलका सूचकहरुलाई मुख्य आधार मान्नु वान्छनीय हुनेछ ।

- आधारभूत स्तरको खानेपानीमा सबैको पहुँच भएको,

- खानेपानी प्रणालीबाट सुरक्षित खानेपानी उपलब्ध नभएको अवस्थामा घरायसी, विद्यालय, संघसंस्थामा पानी शुद्धीकरणका कुनै एक विधिको प्रयोग गरेर मात्र पानी पिउने गरेको,
- घरायसी पानी शुद्धीकरण आवश्यक सामग्रीहरु स्थानीय बजारमा उपलब्ध भएको

५. सुरक्षित खानाको प्रयोग

सुरक्षित खानाको प्रयोगको अनुगमन र प्रमाणीकरणका लागि तलका सूचकहरुलाई मुख्य आधार मान्नु वान्छनीय हुनेछ ।

- घरको भान्सा, होटेल, क्यान्टिन तथा रेस्टुरा सफा रहेको र बासी तथा सडेगलेको खाना नखाने/ नबेच्ने गरेको
- खाना पकाउने र खाने भाँडा सफा हुनुका साथै खानेकुरा र पिउने पानी छोपेर राखेको,
- फलफूल तथा खानेकुराहरु राम्रोसँग सफा गरेर एवं पकाएर, तताएर खाने, खुवाउने गरेको,
- सुरक्षित खानाको अनुगमनका लागि कार्यदल गठन गरी कम्तीमा चौमासिक रुपमा अनुगमन हुने गरेको

६. घरायसी एवं संस्थागत सरसफाई

घरायसी एवं संस्थागत सरसफाईको अनुगमन र प्रमाणीकरणका लागि तलका सूचकहरुलाई मुख्य आधार मान्नु वान्छनीय हुनेछ ।

- घर, विद्यालय, संघसंस्थाभित्र तथा बाहिर सफा रहेको,
- विद्यालय, संघसंस्था र सार्वजनिक शौचालयहरुमा मासिक धर्म/ महिनावारी प्रयोग गरिएका स्यानीटरी प्याड वा अन्य साधनहरुको सफाइ एवं विसर्जन गर्ने वैज्ञानिक व्यवस्था भएको,
- घर आँगन एवं विद्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोरलाई वर्गीकरण गरी कुहिने र नकुहिने फोहोरको समुचित व्यवस्थापन गरेको । घर एवं विद्यालय, संघसंस्थाबाट निस्कने फोहोरपानीको सुरक्षित निस्कासन भएको
- अस्पताल, उद्योग, कलकारखानाबाट निस्केको फोहोरको सुरक्षित संकलन, निस्कासन तथा विसर्जन सोही संस्थाले गर्ने गरेको,
- उपयुक्त तरिकाले पशुपंक्षीको गोठ तथा खोर र मलमूत्र व्यवस्थापन गर्ने गरेको,

- भान्सा कोठामा हावा ओहोरदोहोर हुने उचित व्यवस्था तथा धुँवा रहित चुल्होको प्रयोग भएको

७. वातावरणीय सरसफाई

वातावरणीय सरसफाईको अनुगमन र प्रमाणीकरणका लागि तलका सूचकहरुलाई मुख्य आधार मान्नु वान्छनीय हुनेछ ।

- गाँउ, टोल, नगर एवं सडक, चौतारा आदि सार्वजनिक स्थानहरुको सरसफाईको लागि सरसफाई समिति गठन भएको, घरायसी एवं संस्थागत तहमा ठोस तथा तरल फोहोर (मानव मलमुत्र बाहेक) व्यवस्थापन भएको,
- आवश्यकता अनुसार उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग भएको (पक्की वाटरशील चर्पी र व्यवस्थित सेप्टीक)
- ट्याकमा जोडिएको
- मानव मलमुत्रको व्यवस्थापनको हकमा व्यवस्थित सेप्टीक ट्यांकीमा जोडिएको पक्की वाटरशील चर्पी लगायत अन्य उपयुक्त प्रविधिको प्रयोग भएको,
- गाँउ वा वडाउन्मुख क्षेत्रबाट निस्कने फोहोरमैला (ठोस तथा तरल)को उचित व्यवस्थापन भएको,
- गाँउ वा वडाउन्मुख क्षेत्रमा ठोस फोहोरमलाको व्यवस्थापनको लागि स्यानिटरी ल्याण्डफिल साइटको पहिचान गरी निर्माणका योजना तर्जुमा भएको,
- व्यवस्थित ढल प्रणाली (मानव मल मुत्रीय फोहोरको व्यवस्थापन वा वैज्ञानिक फोहोरपानी प्रशोधन प्रणाली) को योजना तर्जुमा भएको

८. खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति

८.१ गाँउपालिका स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

सामान्य अर्थमा गाउँपालिका स्तरीय समन्वय समितिको कार्य क्षेत्र निम्नानुसार परिभाषित गरिएको छ ।

क) अजिरकोट गाँउपालिकालाई पूर्ण सरसफाई बनाउन योजना तर्जुमा गर्ने ।

ख) खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणालाई दिगो बनाउदै पूर्ण सरसफाई सुनिश्चितता गर्ने ।

ग) गाँउपालिका क्षेत्रभित्र रहेका स्वास्थ्थ र फोह्रोरमैला व्यवस्थापन क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्थाहरु बीच समन्वय गर्ने ।

घ) स्वास्थ्थ, सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापनका क्षेत्रमा काम गर्ने संघसंस्थाहरुको श्रोत र साघनलाई एकीकृत परिचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

ङ) पूर्ण सरसफाई र स्वच्छता सम्बन्धी बानी व्यवहार विकास गर्न अभियान संचालन गर्ने ।

च) पूर्ण सरसफाई, फोहोरमैला व्यवस्थापनका लागि वडास्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समितिलाई आवश्यक सहयोग गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

छ) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता कोषको व्यवस्थापन गर्ने ।

ज) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता उपभोक्ता समितिको क्षमता विकास गरी खानेपानी महसुल निर्धारण गर्ने गराउने ।

८.२ वडास्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता व्यवस्थापन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार

सामान्य अर्थमा वडास्तरीय समन्वय समितिको कार्य क्षेत्र निम्नानुसार परिभाषित गरिएको छ ।

क) वडालाई खुला दिसामुक्त क्षेत्र पश्चातका योजना बनाउने र कार्यान्वयन गर्ने ।

ख) वडालाई खुला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणालाई दिगो बनाउंनदै पूर्ण सरसफाई सुनिश्चितता कायम गर्ने ।

ग) वडामा गठन भएका टोल विकास संस्थालाई वडाको खुला दिसामुक्त र पूर्ण सरसफाई अभियान परिचालन गर्ने ।

घ) वडाभित्र रहेका स्वास्थ्थ, सरसफाई र फोह्रोरमैला व्यवस्थापनका क्षेत्रमा काम गर्ने संघ संस्थाहरु बीच समन्वय गर्ने ।

ङ) वडास्तरमा स्वास्थ्थ, सरसफाई र फोहोरमैला व्यवस्थापनका क्षेत्रमा काम गर्ने संस्थाहरुको श्रोत र साधनलाई एकीकृत परिचालन मिलाउने ।

च) वडास्तरमा पूर्ण सरसफाई र स्वच्छता सम्बन्धी बानी व्यवहार विकास गर्न क्रियाकलाप संचालन गर्ने ।

छ) गाँउपालिका स्तरीय खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समितिबाट प्राप्त निर्देशनहरु कार्यान्वयन र आवश्यक समन्वय गर्ने ।

८.३ खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समन्वय समिति

गठन भएको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता समिति निम्नानुसार रहेको छ ।

तालिका नं. १७ : समन्वय समितिको

<table>
<tr><th>समितिको पद</th><th>बाहाल रहेको पद</th></tr>
<tr><td>गाउँपालिका अध्यक्ष</td><td>अध्यक्ष</td></tr>
<tr><td>प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत</td><td>सदस्य सचिव</td></tr>
<tr><td>सुचना अधिकृत</td><td>सम्पर्क व्यक्ति</td></tr>
<tr><td>वडा अध्यक्ष</td><td rowspan="13">सदस्यहरु</td></tr>
<tr><td>स्वास्थ्य सुविधा प्रदायहरु</td></tr>
<tr><td>गैर सरकारी वा समुदायमा आधारित संस्था प्रतिनिधि</td></tr>
<tr><td>खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी उपभोक्ता प्रतिनिधि</td></tr>
<tr><td>वन उपभोक्ता समिति प्रतिनिधि</td></tr>
<tr><td>टोल सुधार समिति प्रतिनिधि</td></tr>
<tr><td>महिला समूह प्रतिनिधि</td></tr>
<tr><td>बाल क्लव प्रतिनिधि</td></tr>
<tr><td>महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका प्रतिनिधि</td></tr>
<tr><td>विद्यालय व्यवस्थापन समिति प्रतिनिधि</td></tr>
<tr><td>कलेज व्यवस्थापन समिति प्रतिनिधि</td></tr>
<tr><td>बैंक तथा बितिय संस्थाहरु प्रतिनिधि</td></tr>
<tr><td>सुरक्षा निकाय प्रतिनिधि</td></tr>
</table>

९. प्रमुख सुझाव

सररोकारवालाले तल दिइएका उल्लेखित क्रियाकलापहरुमा ध्यान दिन आवश्यक देखिन्छ:

- खानेपानी तथा सरसफाईका संरचनाहरु निर्माण गर्दा वातवरण, बाल, लैंगिक, अपाङ्गता र वृद्धमैत्री संरचनाहरुको निर्माणमा बिशेष जोड दिने ।
- सबै घरधुरी, संस्थागत निकाय, सार्वजनिक स्थानहरुमा (खानेपानी आयोजना निर्माण तथा पुर्नस्थापना र मर्मत सम्भार गरी) आधारभूत स्तरको खानेपानीको पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- सुरक्षित खानेपानीको सेवा सुनिश्चित गर्न घरायसी तथा संस्थागत तहमा पानी शुद्धीकरण बिधिहरु (फिल्टर, सोडिस, उमाल्ने, क्लोरिनेशन वा अन्य)को प्रवर्द्धन गर्ने ।
- खानेपानी योजनाको दीगोपना तथा पानीको गुणस्तरको सुनिश्चितताको लागि गाउँपालिकामा निर्मित सम्पूर्ण खानेपानी योजनाहरुमा पानी सुरक्षा योजना बनाई क्रमश: लागू गर्ने ।
- विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको दीगोपनको लागि स्थानीय आवश्यकता अनुसार बिशेष व्यवस्था गर्नुपर्छ । पानी महशुल संकलन तथा मर्मत सम्भार कार्यलाई अद्यावधिक गर्नुपर्छ । आर्थिक तथा प्रशासनिक लगायत सम्पूर्ण विषय र निर्णय प्रक्रियाहरुमा अधिकतम पारदर्शिता र सबै सरोकारवालाहरुको सक्रिय सहभागिता सुनिश्चित गर्ने ।
- जलवायु परिवर्तनका असरहरुलाई न्यूनीकरण गर्न र सामान्य अवस्थामै पनि थोरै पानी भए पुग्ने खालका प्रविधिहरु तथा स्थानीय रुपमा सुहाउँदा कम लागतका उपयुक्त प्रविधिगत विकल्पहरु अपनाउन समेत जोड दिने ।
- सबै संस्थागत निकाय र आवश्यकता अनुसार सार्वजनिक स्थानमा शौचालयहरुको निर्माण गरी चर्पीमा सबैको पहुँच र साबुन पानी सहितको प्रयोगको सुनिश्चित गर्ने ।
- सरसफाई तथा स्वच्छता प्रवर्द्धन सम्बन्धी बानी व्यवहारमा परिवर्तन ल्याउन विद्यालय सरसफाइ कार्यक्रम, समुदायको अगुवाइमा पूर्ण सरसफाइ, समुदायको अगुवाइमा पूर्ण वानी व्यवहार परिवर्तन अभियानहरुलाई निरन्तरता दिईनेछ । यसका लागि समुदाय, स्थानीय समूह र विद्यालयलाई सशक्त तुल्याउने सहभागिता र उत्प्रेरणामूलक विधिहरु प्रयोग गर्ने ।
- महिलाहरुको महिनावारीलाई प्राकृतिक प्रकृयाका रुपमा लिदै यसको स्वच्छता र व्यवस्थापानको लागि घरायसी, विद्यालय तथा संस्थागत निकायमा महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापनका लागि स्यानीटरी प्याड वा अन्य सामग्रीहरुको सफाइ एवं सुरक्षित विर्सजन सम्बन्धी ज्ञान प्रचार प्रसार गर्नुपर्छ । समुदाय, विद्यालय, संस्थागत निकाय तथा सार्वजनिक शौचालयहरुमा स्यानीटरी प्याड वा अन्य सामग्रीहरुको सफाइ एवं विर्सजन गर्ने उचित व्यवस्था समेत गर्न जरुरी छ ।

१०. निचोड

डि.एफ.आइ.डी.को आर्थिक सहयोग र मट म्याक डोनाल्डको व्यवस्थापनमा संचालित पुर्णिमा परियोजना तथा स्थानिय **तह**को सहकार्यमा बनेको यस गुरुयोजनाले २०७२ सालको भुकम्पका कारण खानेपानी र सरसफाईको पुर्वाधारमा आएका **क्ष्यती**को मर्म बोकेको छ । यस क्षेत्रका पुर्वाधार विकासका लागि मार्गचित्र तयार गर्न र पूरै गाउँपालिकामा खानेपानी र सरसफाईको सेवाविस्तार गर्नु नै यस गुरुयोजनाको लक्ष्य रहेको छ । गुरुयोजना निर्माणका लागी आवश्यक तथ्यांक संकलन गर्ने क्रममा भएका अध्ययनबाट यस क्षेत्रका सबै वडा खुल्ला दिसामुक्त क्षेत्र घोषणा भएपनि फोहोर मैला विसर्जन तथा फोहोर पानीको निकासमा केही समस्या रहेको पाइयो ।

स्वच्छताका सुचक हेर्दा चर्पी प्रयोगको स्थिती (९९%) राम्रो देखिएको छ भने महिनावारी सरसफाई व्यवस्थापन स्थिती (५१%) को अवस्था भने संतोषजनक छैन । घरधुरीमा खानेपानी प्रशोधन स्थिती (४५%) मा कमी भने यहाँका बासिन्दामा खानेपानी प्रतीको **सन्तुष्टी** हुनसक्ने अनुमान छ । वडा नं. २, ३ र ५ मा खाल्टे चर्पीको संख्या उल्लेखनीय रहेको भएता पनि वडा नं. १ र ४ मा भने सबै घरपरिवारले आधुनिक चर्पी प्रयोग गरेको पाइयो, जसको प्रमुख कारण यी दुई वडामा खानेपानीको सेवा पुग्नु मानीएको छ । यहाँका केही विद्यालयहरुमा छात्र-छात्रा मैत्री चर्पीको र स्वच्छ पानीको प्रबन्ध मिलाउनु धेरै जरुरी देखिन्छ ।

अजिरकोट गाउँपालिकाको धेरै भूभाग वनजङ्गलले ढाकिएका भएपनि वडा नं. १ का केही भूभाग भने वनझर रहेका छन् । वडा **नं.** ३ ,४ र ५ मा ८० प्रतिशत भन्दा बढी कृषि जमिन रहेपनि वडा **नं.** १ र २ मा यसको मात्रा कम रहेको विवरण प्राप्त भएको छ ।

भू-धरातल पुर्व उत्तरबाट पश्चिम दक्षिणको दिशामा फैलीएको अजिरकोट गाउँपालिकामा १०४ खानेपानीका संभव र मौजुदा श्रोत फेला परेका छन् जस **मध्ये** ९१ हाल प्रयोगमा आइरहेका श्रोत हुन् भने १६ प्रस्तावित खानेपानीका श्रोत रहेका छन् । यहाँ विद्यमान ५८ **वटा पानी वितरण परियोजना छन्, जस मध्ये ३३ वटा पूर्ण रुपमा सन्चलित, १७ वटा अर्ध रुपमा सन्चलित र ८ वटा पूर्ण रुपले सन्चालनमा नआएका परियोजना छन् । वडा नं. ५ (मुच्चोक) मा सबैभन्दा धेरै खानेपानी परियोजना रहेका छन् । विद्यमान खानेपानी परियोजनाको अध्ययन गर्दा धेरै** परियोजनाहरु पुर्ण रुपमा सन्चालनमा नआएका र सन्चालनमा रहेका परियोजनाबाट 'एक घर एक धारा' अवधारणा अन्तरगत पर्याप्त मात्रामा खानेपानी नपुगेको अवस्था भेटियो । केही सेवा नपुगेका जनसंख्याका लागी अन्दाजी १२५ लाखको लगानीमा जम्मा १२ परियोजना प्रस्तावित गरिएका छन् जसले ६२२ घरधुरी संख्यालाई

लाभान्वित गराउने लक्ष्य बोकेको छ । त्यसैगरी खानेपानी वितरणका स्तरोन्नतीका निम्ती लगभग १८ करोड ७३ लाख लगानीमा २७ पुनःस्थापनाका परियोजना प्रस्तावित गरिएका छन् जसले १,९०६ घरधुरी संख्यालाई लाभान्वित गराउने लक्ष्य बोकेको छ ।

यस गुरुयोजनाको मूल उदेश्य प्राप्तीका निम्ति स्थानिय सरोकारवालाहरुको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको छ । सबैको सहकार्यमा यस गुरुयोजनाद्वारा पुरै अजिरकोट गाउँपालिकामा खानेपानी र सरसफाईको उचित सेवाविस्तार हुने आशा गरिएको छ ।

:

अनुसूचि १: पानीका श्रोतहरुको विस्तृत जानकारी

तालिका नं. १८ : अजिरकोट गाँउपालिकाका पानीका श्रोतहरु

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
१	टिमिक	मुल	बाह्रमासे	१.२	√			28.193575/ 84.688443/ 2,098.60	मत्थर खानेपानी परियोजना	२४०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	खरबारु मुल	मुल	बाह्रमासे	०.०४	√			28.22338/ 84.696393/ 653.90	धनशिरा १ खानेपानी परियोजना	१०७	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	कामधेनु	मुल	बाह्रमासे	१.२	√			28.221492/ 84.712185/ 1,806.30			
	खोरसारा	मुल	बाह्रमासे	०.२	√			28.219188/ 84.715577/ 1,598.20			

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
१	आलीबारी मुल	मुल	बाह्रमासे	०.५	√			28.219850/ 84.716358/ 1,585.20			
	चिहान डाँडा मुल	मुल	बाह्रमासे	२	√			28.229868/ 84.719273/ 1,994.80			
	कुनाखर्ग	मुल	बाह्रमासे	०.०८	√			28.234655/ 84.727448/ 1,784.90	धनशिरा २ खानेपानी परियोजना	७	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	चिसाङमुल	मुल	बाह्रमासे	१.२	√			28.237515/ 84.728625/ 1,615.40			

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
१	च्यान्डी खर्क मुल	मुल	बाह्रमासे	०.५	√			28.203003/ 84.691740/ 2,017.90	घ्याचचोक खानेपानी परियोजना	५०५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	च्यान्डी खर्क मुल	मुल	बाह्रमासे	०.६	√	-	-	28.202895/ 84.691775/ 2,060.40			
	च्यान्डी खर्क मुल	मुल	बाह्रमासे	०.८	√	-	-	28.205092/ 84.690732/ 1,976.90			
	सान्धी खोला	खोला	बाह्रमासे	१.२	√	-	-	28.196518/ 84.697988/ 1,677.30	सान्धी खोला खानेपानी परियोजना	१९०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	तुर्ती खोला	खोला	बाह्रमासे	१.८	√	-	-	28.207995/ 84.704513/ 1,459.20	तुर्ती देवलस्वारा खानेपानी परियोजना	२७५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
१	तुर्ती खोला	खोला	बाह्रमासे	०.३	√	-	-	28.207217/ 84.704828/ 1,447.70			
	चिलाउने रुखमुल	मुल	बाह्रमासे	०.१	√	-	-	28.208240/ 84.716580/ 1,213.10			
	मिलिम मुल	मुल	बाह्रमासे	१.२	√	-	-	28.188538/ 84.691275/ 1,609.00	मिलिम खानेपानी परियोजना	२३०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	तिन्डु डाँडा	मुल	बाह्रमासे	०.९	√	-	-	28.185265/ 84.691212/ 1,410.00	गैरीगाउँ सालघारी खानेपानी परियोजना	१८५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	बासबोट भिरमुल	मुल	बाह्रमासे	०.४	√	-	-	28.197693/ 84.700077/ 1,668.10	बासबोट खानेपानी परियोजना	२१०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
१	सान्धी खोला	खोला	बाह्रमासे	०.६	√	-	-	28.196495/ 84.698018/ 1,691.30			
२	मलकिरी	मुल	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.200415/ 84.656557/ 1,545.10	मलकिरी खानेपानी परियोजना	४००	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	मुलपानी	मुल	बाह्रमासे	१.२	√	-	-	28.196517/ 84.671362/ 2,045.70	मुलपानी खानेपानी परियोजना	२९०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	गिद्धे भिर	मुल	बाह्रमासे	०.५	√	-	-	28.201780/ 84.660419/ 1,748.70	गिद्धेभिर खानेपानी परियोजना	१९०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	सिस्ने	खोला	बाह्रमासे	१	√	-	-	28.204503/ 84.670158/ 2,131.80	न्याउरे खर्ग खानेपानी परियोजना	१६०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
२	पेघुर	खोला	बाह्रमासे	३	√	-	-	28.214063/ 84.668057/ 2,228.80	अपुन खानेपानी परियोजना	३७५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	भिरकुना मुल	मुल	बाह्रमासे	०.०८	√	-	-	28.188785/ 84.663565/ 1,679.70	भिरकुना खानेपानी परियोजना	६०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	भट्टी पाखा	मुल	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.234795/ 84.642522/ 1,967.60	ओलाङ खानेपानी परियोजना	३६०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	लिले खोला मुल	मुल	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.220520/ 84.650147/ 1,850.50	खिम्पु खानेपानी परियोजना	३३०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	उतिस घारी मुल	मुल	बाह्रमासे	०.०४४	√	-	√	-	लामे गाँउ खानेपानी परियोजना – प्रस्तावित परियोजना	५०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
२	उनी गाँउ मुल	मुल	बाह्रमासे	०.०५	√	-	√	-	उनी गाँउ खानेपानी परियोजना - प्रस्तावित परियोजना	३०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	भिरकुना	मुल	बाह्रमासे	०.०७	√	-	√	-	भिरकुना खानेपानी परियोजना- प्रस्तावित परियोजना	५५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
३	मुसेफोटो	मुल	बाह्रमासे	१	√	-	-	28.180850/ 84.643873/ 1,285.70	बुद्धसिङ खानेपानी परियोजना	४४०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	मुलपानी काना घडेरी	मुल	बाह्रमासे	०.१८	√	-	-	28.161767/ 84.644155/ 1,581.40	काफलडाँडा खानेपानी परियोजना	४३५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
३	सिन्दूरे खोला	खोला	बाह्रमासे	१.२	√	-	-	28.175093/ 84.654975/ 1,666.80	सिन्दूरे खानेपानी परियोजना	४९०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	बतासे मुल	मुल	बाह्रमासे	०.५	√	-	-	28.150070/ 84.634097/ 1,547.60	बतासे खानेपानी परियोजना	३५०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	मसाने खोला	खोला	बाह्रमासे	०.५	√	-	-	28.159962/ 84.630670/ 1,429.60	टुटुवान खानेपानी परियोजना	२८०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	सुंगुरे मुल	मुल	बाह्रमासे	०.८	√	-	-	28.159560/ 84.624040/ 1,292.30	सुंगुरे खानेपानी परियोजना	२५०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	बर्खे थलो	मुल	बाह्रमासे	-	√	-	-	28.159307/ 84.638497/ 1,502.60	धादिङगारा खानेपानी परियोजना	३१०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
३	स्वरा मुल	मुल	बाह्रमासे	०.१	√	-	-	28.167400/ 84.649992/ 1,608.00	हंसपुर टोल खानेपानी परियोजना	३१५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	सुहर मुल	मुल	बाह्रमासे	०.०८	√	-	-	28.168702/ 84.649885/ 1,568.60			
	ठाडो धाप	मुल	बाह्रमासे	२.५	√	-	-	28.180048/ 84.651327/ 1,519.90	लप्सीबोट खानेपानी परियोजना	५२५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	केराबोट	मुल	बाह्रमासे	२.२	√	-	-	28.181598/ 84.659485/ 1,717.60	-		ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	चिमल पानी	मुल	बाह्रमासे	०.१	√	-	-	28.181605/ 84.667987/ 1,891.40	नम्की खानेपानी परियोजना	२७५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
३	मुरली मुल	मुल	बाह्रमासे	०.८	√	-	-	28.252738/ 84.673917/ 2,937.20	भच्चेक खानेपानी परियोजना खानेपानी परियोजना	१६००	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	गल्छी खोला	खोला	बाह्रमासे	१.५	√	-	-	28.249628/ 84.671532/ 2,824.60			
	तरपुटु मुल	मुल	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.246268/ 84.671722/ 2,857.40			
	भिरकुना मुल	मुल	बाह्रमासे	०.१५	√	-	√	-	खोरसारा खानेपानी परियोजना खलङ्गा खानेपानी परियोजना - प्रस्तावित परियोजना	६०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
३	पाइडी मुल	मुल	बाह्रमासे	०.५	√	-	√	-	कुलमान खानेपानी परियोजना – प्रस्तावित परियोजना	१४०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
४	कुलो मुल	मुल	बाह्रमासे	०.०९६	√	-	√	-	बाकोर खानेपानी परियोजना – प्रस्तावित परियोजना	१२०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	चिसापानी	मुल	बाह्रमासे	०.१३४	√						
	सिमल धाप कुवा	मुल	बाह्रमासे	०.०२५	√	-	√	-	सिमलधाप खानेपानी परियोजना- प्रस्तावित परियोजना	१२	लिफ्टिन प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
४	घट्टा टिलर मुल	मुल	बाह्रमासे	०.२	√	-	√	-	घट्टा टिलर खानेपानी परियोजना प्रस्तावित परियोजना	२५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	झ्यावा -१ मुल	मुल	बाह्रमासे	३	√	-	-	28.168213/ 84.667495/ 1474.90	झ्यावा (१,२) खानेपानी परियोजना	२४४०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	झ्यावा -२ मुल	मुल	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.167218/ 84.668097/ 1,448.10			
	भाङस्वरा	खोला	बाह्रमासे	४	√	-	-	28.165070/ 84.667052/ 1,407.10			
	गैरीगाउँ	खोला	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.155682/ 84.679975/ 1,128.00			

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
४	माउसुली मुल	मुल	बाह्रमासे	१.२	√	-	-	28.157898/ 84.698220/ 867.40	माउसुली खानेपानी परियोजना	५०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	सिम्ले	मुल	बाह्रमासे	१.२	√	-	-	28.162022/ 84.686510/ 1,075.30	पोखराटार खानेपानी परियोजना	२००	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	सहरे खोला	खोला	बाह्रमासे	१.६	√	-	-	28.158927/ 84.688175/ 1,001.00			
	अर्चले	मुल	बाह्रमासे	१	√	-	-	28.156730/ 84.678482/ 1,085.90	पोखरी डाँडा खानेपानी परियोजना	११५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	पोखरीडाँडा मुल	मुल	बाह्रमासे	१	√	-	-	28.159003/ 84.677832/ 1,125.10			

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
४	झाक्रे पाखा	मुल	बाह्रमासे	१	√	-	-	28.175912/ 84.676060/ 1,607.10	सिमजुङ गुरुङ बस्ती खानेपानी परियोजना	४८०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	मौरीभिर	मुल	बाह्रमासे	१	√	-	-	28.186195/ 84.679963/ 1,759.90			
	गाडा पानी	मुल	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.176612/ 84.680877/ 1,404.20			
	नेमारे खोला	खोला	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.170055/ 84.681065/ 1,453.40			
	जुम्ली धात	मुल	बाह्रमासे	१.५	√	-	-	28.146918/ 84.696098/ 687.10	ढोडेनी खानेपानी परियोजना	१२०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
४	घद्टे खोला	खोला	बाह्रमासे	०.५	√	-	-	28.168658/ 84.701417/ 788.40	बालुवा खानेपानी परियोजना	४१५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	घद्टे खोला	खोला	बाह्रमासे	१ ०	√	-	-	28.169433/ 84.700317/ 812.30			
	घद्टे खोला	खोला	बाह्रमासे	१.२०	√	-	-	28.168093/ 84.702098/ 798.30			
	बादरे मुल	खोला	बाह्रमासे	१.०	√	-	-	28.162133/ 84.700712/ 774.00			
	धुलो धाप	मुल	बाह्रमासे	१	√	-	-	28.184162/ 84.665858/ 1,799.60	लामे खानेपानी परियोजना	१२५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
४	गोभन पानी	मुल	बाह्रमासे	१.५	√	-	-	28.165397/ 84.680952/ 1,355.00	हरेन घडेरी खानेपानी परियोजना	२६०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	गाडा पानी	मुल	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.175885/ 84.678622/ 1,500.90			
	सीरुबारी मुल	मुल	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.178122/ 84.677642/ 1,516.00	सिरुबारी खानेपानी परियोजना	१६०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	रिठ्ठे खोला	खोला	बाह्रमासे	N/A	√	-	-	N/A	बाझे खानेपानी परियोजना	२१०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	बाङस्वर	मुल	बाह्रमासे	N/A	√	-	-	N/A			

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
४	पोलोचे	मुल	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.168627/ 84.669643/ 1,542.60	गोभन पानी खानेपानी परियोजना	३३०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	आन्द्र स्वर	खोला	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.168088/ 84.673928/ 1,505.00			
	मुलपानी-२	मुल	बाह्रमासे	०.३	√	-	-	28.195682/ 84.675862/ 2,121.50	ताप्ले खानेपानी परियोजना	१९०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	मुलपानी-१	मुल	बाह्रमासे	१	√	-	-	28.195288/ 84.675582/ 2,118.30	सिरुनडाँडा खानेपानी परियोजना	५२०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	कुखुरेफोटो	मुल	बाह्रमासे	०.१२	√	-	√	-	फुरबुजे खानेपानी परियोजना - प्रस्तावित परियोजना	३५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
५	अलैची घारी मुल	मुल	बाह्रमासे	०.७	√	-	-	28.152852/ 84.647645/ 1,608.70	आग्रिडाँडा धारापानी खानेपानी परियोजना	४८०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	धारापानी	मुल	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.148713/ 84.648433/ 1,518.80			
	गोगन खोला	खोला	बाह्रमासे	१.२	√	-	-	28.147382/ 84.644868/ 1,487.90			
	तल्लो रैचे खोला	खोला	बाह्रमासे	०.३	√	-	-	28.153013/ 84.648008/ 1,634.00			
	उपल्लो पानसींह खोला	खोला	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.148055/ 84.650328/ 1,426.30	उपल्लो पानसींह खानेपानी परियोजना	३९०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
५	तल्लो पानसींह खोला	खोला	बाह्रमासे	०.८	√	-	-	28.147703/ 84.653095/ 1,312.70	तल्लो पानसींह खानेपानी परियोजना	२१०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	तल्लो पानसींह मुल	खोला	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.146440/ 84.653548/ 1,264.40			
	तल्लो खाल्टे	खोला	बाह्रमासे	१	√	-	-	28.127568/ 84.666968/ 1,079.60			
	दुधसिरा	खोला	बाह्रमासे	३	√	-	-	28.144177/ 84.644462/ 1,368.30	दुधसिरा खानेपानी परियोजना	३५०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	काफल बोटे	मुल	बाह्रमासे	१.५	√	-	-	28.155945/ 84.659458/ 1,275.80	काफलबोटे जमुने खानेपानी परियोजना	३४०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	जामुने	मुल	बाह्रमासे	१	√	-	-	28.155075/ 84.663472/ 1,118.40			

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
५	जलकीनी	मुल	बाह्रमासे	१.५	√	-	-	28.157567/ 84.661193/ 1,267.50	जलकीनी खानेपानी परियोजना	२१०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	ज्यामिरे खोला	खोला	बाह्रमासे	१.२	√	-	-	28.125508/ 84.649297/ 839.10	ज्यामिरे खोला खानेपानी परियोजना	१२०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	ज्यामिरे खोला	खोला	बाह्रमासे	०.२	√	-	-	28.125392/ 84.649015			
	पत्लेपानी	मुल	बाह्रमासे	३	√	-	-	28.140963/ 84.668752/ 957.10	पत्लेपानी खानेपानी परियोजना	२२०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	खानी खोला	खोला	बाह्रमासे	०.४	√	-	-	28.158650/ 84.657570/ 1,400.30	ताम्रेधाप खानेपानी परियोजना	२२०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
५	माथ्लो ताम्रेधाप	खोला	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.153173/ 84.651870/ 1,425.40			
	तल्लो ताम्रेधाप	खोला	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.153020/ 84.653202/ 1,390.60			
	बुढो काफल मुल	मुल	बाह्रमासे	०.२	√	-	-	28.159703/ 84.656203/ 1,496.80			
	भोर्ले खोला	खोला	बाह्रमासे	१.२	√	-	-	28.117387/ 84.665838/ 788.60	भोर्ले खोला खानेपानी परियोजना	१६५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	कालो मुडा	मुल	बाह्रमासे	१.५	√	-	-	28.137488/ 84.653908/ 1,370.30	कालो मुडा चौतारी डाँडा खानेपानी परियोजना	४५०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
५	चौतारी डाँडा	मुल	बाह्रमासे	१.२	√	-	-	28.137355/ 84.654132/ 1,360.40			
	गाम्रुङ झ्याल	मुल	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.165668/ 84.661683/ 1,522.10	मुच्चोक मादले खानेपानी परियोजना	३२५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	गाम्रुङ झ्याल	मुल	बाह्रमासे	१	√	-	-	28.165338/ 84.661543/ 1,548.00			
	जुङ्गेपानी	मुल	बाह्रमासे	०.२	√	-	-	28.138715/84.655533/1,253.40	गौरीस्वरा कुवा खानेपानी परियोजना	२०५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	लुकुना मुल	मुल	बाह्रमासे	१.२	√	-	-	28.141152/ 84.655127/ 1,325.50			

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
५	कैचाल मुल	मुल	बाह्रमासे	२	√	-	-	28.149312/ 84.675925/ 788.30	मुचचोक टार खानेपानी परियोजना	३२५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	चिपचीपे मुल	मुल	बाह्रमासे	२.५	√	-	-	28.126103/ 84.674768/ 669.10	झ्यालाफाँट खानेपानी परियोजना	१३५	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	दरबोटे मुल	मुल	बाह्रमासे	०.२५	√	-	√	-	दरबोट खानेपानी परियोजना - प्रस्तावित परियोजना	४०	ग्राभिटी पाइप प्रणाली
	कुलो मुल	मुल	बाह्रमासे	०.०२३	√	-	√	-	खामारे खानेपानी परियोजना- प्रस्तावित परियोजना	१५	लिफ्टिन प्रणाली

वडा नं.	श्रोतको नाम	श्रोतहरुको प्रकार (खोला/मुल)	मौसमी/ बाह्रमासे	मापन भएको वहाव	हाल प्रयोग रहेको क्षेत्र			जी पी एस	परियोजनाका नाम	जनसंख्या	पानी परियोजनाको प्रकार
					खानेपानी मात्र	खानेपानी तथा अन्य प्रयोजन (सिचाइ/विद्युत)	नयाँ				
५	झ्याला मुल	मुल	बाह्रमासे	०.३३	√	-	√	-	झ्याला चिपचीपे खानेपानी परियोजना - प्रस्तावित परियोजना	४०	लिफ्टिन प्रणाली

*श्रोतःस्थलगतसर्वेक्षण,२०७६

अनुसूचि २: निजि धारा वितरण भएका खानेपानी प्रणालीहरुको विवरण

तालिका नं. १९: अजिरकोट गाउँपालिकाका निजि धारा वितरण भएका खानेपानी प्रणालीहरु

वडा नं	पानी वितरण परियोजनाका नाम	गाउँको नाम	धाराको संख्या	लाभान्वित	लाभान्वित जनसंख्या	हाल संचालनको अवस्था			पानी परियोजनाको प्रकार	निमार्ण सर्मथित
						पूर्ण रुपमा सन्चलित	अर्ध रुपमा सन्चलित	असन्चलित (>८०% संरचनाले काम नगरेको अवस्थामा)		
१	घ्याच्चोक खानेपानी परियोजना	घ्याच्चोक	११२	१०१	५०५	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	सन्दीखोला खानेपानी परियोजना	थुम गाँउ	४२	३८	१९०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	तुर्ती देवलस्वरा खानेपानी परियोजना	तुर्ती देवलस्वरा	५४	५५	२७५	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	मिलिम खानेपानी परियोजना	मिलिम	४६	४६	२३०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	गैरीगाउँ सालघारी खानेपानी परियोजना	गैरीगाउँ सालघारी	३७	३७	१८५	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	बासबोट खानेपानी परियोजना	बासबोट	४२	४२	२१०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
२	ओलाङ खानेपानी परियोजना	ओलाङ	७४	७२	३६०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	खिम्पु खानेपानी परियोजना	खिम्पु	६७	६६	३३०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा

वडा नं	पानी वितरण परियोजनाका नाम	गाउँको नाम	धाराको संख्या	लाभान्वित	लाभान्वित जनसंख्या	हाल संचालनको अवस्था			पानी परियोजनाको प्रकार	निमार्ण सर्मथित
						पूर्ण रुपमा सन्चलित	अर्ध रुपमा सन्चलित	असन्चलित (>८०% संरचनाले काम नगरेको अवस्थामा)		
३	बतासे खानेपानी परियोजना	बतासे	७२	७०	३५०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	टुटुवान खानेपानी परियोजना	टुटुवान	५६	५६	२८०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
३	सुंगुरे खानेपानी परियोजना	सुंगुरे	५२	५०	२५०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	धादिङ्गारा खानेपानी परियोजना	धादिङ्गारा	६२	६२	३१०		१	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	हंसपुर टोल खानेपानी परियोजना	हंसपुर टोल	४९	६३	३१५	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	लामीडाँडा खानेपानी परियोजना	कोलकाटे	२५	२७	१३५	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	लप्सीबोट (१,२) खानेपानी परियोजना	लप्सीबोट	९०	१०५	५२५	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	नम्की खानेपानी परियोजना	नम्की	५२	५५	२७५	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	भच्चेक खानेपानी परियोजना खानेपानी परियोजना	भच्चेक	२९६	३२०	१६००	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा

वडा नं	पानी वितरण परियोजनाका नाम	गाउँको नाम	धाराको संख्या	लाभान्वित	लाभान्वित जनसंख्या	हाल संचालनको अवस्था			पानी परियोजनाको प्रकार	निमार्ण सर्मथित
						पूर्ण रुपमा सन्चलित	अर्ध रुपमा सन्चलित	असन्चलित (>८०% संरचनाले काम नगरेको अवस्थामा)		
३	काफलडाँडा खानेपानी परियोजना*	काफलडाँडा	-	८७	४३५		१	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
४	हरेनघडेरी खानेपानी परियोजना	दलित बस्ती	५२	५२	२६०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	सिरुबारी खानेपानी परियोजना	सिरुबारी दलित बस्ती	३०	३२	१६०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	बाझे खानेपानी परियोजना	बाझे	४२	४२	२१०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	गोभनपानी खानेपानी परियोजना	गोभन	६६	६६	३३०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	ताप्ले खानेपानी परियोजना	ताप्ले	३६	३८	१९०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
४	सिरानडाँडा खानेपानी परियोजना	सिरानडाँडा	१०२	१०४	५२०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा

*हाल निर्माण भैरहेको परियोजना

श्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण,२०७६

अनुसूचि ३ : सार्वजनिक खानेपानी प्रणालीहरुको विवरण

तालिका नं. २०: अजिरकोट गाउँपालिकाका सार्वजनिक खानेपानी प्रणालीहरु

वडा नं	पानी वितरण परियोजनाका नाम	गाउँको नाम	लाभान्वित घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या	हाल संचालनको अवस्था			पानी परियोजनाको प्रकार	निमार्ण सर्मथित
					पूर्ण रुपमा सन्चलित	अर्ध रुपमा सन्चलित	असन्चलित (>८०% संरचनाले काम नगरेको अवस्थामा)		
१	मत्थर खानेपानी परियोजना	मत्थर	४८	२४०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	धनशिरा १ खानेपानी परियोजना	धनशिरा	१०७	५३५	-	१	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	धनशिरा २ खानेपानी परियोजना	चीसाङ	७	३५	-	-	१	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
२	मलकिरी खानेपानी परियोजना	खरीबोट (मलकिरी)	८०	४००	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	मुलपानी खानेपानी परियोजना	खरीबोट (मुलपानी)	५८	२९०	-	-	१	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	गिद्धेभिर खानेपानी परियोजना	केप्रुङ	३८	१९०	-	१	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	न्याउरे खर्ग खानेपानी परियोजना	सिस्ने	३२	१६०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	अपुन खानेपानी परियोजना	अपुन	७५	३७५	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
३	बुद्धसिङ खानेपानी परियोजना	बुद्धसिङ	८८	४४०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
४	झ्यावा (१,२) खानेपानी परियोजना	झ्यावा	४८८	२४४०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	पोखराटार खानेपानी परियोजना*	पोखराटार	४०	२००	-	-	१	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा

वडा	पानी वितरण	गाउँको नाम	लाभान्वित	लाभान्वित	हाल संचालनको अवस्था	पानी परियोजनाको	निमार्ण

नं	परियोजनाका नाम		घरधुरी	जनसंख्या				प्रकार	सर्मथित
					पूर्ण रुपमा सन्चलित	अर्ध रुपमा सन्चलित	असन्चलित (>८०% संरचनाले काम नगरेको अवस्थामा)		
४	पोखरीडाँडा खानेपानी परियोजना*	पोखरी डाँडा	२३	११५	-	-	१	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	सिम्जुङ गुरुङ बस्ती खानेपानी परियोजना	सिम्जुङ गुरुङ बस्ती	९६	४८०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	ढोडेनी खानेपानी परियोजना	ढोडेनी	२४	१२०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	लामे खानेपानी परियोजना	लामे	२५	१२५	-	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	बालुवा खानेपानी परियोजना*	बालुवा	८३	४१५	-	१	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	आग्रीडाँडा धारापानी खानेपानी परियोजना*	आग्रीडाँडा धारापानी काब्रे	९६	४८०	-	१	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
५	उपल्लो पानसिंहखानेपानी परियोजना	राम्चे	७८	३९०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	तल्लो पान्सिंह खानेपानी परियोजना	मानेगाँउ	४२	२१०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
		साउने	७८	३९०	१	-	-		पुर्णिमा
	दुधसिरा खानेपानी परियोजना	ढिस्का	७०	३५०	-	१	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	काफलबोटे खानेपानी परियोजना	तल्लो कुसुन्डे	६८	३४०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा

वडा	पानी वितरण	गाउँको नाम	लाभान्वित	लाभान्वित	हाल संचालनको अवस्था			पानी परियोजनाको	निर्माण

नं	परियोजनाका नाम		घरधुरी	जनसंख्या				प्रकार	सर्मथित
					पूर्ण रुपमा सन्चलित	अर्ध रुपमा सन्चलित	असन्चलित (>८०% संरचनाले काम नगरेको अवस्थामा)		
५	जलकिनी खानेपानी परियोजना	उपल्लो कुसुन्डे	४२	२१०	-	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	पाल्लेपानी खानेपानी परियोजना	तल्लोओलाङ	४४	२२०	-	१	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	ताम्रे धाप खानेपानी परियोजना	फाल्पु	४४	२२०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	भोर्ले खोला खानेपानी परियोजना	चनउटे	३३	१६५	-	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	कालोमुडा चौतारीडाँडा खानेपानी परियोजना	माथ्लो ओलाङ	९०	४५०	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	मुच्चोक मादले खानेपानी परियोजना	मादले	६५	३२५	-	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	गौरीस्वरा कुवा खानेपानी परियोजना	खुमलटार	३३	१६५	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
		लुकुना	८	४०	-	१	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	मुच्चोकटार खानेपानी परियोजना	मुच्चोक टार	६५	३२५	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा
	झ्यालाफाँट खानेपानी परियोजना	झ्याला	२७	१३५	१	-	-	ग्राभिटी पाइप प्रणाली	पुर्णिमा

*हाल निर्माण भैरहेको परियोजना

श्रोतः स्थलगत सर्वेक्षण,२०७६

अनुसूचि ४: चर्पी भएका विद्यालयहरुका सूचि

तालिका नं. २१: अजिरकोट गाउँपालिकाका चर्पी भएका विद्यालयहरु

वडा नं	जोखिमको तह*	विद्यालयको नाम	छात्रा संख्या	छात्रसंख्या	छात्राका लागि चर्पीको प्रबन्ध भएको	छात्रका लागि चर्पीको प्रबन्ध भएको	जम्मा खर्च (लाखमा)
१	B	माहादेवस्थान नि. मा. वि.	४०	४४	छ	छ	०.५
	B	धनशिरा मा. वि.	१०५	१०६	छ	छ	०.५
	B	मिलिम प्रा. वि.	३४	३४	छ	छ	०.५
	B	देवलस्वारा नि. मा. वि.	१५	२०	छ	छ	०.५
२	B	श्री स्यर्तन नि. मा. वि.	६५	५०	छ	छ	०.५
	A	प्रभा मा. वि.	१२१	१०८	छ	छ	०.५
	C	श्री बुद्द नि. मा. वि.	३६	४०	छ	छ	०.५
	A	श्री ज्ञानज्योती उ. मा. वि.	२४५	२२९	छ	छ	०.५
३	C	जिवन ज्योती मा. वि.	११०	१००	छैन	छैन	३
	C	बुद्दज्योती मा. वि.	४३	३९	छैन	छैन	३
	C	सितलडाँडा प्रा.वि.	२९	३५	छ	छ	०.५
	B	श्री भच्चेक प्रा. वि.	२०	१३	छ	छ	०.५
	A	पार्बती प्रा. वि.	१५	१२	छ	छ	०.५
४	B	कालिका प्रा. वि.	३५	३६	छैन	छैन	०.५
	A	श्री हिमालय मा. वि.	१९५	१८४	छ	छ	०.५
	C	शिवालय प्रा. वि.	४६	६३	छैन	छैन	३

वडा नं	जोखिमको तह*	विद्यालयको नाम	छात्रा संख्या	छात्रसंख्या	छात्राका लागि चर्पीको प्रबन्ध	छात्रकालागि चर्पीको प्रबन्ध भएको	जम्मा खर्च (लाखमा)

					भएको		
४	B	श्री उमा महेश्वर प्रा. वि.	१७	१४	छैन	छैन	३
	B	श्री चन्द्रकला प्रा. वि.	५०	४५	छैन	छैन	३
	B	श्री जिवनज्योती नि .मा. वि.	९५	१०५	छ	छ	०.५
५	C	श्री तारा चन्द्र मा. वि.	६०	७०	छैन	छैन	३
	C	श्री मुच्चोकटार आधारभूत विद्यालय	६५	६८	छ	छ	०.५
	C	भालेढुङ्गा लक्ष्मी प्रा. वि.	२०	१०	छ	छ	०.५
	C	चतुरमाला ऊ. मा. वि.	२८५	२००	छैन	छैन	३
	C	ज्ञानज्योती आधारभूत विद्यालय	२२	२०	छ	छ	०.५
	C	जनप्रभात नि .मा. वि.	२७	२४	छ	छ	०.५
	C	झाक्रपुरी आधारभूत विद्यालय	२४	१३	छ	छ	०.५

*यी विद्यालयको जोखिम तह हेर्नका लागी तल दिइएका कुराहरुलाई धयानमा राखिएको थियो :

- चर्पीको अवस्था
- छात्र र छात्राहरुको लागी छुट्टै व्यवस्था
- छात्राहरुको महिनावारीको समयमा प्रयोग हुने प्याडको व्यवस्थापन गर्ने व्यवस्था

A – धेरै राम्रो छ, B - राम्रो छ, C - नराम्रो छ

अनुसूचि ५: सेवा नपुगेको जनसंख्याका निम्ती प्रस्तावित परियोजनाका विवरण

तालिका नं. २२: अजिरकोट गाउँपालिकाका सेवा नपुगेको जनसंख्याका निम्ती प्रस्तावित परियोजनाहरु

वडा नं	प्रस्तावित खानेपानी परियोजनाका नाम	गाँउको नाम	जोखिम को तह	लाभान्वित घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या	प्रस्तावित श्रोतको नाम	श्रोत कोबहाव (litr/sec)	इन्टेक लागत(लाखमा)	प्रसारण लाइन लागत (लाखमा)	आर. भि. टि. लागत(लाखमा)	वितरण लाइन लागत (लाखमा)	धारा लागत (लाखमा)	उपकरण लागत (लाखमा)	अन्य खर्च लागत (लाखमा)	लागत (लाखमा)
२	लामे खानेपानी परियोजना	लामे	A	१०	५०	उतिस घारी मुल	०.०४४	०.४	१.२	०.७५	१.५	०.९	२.२५	०.६	७.५
	युनिगाउँ खानेपानी परियोजना	युनि गाउँ	B	६	३०	उनीगाउँ मुल	०.०५	०.२२	०.७	०.४५	०.९	०.५४	१.३५	३.६	४.५
	भिरकुना खानेपानी परियोजना	भिरकुना	A	११	५५	भिरकुना मुल	०.०७	०.४१	१.३	०.९	१.६५	०.९९	२.५	०.६६	८.२५
३	खोरसारा खलङ्गा खानेपानी परियोजना	खोरसारा - खलङ्गा	A	१२	६०	खोरसारा - खलङ्गा मुल	०.१५	०.४५	१.३५	०.९	१.८	१.०८	२.७	०.७२	९
	कुलमुन खानेपानी परियोजना	कुलमुन	A	२८	१४०	प्लेडे मुल	०.५	१.०५	३.१५	२.१	४.२	२.५२	६.३	१.६८	२१

वडा नं	प्रस्तावित खानेपानी परियोजनाका नाम	गाँउको नाम	जोखिम को तह	लाभान्वित घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या	प्रस्तावित श्रोतको नाम	श्रोत कोबहाव (litr/sec)	इन्टेक लागत(लाखमा)	प्रसारण लाइन लागत (लाखमा)	आर. भि. टि. लागत (लाखमा)	वितरण लाइन लागत (लाखमा)	धारा लागत (लाखमा)	उपकरण लागत (लाखमा)	अन्य खर्च लागत (लाखमा)	लागत (लाखमा)
३	बाकोर खानेपानी परियोजना	कुखुरीथुम्का, भेडीधाप, बाकोर	A	२४	१२०	कुलो र चिसापानी	०.०९६ र ०.१३४	०.९	२.७	१.८	३.६	२.१६	५.४	१.४४	१८
	सिमलढाप खानेपानी परियोजना	सिमल ढाप(नाम्की)	A	३	१२	सिमल धाप कुवा	०.०२५	०.०९	०.२७	०.१८	०.३६	०.३	०.५४	०.१४	१.८
	घट्टातिलर खानेपानी परियोजना	घट्टातिलर	B	५	२५	घट्टातिलर मुल	०.२	०.२	०.५६	०.४	०.७५	०.४५	१.२	०.३	३.७५
४	फुरबुजे खानेपानी परियोजना	फुरबुजे	A	७	३५	कुखुरेफोटो	०.१२	०.२६	०.८	०.६	१.०५	०.६३	१.६	०.४२	५.२५
५	दरबोट खानेपानी परियोजना	दरबोट	B	८	४०	दरबोटे मुल	०.२५	०.३	०.९	०.६	१.२	०.७२	१.८	०.४८	६
	खमरे ढिस्का खानेपानी परियोजना	खमरे ढिस्का	B	३	१५	कुलो	०.०२३	०.११	०.४	०.३	०.४५	०.२७	०.७	०.१८	२.२५

वडा नं	प्रस्तावित खानेपानी परियोजनाका नाम	गाँउको नाम	जोखिम को तह	लाभान्वित घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या	प्रस्तावित श्रोतको नाम	श्रोत कोबहाव (litr/sec)	इन्टेक लागत(लाखमा)	प्रसारण लाइन लागत (लाखमा)	आर. भि. टि. लागत (लाखमा)	वितरण लाइन लागत (लाखमा)	धारा लागत (लाखमा)	उपकरण लागत (लाखमा)	अन्य खर्च लागत (लाखमा)	लागत (लाखमा)
	झ्याल्ला चिप्चिपे खानेपानी परियोजना	झ्याल्ला चिप्चिपे	A	८	४०	झ्याल्ला मुल	०.३३	०.३	०.९	०.६	१.२	०.७२	१.८	०.४८	६
जम्मा				१२५	६२२			४.६७	१३.९९	९.३३	१८.६६	११.१९	२७.९९	७.४६	९३.३

*A-न्युन जोखिम, B- मध्यम जोखिम, C- उच्चजोखिम

न्युन जोखिम -०.०-३.९

मध्यम जोखिम -४.०-६.९

उच्चजोखिम -७.०-१०

अनुसूचि ६: विद्यमान खानेपानी परियोजनाको पुनःस्थापना

तालिका नं. २३: अजिरकोट गाउँपालिकाका पुनःस्थापनाका परियोजनाहरु

वडा नं	जोखिम /प्राथमिकीकरणको तह	पुनःस्थापनाका परियोजनाका सूचि	गाउँ	लाभान्वित जनसंख्या	इन्टेक लागत (लाखमा)	प्रसारण लाइन लागत (लाखमा)	आर. भि. टि. लागत (लाखमा)	वितरण लाइन लागत (लाखमा)	धारा लागत (लाखमा)	उपकरण लागत (लाखमा)	अन्य खर्च लागत (लाखमा)	जम्मा खर्च (लाखमा)
१	A	मत्थर खानेपानी	मत्थर	२४०	१.४४	४.३२	२.८८	५.७६	३.५	८.६४	२.३०	२८.८

		परियोजना										
	A	धनशिरा १ खानेपानी परियोजना	धनशिरा	५३५	३.२१	९.६३	६.४२	१२.८४	७.७०	१९.२६	५.२	६४.२
	B	धनशिरा २ खानेपानी परियोजना	चिसाङ	३५	०.२१	०.६३	४.२	०.८४	०.५०	१.२६	०.४	४.२
२	A	मलकिरी खानेपानी परियोजना	खरीबोट (मलकिरी)	४००	२.४	७.२	४.८	९.६	५.७६	१४.४	३.८४	४८
	A	गिद्धेभिर खानेपानी परियोजना	केप्रुङ	१९०	१.१४	३.४२	२.२८	४.५६	२.८	६.८४	१.८२	२२.८
	A	न्याउरेखर्क खानेपानी परियोजना	सिस्ने	१६०	०.९६	२.८८	१.९२	३.८४	२.३०	५.७६	१.६	१९.२
	A	अपुन खानेपानी परियोजना	अपुन	३७५	२.२५	६.७५	४.५	९	५.४	१३.५	३.६	४५
	A	भिरकुना खानेपानी परियोजना	भिरकुना	६०	०.३६	१.०८	०.७२	१.४४	०.८६	२.१६	०.६	७.२

वडा नं	जोखिम /प्राथमिकीकरणको तह	पुनःस्थापनाका परियोजनाका सूचि	गाउँ	लाभान्वित जनसंख्या	इन्टेक लागत (लाखमा)	प्रसारण लाइन लागत (लाखमा)	आर. भि. टि. लागत (लाखमा)	वितरण लाइन लागत (लाखमा)	धारा लागत (लाखमा)	उपकरण लागत (लाखमा)	अन्य खर्च लागत (लाखमा)	जम्मा खर्च (लाखमा)
३	A	काफलडाँडा खानेपानी परियोजना	काफलडाँडा	४३५	२.६१	७.८३	५.२२	१०.४४	६.२६	१५.६६	४.२	५२.२

	A	बुद्दसिंह खानेपानी परियोजना	बुद्दसिंह	४४०	२.६४	७.९२	५.२८	१०.५६	६.४	१५.८४	४.२२	५२.८
४	A	झ्यवा(१,२) खानेपानी परियोजना	झ्यवा(१, २)	२४४०	१४.६४	४३.९२	२९.२८	५८.५६	३५.२	८७.८४	२३.४२	२९२.८
	A	माउसूली खानेपानी परियोजना	माउसूली	५०	०.३	०.९	०.६	१.२	०.७२	१.८	०.४८	६
	A	सिमजूङ गुरुङ बस्ती खानेपानी परियोजना	सिमजूङ गुरुङ बस्ती	४८०	२.८८	८.६४	५.७६	११.५२	६.९१	१७.२८	४.६०८०	५७.६
	A	लामे गाउँ खानेपानी परियोजना	लामे	१२५	०.७५	२.२५	१.५	३	१.८	४.५	१.२	१५
	A	ढोडेनी खानेपानी परियोजना	ढोडेनी	१२०	०.७२	२.१६	१.४४	२.८८	१.७२	४.३२	१.१५	१४.४
५	A	उपल्लो पाङसिङ खानेपानी परियोजना	राम्चे	३९०	२.३४	७.०२	४.६८	९.३६	५.७	१४.०४	३.७४	४६.८

वडा नं	**जोखिम /प्राथमिकीकरणको तह**	**पुनःस्थापनाका परियोजनाका सूचि**	**गाउँ**	**लाभान्वित जनसंख्या**	**इन्टेक लागत (लाखमा)**	**प्रसारण लाइन लागत (लाखमा)**	**आर. भि. टि. लागत (लाखमा)**	**वितरण लाइन लागत (लाखमा)**	**धारा लागत (लाखमा)**	**उपकरण लागत (लाखमा)**	**अन्य खर्च लागत (लाखमा)**	**जम्मा खर्च (लाखमा)**
५	A	तल्लो पाङसिङ खानेपानी	मानेगाउँ	२१०	१.२६	३.७८	२.५२	५.०४	३.०२	७.५६	२.१	२५.२

	A	परियोजना	साउने	३९०	२.३४	७.०२	४.६८	९.३६	५.७	१४.०४	३.७४	४६.८
	A	दुधसिरा खानेपानी परियोजना	ढिस्का	३५०	२.१	६.३	४.२	८.४	५.०४	१२.६	३.३६	४२
	A	काफलबोटे खानेपानी परियोजना	तल्लो कुसुन्डे	३४०	२.०४	६.१२	४.०८	८.१६	४.९	१२.२४	३.२६	४०.८
	A	जलकिनी खानेपानी परियोजना	उपल्लो कुसुन्डे	२१०	१.२६	३.७८	२.५२	५.०४	३.०२४	७.५६	२.०१६	२५.२
	A	ज्यामिरे खोला खानेपानी परियोजना	रातामाटा	१२०	०.७२	२.१६	१.४४	२.८८	१.८	४.३२	१.१५	१४.४
	A	पातलेपानी खानेपानी परियोजना	तल्लोओ लाङ	२२०	१.३२	३.९६	२.६४	५.२८	३.९	७.९२	२.११	२६.४
	A	ताम्रेधाप खानेपानी परियोजना	फाल्पु	२२०	१.३२	३.९६	२.६४	५.२८	३.२	७.९२	२.११	२६.४
	A	भोर्ले खोला खानेपानी परियोजना	चनउते	१६५	०.९९	२.९७	१.९८	३.९६	२.४	५.९४	१.५८	१९.८

वडा नं	जोखिम /प्राथमिकीकरणको तह	पुनःस्थापनाका परियोजनाका सूचि	गाउँ	लाभान्वित जनसंख्या	इन्टेक लागत (लाखमा)	प्रसारण लाइन लागत (लाखमा)	आर. भि. टि. लागत (लाखमा)	वितरण लाइन लागत (लाखमा)	धारा लागत (लाखमा)	उपकरण लागत (लाखमा)	अन्य खर्च लागत (लाखमा)	जम्मा खर्च (लाखमा)
५	A	कालोमुडा चौतारीडाँडा	माथ्लो ओलाङ	४५०	२.७०	८.१	५.४	१०.८	६.४८	१६.२	४.३२	५४

		खानेपानी परियोजना										
	A	गौरीस्वराकुवा खानेपानी परियोजना	खुमलटार	१६५	०.९९	२.९७	१.९८	३.९६	२.४	५.९४	१.५८	१९.८
			लुकुना	४०	०.२४	०.७२	०.४८	०.९६	०.६	१.४४	०.३८	४.८
	A	मुञ्चोकटार खानेपानी परियोजना	मुञ्चोकटार	३२५	१.९५	५.८५	३.९	७.८	४.६८	११.७	३.१२	३९
	A	झ्याला फाँट खानेपानी परियोजना	झ्याला फाँट	१३५	०.८१	२.४३	१.६२	३.२४	१.९४	४.८६	१.३	१६.२
जम्मा												**११७७.८**

*A-न्युन जोखिम, B- मध्यम जोखिम, C- उच्चजोखिम

न्युन जोखिम -०.०-३.९

मध्यम जोखिम -४.०-६.९

उच्चजोखिम -७.०-१०

अनुसूचि ७: खानेपानी प्रणालीहरुको विस्तृत विवरण

m: meters

IC: Interruption Chamber

RVT: Reservior Tank

LPS: liters per second

DC: Distribution Chamber

S.N	Figure	Description
1.	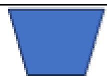	Source Intake (IC)
2.		RVT Tank (DC)
3.		Joint
4.		Tap stand
5.		Interruption chamber
6.		Distribution chamber
7.	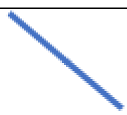	Pipeline

2. Uni Gau (New Project)

Discharge to be tapped: 4000 L/day

Approximate length of TL: 150m

Approximate length of DL: 200m

Number of Taps: 7

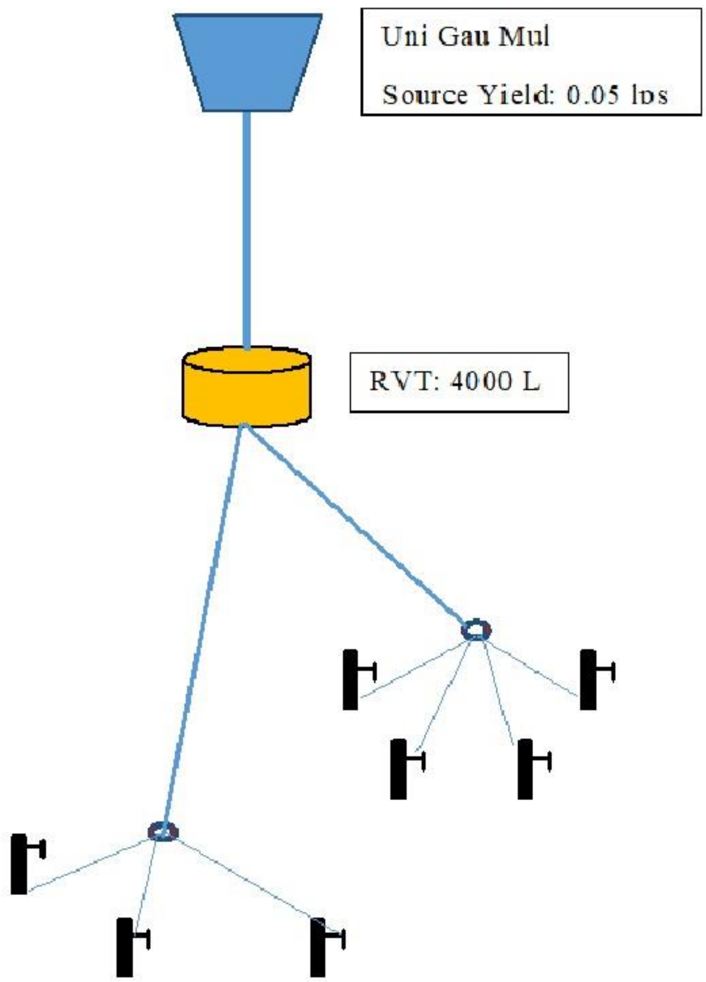

चित्र नं. ७: उनी गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना

3. Bhirkuna (New Project)

Discharge to be tapped: 6000 L/day

Approximate length of TL: 300m

Approximate length of DL: 150m

Number of Taps: 12

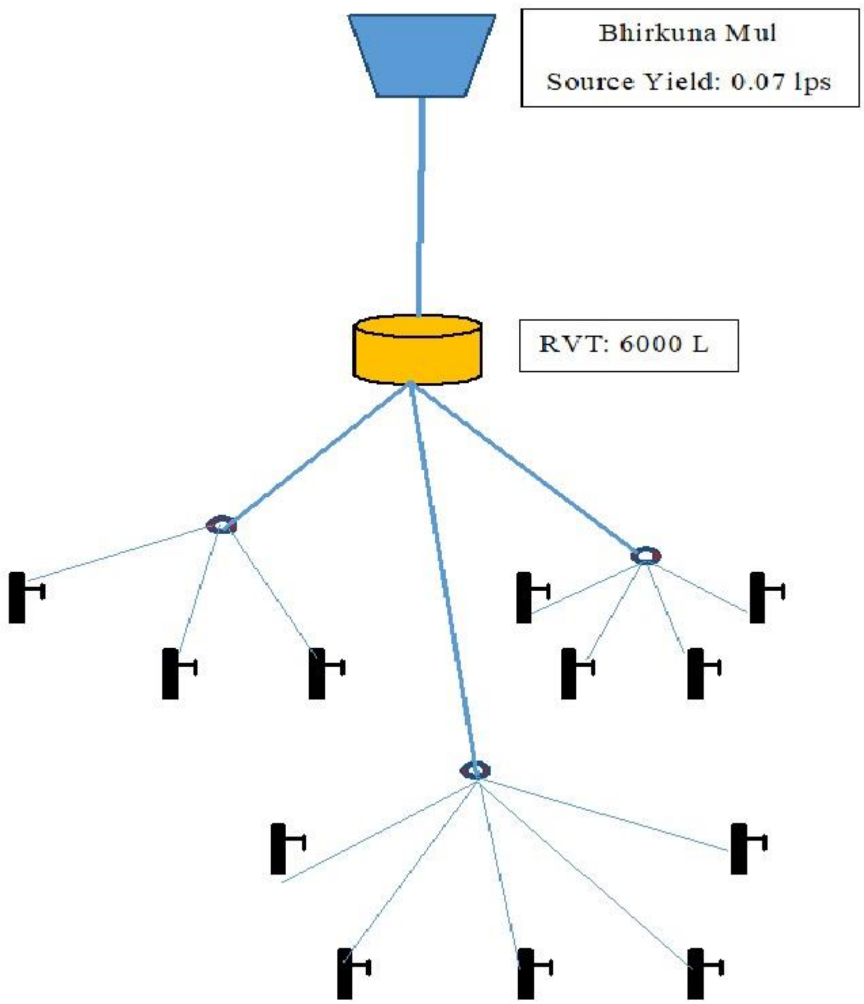

चित्र नं. ८: भिरकुना गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना

Ward 3 (Hansapur):

1. Khorsara – Khalanga (New Project)

Discharge to be tapped: 6000 L/day

Approximate length of TL: 100m

Approximate length of DL: 500m

Number of Taps: 12

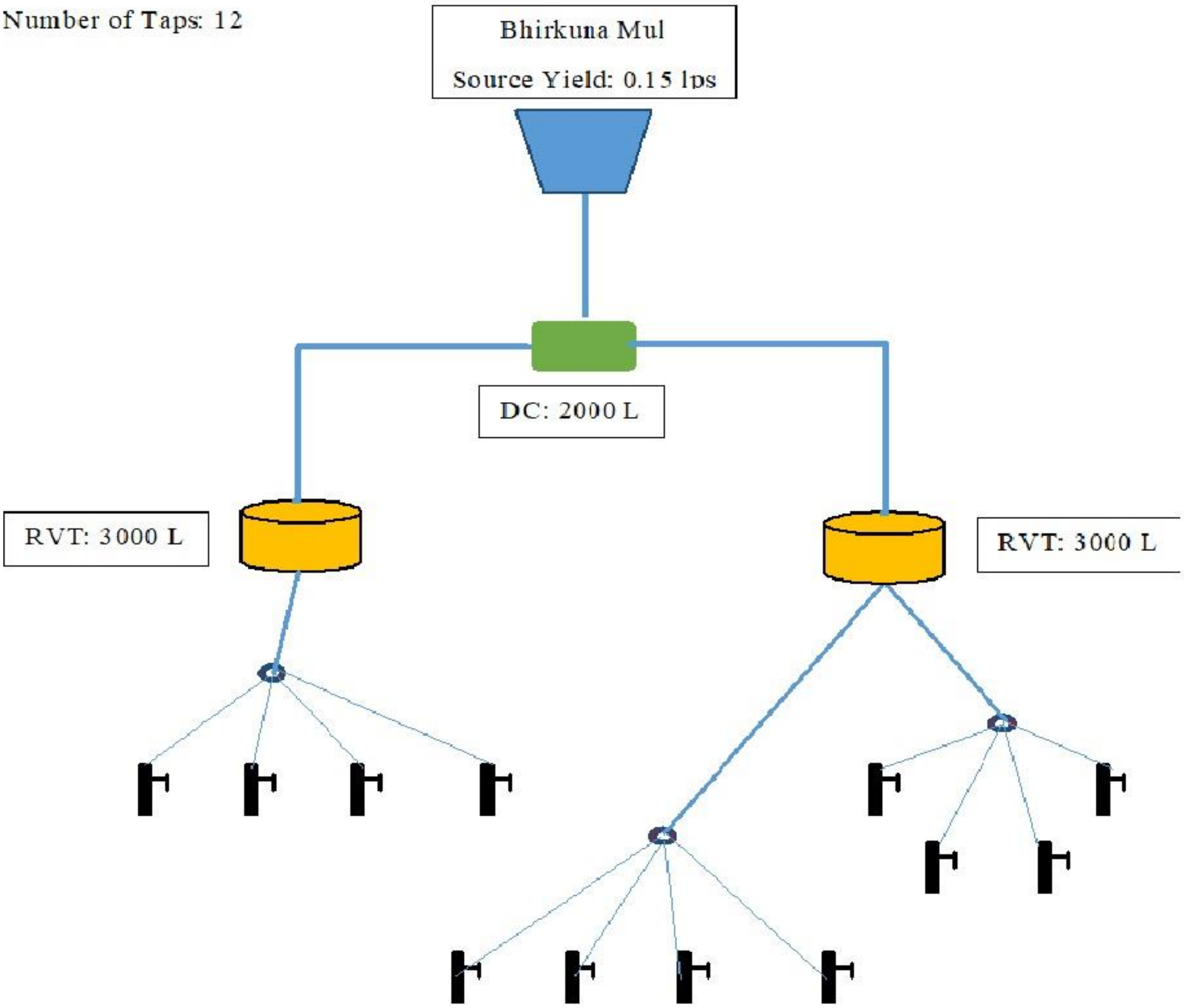

चित्र नं. ९: खोर्सारा-खलङ्गा गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना

2. Kulmun Gau (New Project)

Discharge to be tapped: 13000 L/day

Approximate length of TL: 1000m

Approximate length of DL: 1000m

Number of Taps: 30

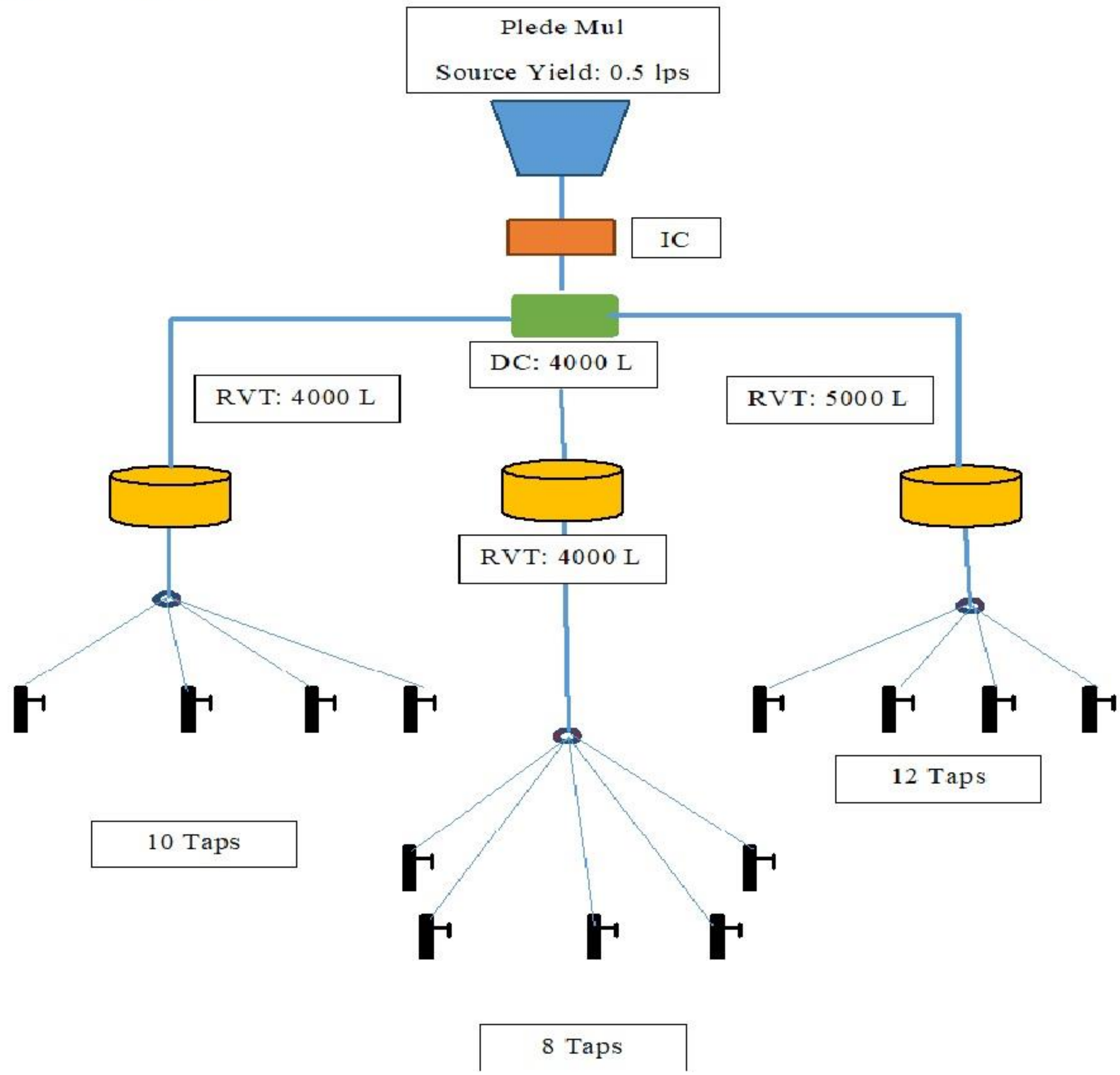

चित्र नं. १०: कुलमुन गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना

. Kukurithumka – Bhedidhap – Bakore (New Project)

Discharge to be tapped: 12000 L/day

Approximate length of TL: 1000m

Approximate length of DL: 1000m

Number of Taps: 25

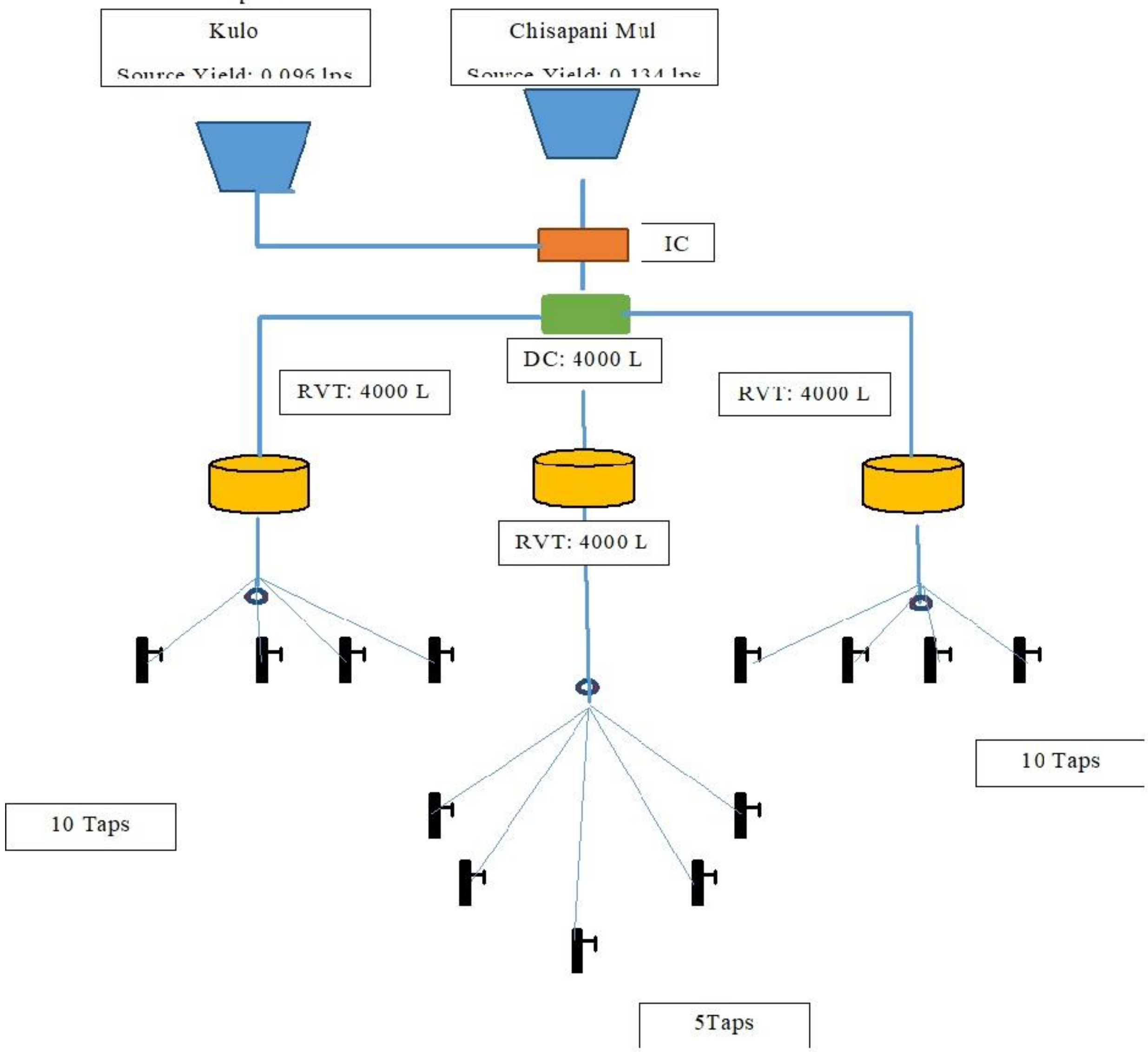

चित्र नं. ११: कुखुरीथुम्का - भेडिथाप -बकोर गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना

Simaldhap (New Project)

Discharge to be tapped: 2000 L/day

Approximate length of TL: 30m

Approximate length of DL: 30m

Number of Taps: 3

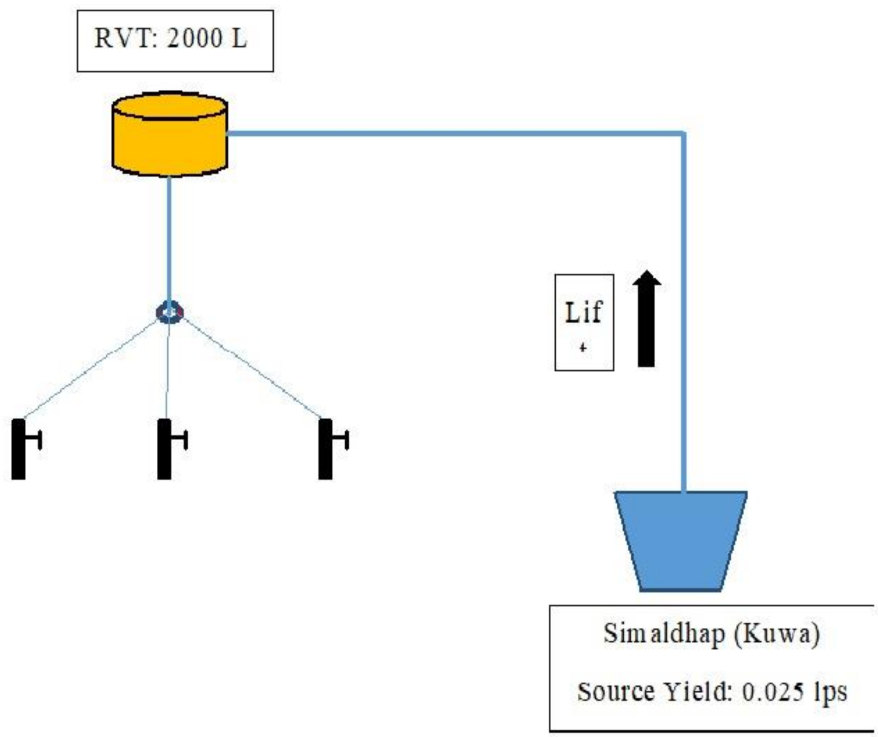

चित्र नं. १२: सिमलधाप गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना

5. Ghattatilar (New Project)

Discharge to be tapped: 3000 L/day

Approximate length of TL: 1000m

Approximate length of DL: 500m

Number of Taps: 7

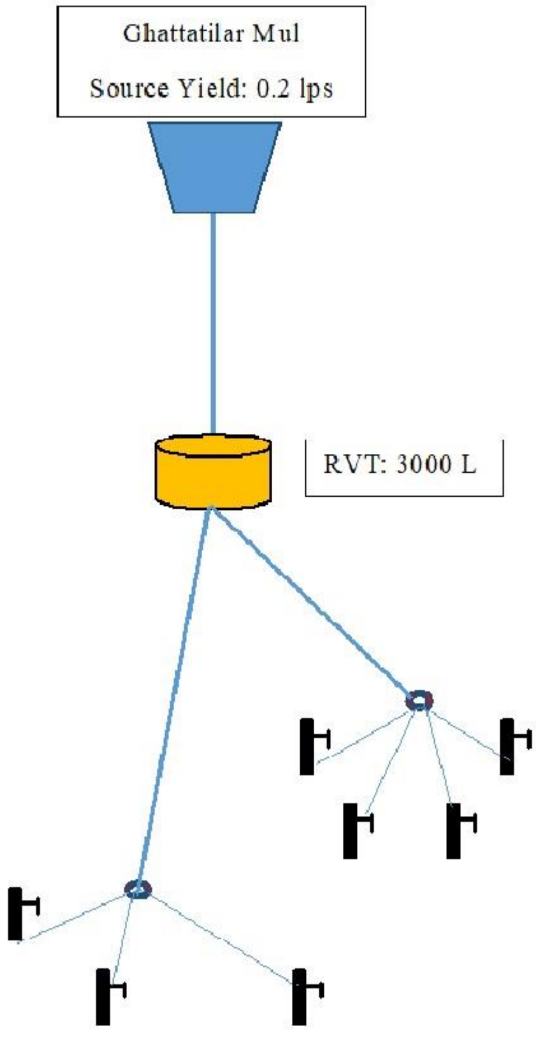

चित्र नं. १३: घट्टातिलर गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना

Ward 4 (Simjung):

1. Phurbuje (New Project)

Discharge to be tapped: 3500 L/day

Approximate length of TL: 200m

Approximate length of DL: 200m

Number of Taps: 7

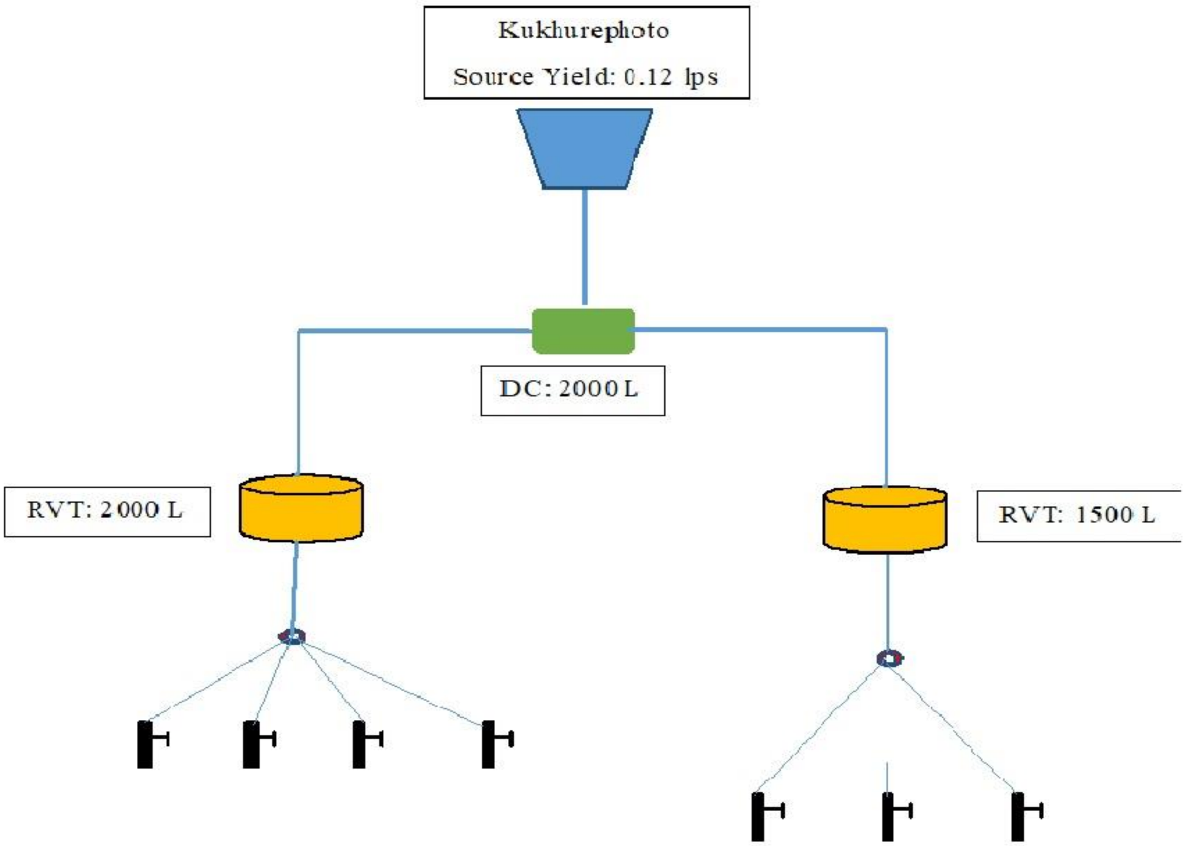

चित्र नं. १४: सिमजुङ्ग गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना

Ward 5 (Muchchowk):

1. Darbot (New Project)

Discharge to be tapped: 5000 L/day

Approximate length of TL: 500m

Approximate length of DL: 1000m

Number of Taps: 10

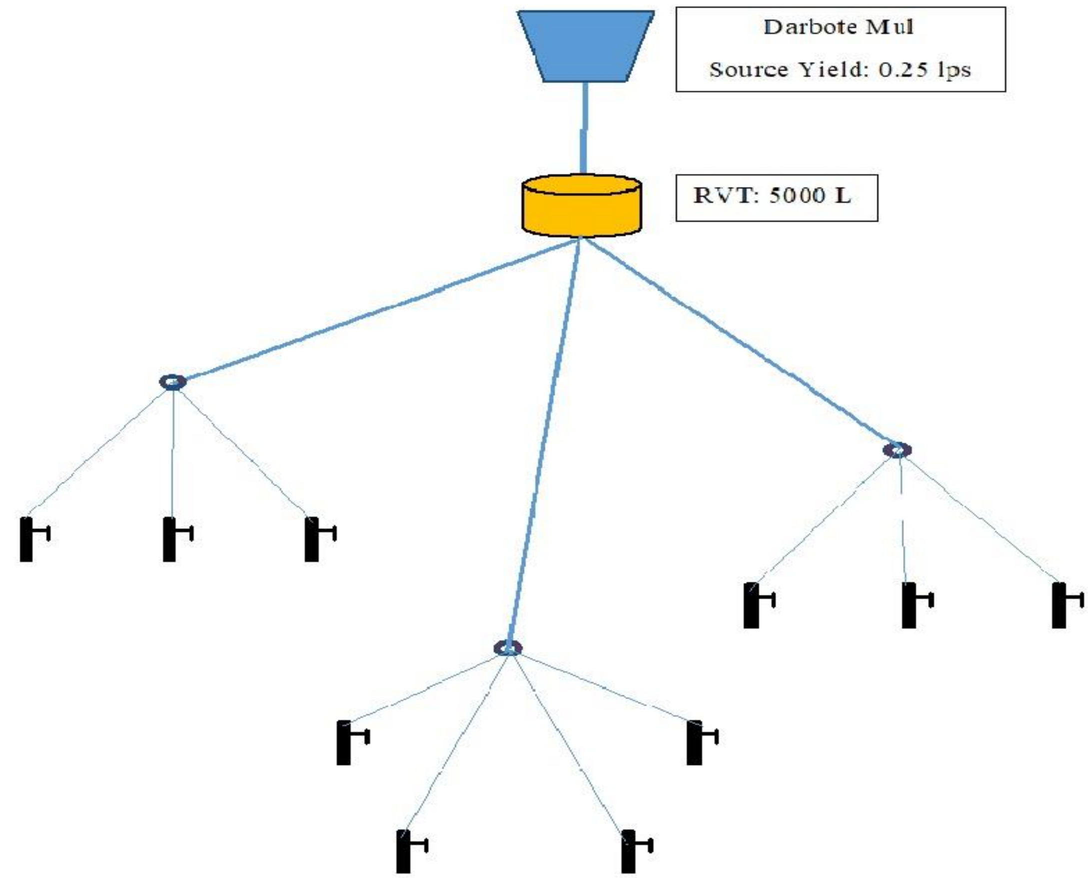

चित्र नं. १५: मुच्चोक गाउँको लागी प्रस्तावित परियोजना

2. Khamare Dhiska (New Project)

Discharge to be tapped: 2000 L/day

Approximate length of TL: 300m

Approximate length of DL: 100m

Number of Taps: 3

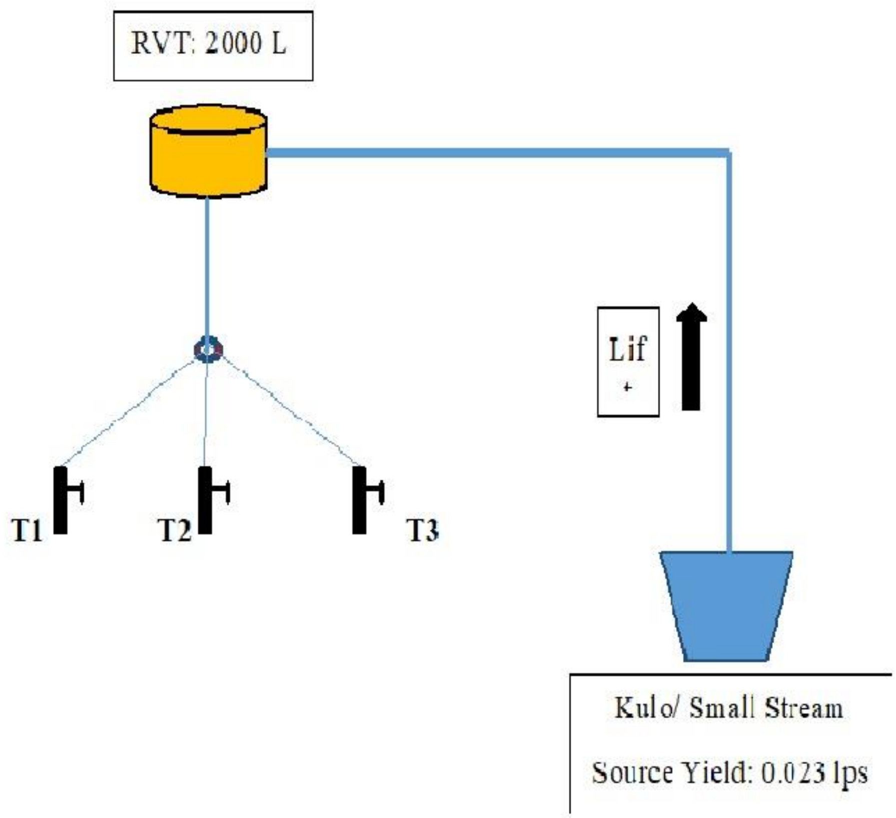

चित्र नं. १६: खमरे ढिस्का प्रस्तावित परियोजना

Jhyalla Chipchipe (New Project)

Discharge to be tapped: 4000 L/day

Approximate length of TL: 300m

Approximate length of DL: 200m

Number of Taps: 7

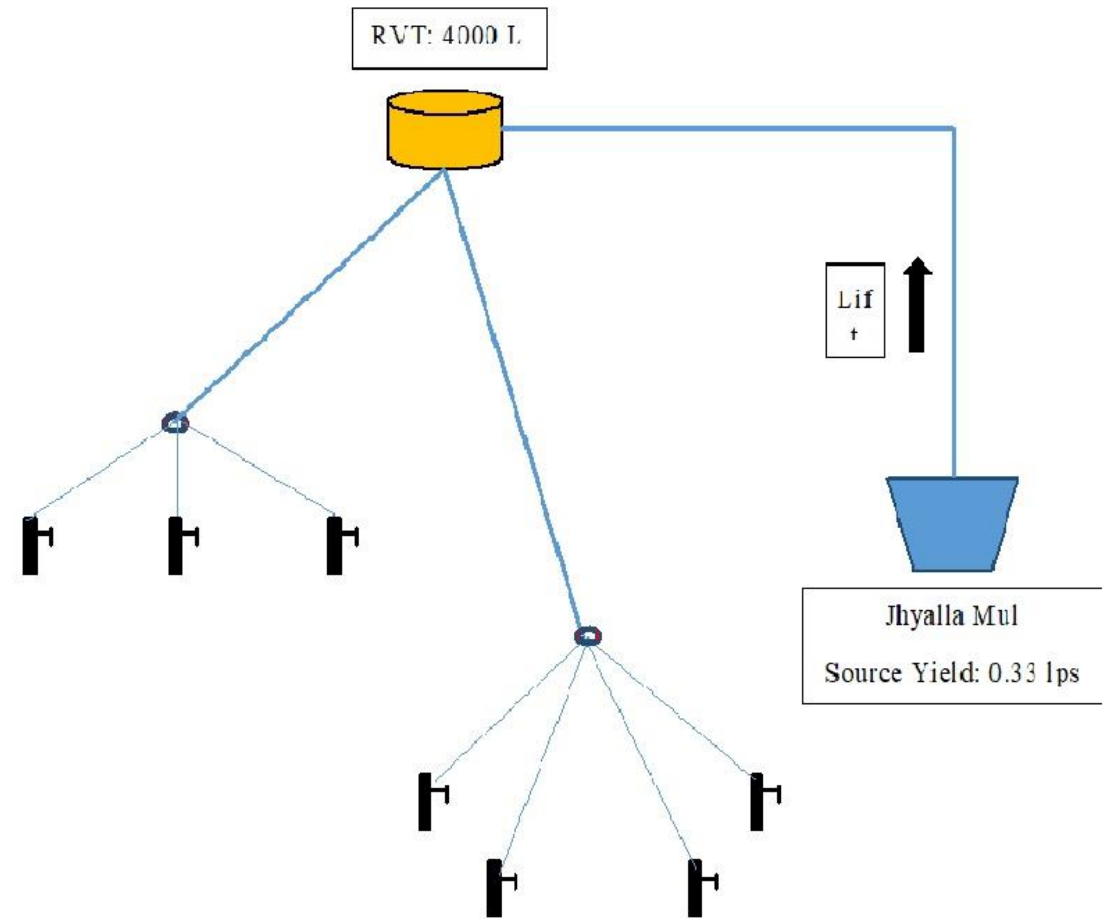

चित्र नं. १७: झ्याला चिपचिपे प्रस्तावित परियोजना

Ward 2 (Kharibot):

1. Lame Gaun (New Project)

Discharge to be tapped: 5000 L/day

Approximate length of TL: 100m

Approximate length of DL: 200m

Number of Taps: 7

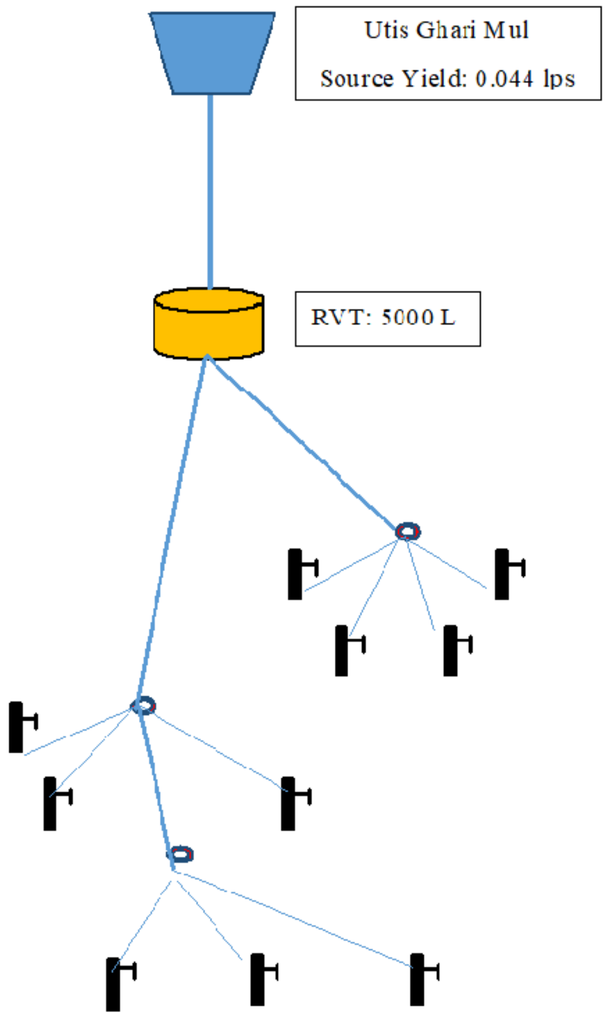

चित्र नं. १८: लामे गाउँ प्रस्तावित परियोजना

अनुसूचि ८ : गाउँपालिकाका वडा

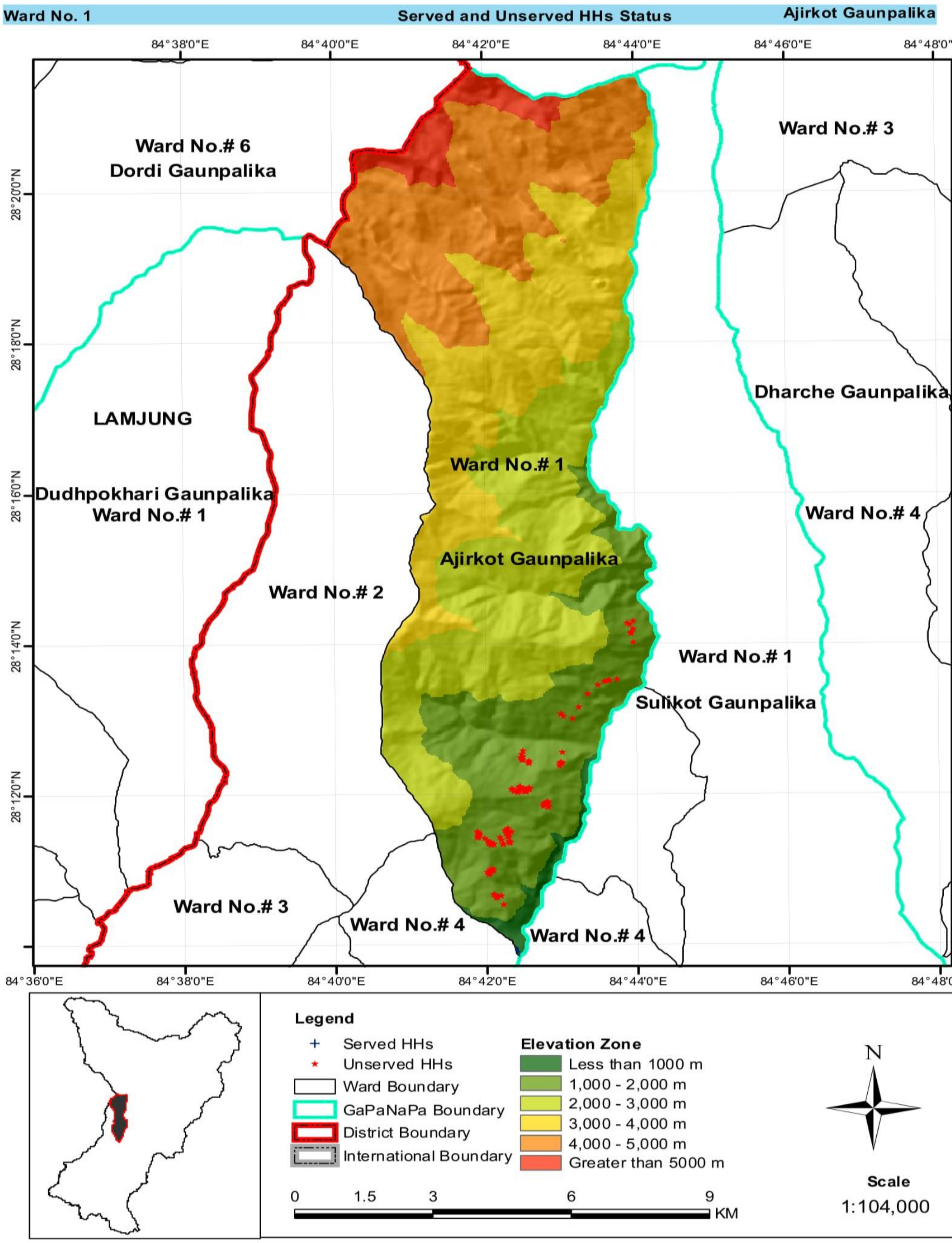

चित्र नं. १९ : वडा १

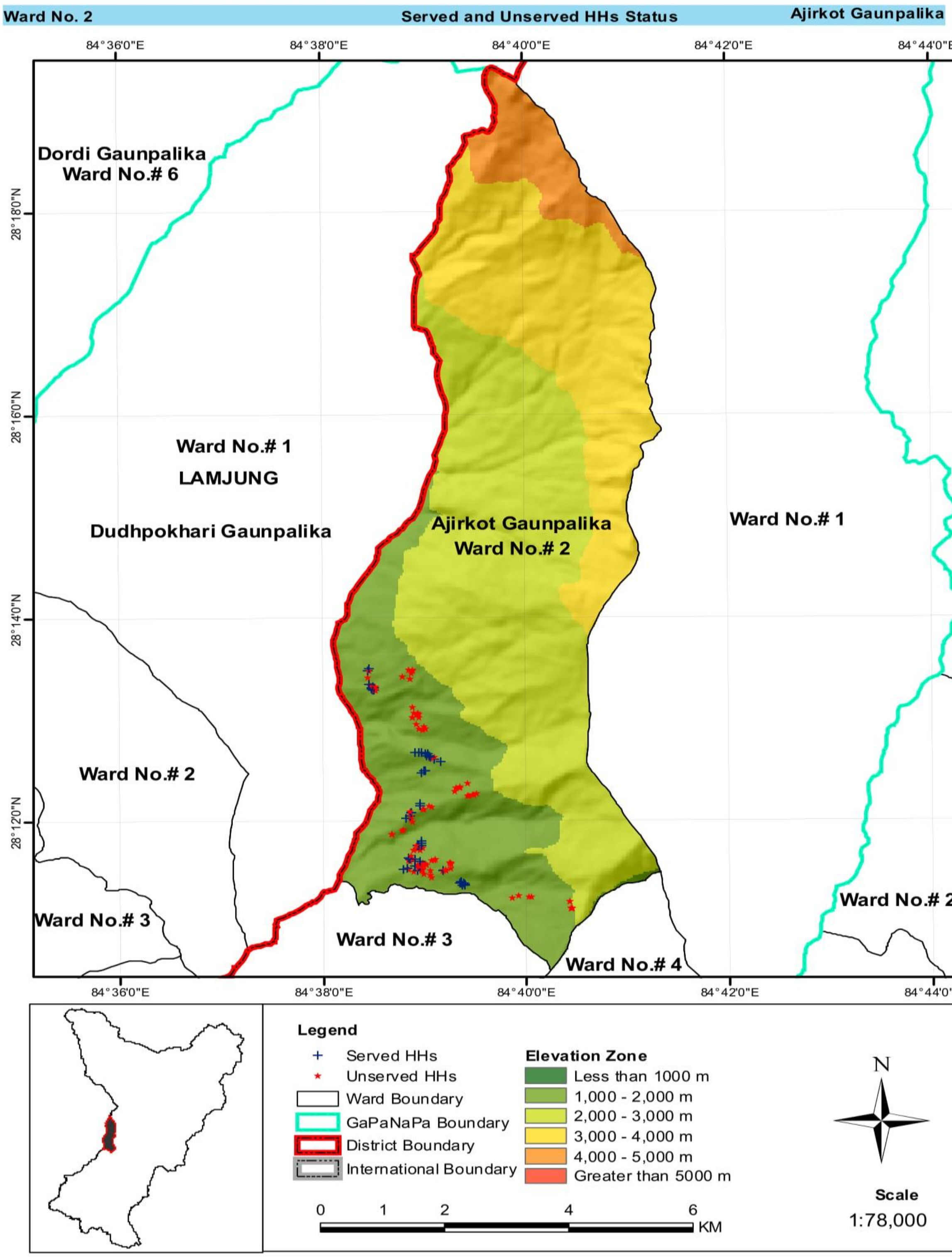
Ward No. 2
Served and Unserved HHs Status
Ajirkot Gaunpalika
84°36'0"E
84°38'0"E
84°40'0"E
84°42'0"E
84°44'0"E
28°18'0"N
28°16'0"N
28°14'0"N
28°12'0"N
Dordi Gaunpalika
Ward No.# 6
Ward No.# 1
LAMJUNG
Dudhpokhari Gaunpalika
Ajirkot Gaunpalika
Ward No.# 2
Ward No.# 1
Ward No.# 2
Ward No.# 3
Ward No.# 3
Ward No.# 4
Ward No.# 2
Legend
Served HHs
Unserved HHs
Ward Boundary
GaPaNaPa Boundary
District Boundary
International Boundary
Elevation Zone
Less than 1000 m
1,000 - 2,000 m
2,000 - 3,000 m
3,000 - 4,000 m
4,000 - 5,000 m
Greater than 5000 m
0
1
2
4
6
KM
N
Scale
1:78,000

चित्र नं. २०: वडा २

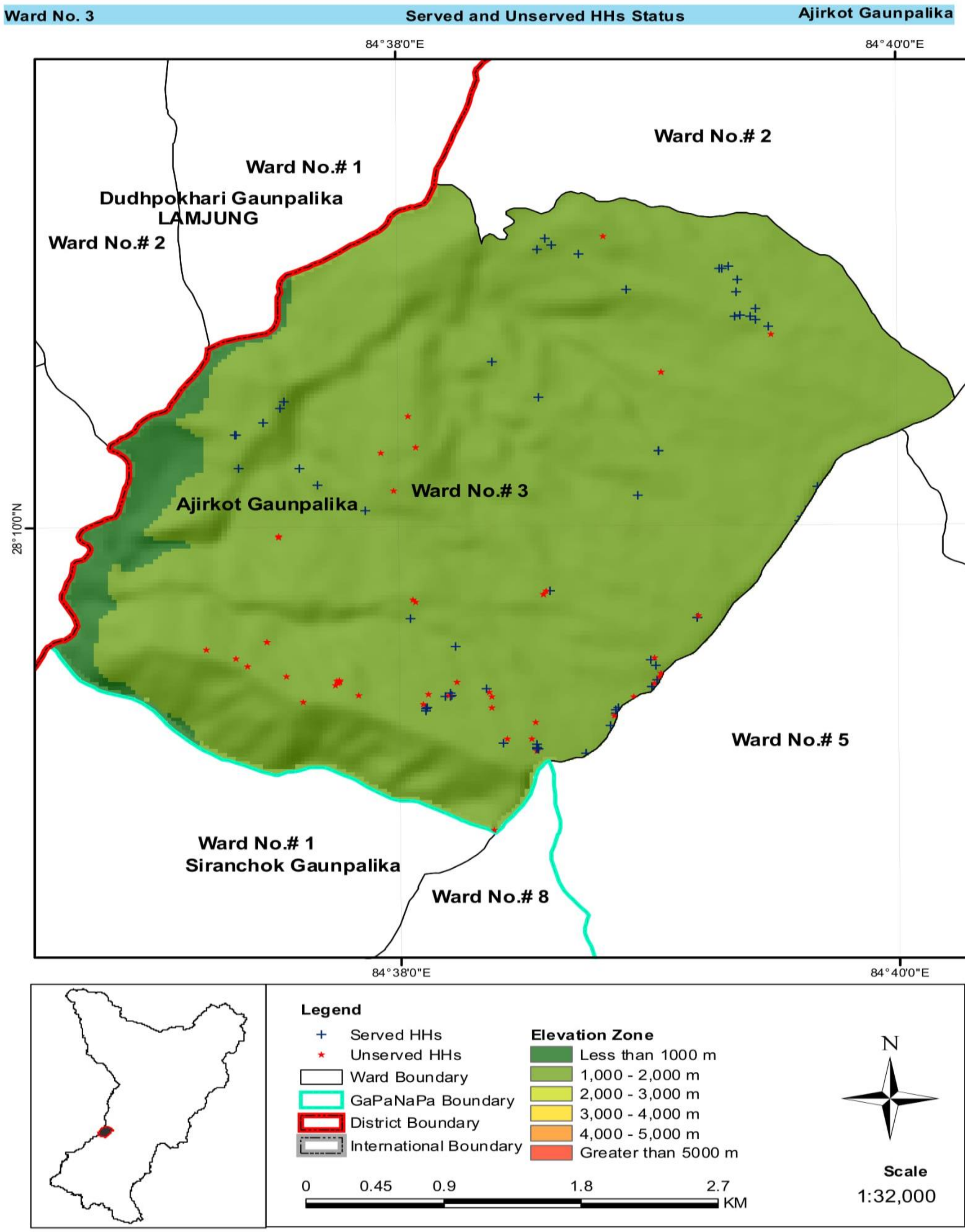

Ward No. 3
Served and Unserved HHs Status
Ajirkot Gaunpalika
84°38'0"E
84°40'0"E
28°10'0"N
Ward No.# 2
Ward No.# 1
Dudhpokhari Gaunpalika
LAMJUNG
Ward No.# 2
Ward No.# 3
Ajirkot Gaunpalika
Ward No.# 5
Ward No.# 1
Siranchok Gaunpalika
Ward No.# 8
Legend
Served HHs
Unserved HHs
Ward Boundary
GaPaNaPa Boundary
District Boundary
International Boundary
Elevation Zone
Less than 1000 m
1,000 - 2,000 m
2,000 - 3,000 m
3,000 - 4,000 m
4,000 - 5,000 m
Greater than 5000 m
N
0 0.45 0.9 1.8 2.7 KM
Scale
1:32,000

चित्र नं. २१ : वडा ३

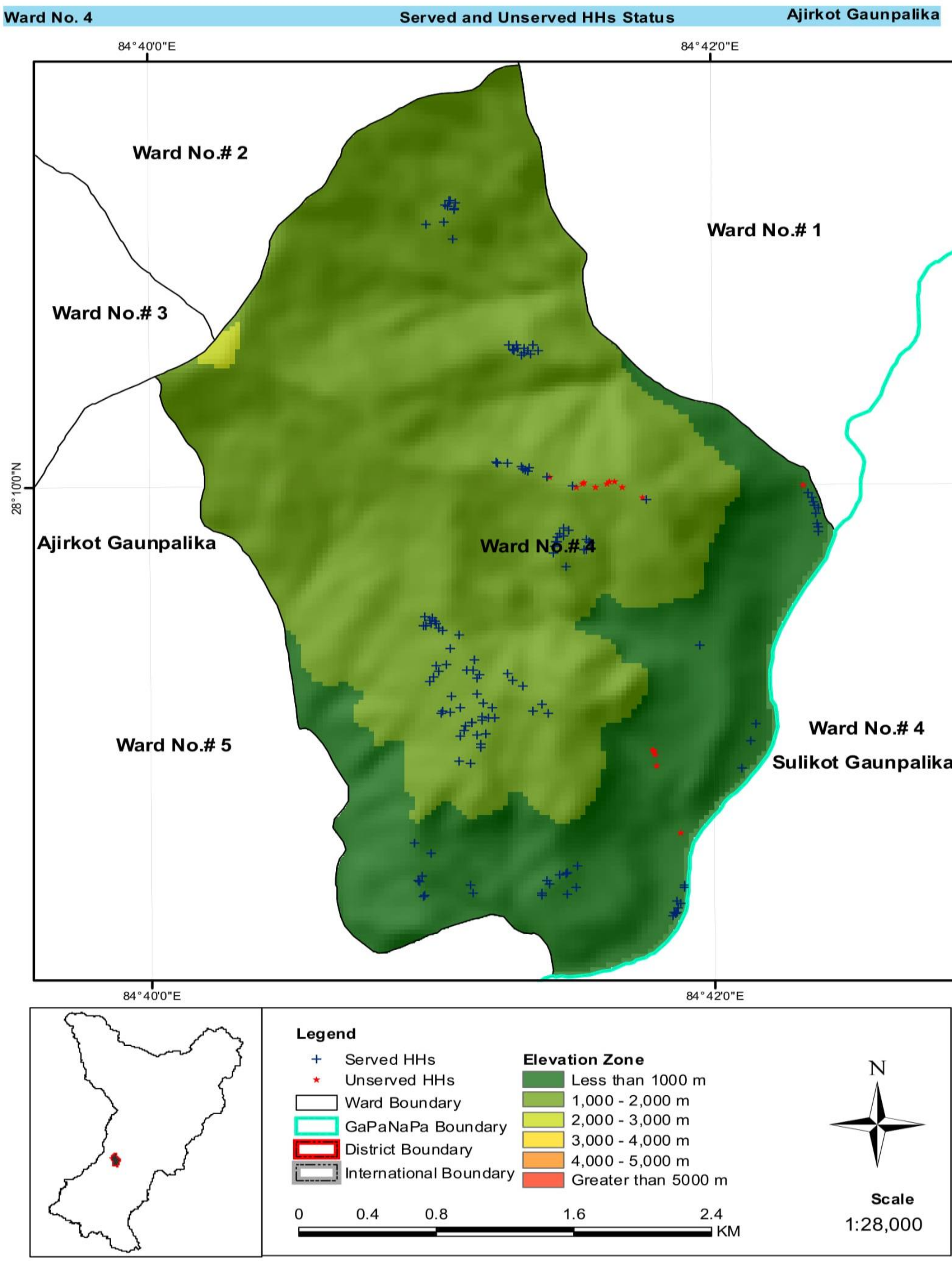
Ward No. 4
Served and Unserved HHs Status
Ajirkot Gaunpalika
84°40'0"E
84°42'0"E
28°10'0"N
Ward No.# 2
Ward No.# 1
Ward No.# 3
Ajirkot Gaunpalika
Ward No.# 4
Ward No.# 5
Ward No.# 4
Sulikot Gaunpalika
Legend
Served HHs
Unserved HHs
Ward Boundary
GaPaNaPa Boundary
District Boundary
International Boundary
Elevation Zone
Less than 1000 m
1,000 - 2,000 m
2,000 - 3,000 m
3,000 - 4,000 m
4,000 - 5,000 m
Greater than 5000 m
0 0.4 0.8 1.6 2.4 KM
N
Scale
1:28,000

चित्र नं. २२ : वडा ४

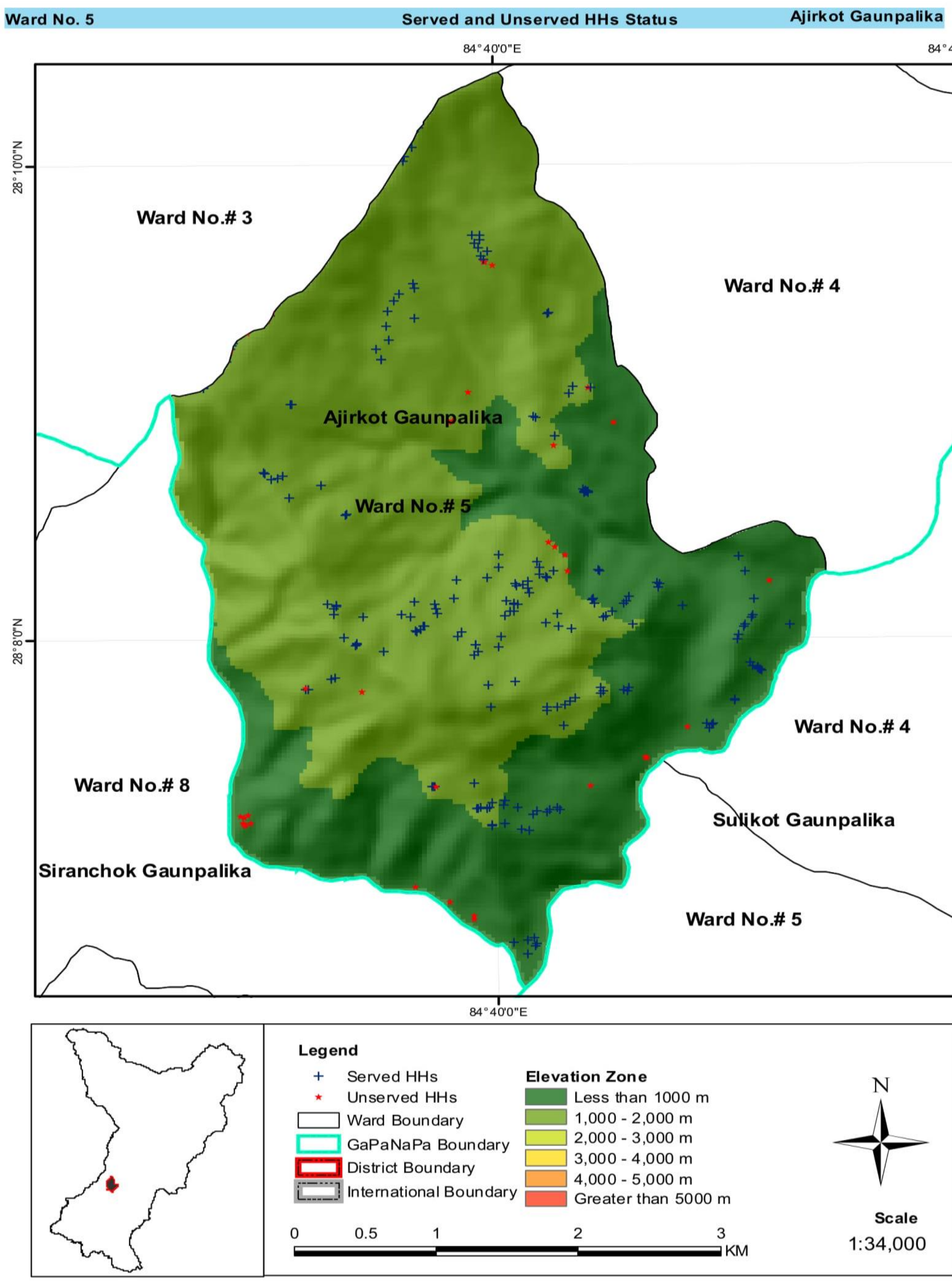
Ward No. 5
Served and Unserved HHs Status
Ajirkot Gaunpalika
84°40'0"E
84°42'0"E
28°10'0"N
28°8'0"N
Ward No.# 3
Ward No.# 4
Ajirkot Gaunpalika
Ward No.# 5
Ward No.# 4
Ward No.# 8
Sulikot Gaunpalika
Siranchok Gaunpalika
Ward No.# 5
Legend
Served HHs
Unserved HHs
Ward Boundary
GaPaNaPa Boundary
District Boundary
International Boundary
Elevation Zone
Less than 1000 m
1,000 - 2,000 m
2,000 - 3,000 m
3,000 - 4,000 m
4,000 - 5,000 m
Greater than 5000 m
N
Scale
1:34,000
0 0.5 1 2 3 KM

चित्र नं. २३ : वडा ५